

Regionaal Crisisplan

Rotterdam-Rijnmond 2014 - 2018

Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond

Colofon

Dit document is tot stand gekomen onder regie van de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond in samenwerking met de partners in veiligheid

Adres
Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond
Wilhelminakade 947
3072 AP Rotterdam
010 466 8900

Druk
Versie 2.0 vastgesteld Algemeen Bestuur december 2013

Versie	Datum	Wijzigingen t.o.v. vorige versie
2.0	Dec 2013	Volledig herzien Vaststelling Algemeen Bestuur VRR
1.0	Nov 2009	Vaststelling Algemeen Bestuur VRR

Het beheer van het Regionaal Crisisplan is belegd bij de afdeling Crisisbeheersing van de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (VRR). Het beheerproces van wijzigingen in het Regionaal Crisisplan is beschreven in de Procedure Wijzigingenbeheer Regionaal Crisisplan. De beschrijving bestaat ondermeer uit definities, objecten, doelstelling, procedures en de organisatie van het wijzigingenbeheer. Het doel van dit document is te komen tot een meer verantwoorde, transparanter en breder gedragen besluitvorming rondom wijzigingen.

Eens per vier jaar wordt het Regionaal Crisisplan conform de wettelijke verplichting volledig herzien en opnieuw vastgesteld door het Algemeen Bestuur. Bij grote organisatorische wijzigingen wordt het plan al eerder geactualiseerd en vastgesteld. Vanwege de diverse landelijke ont-

wikkelingen die momenteel gaande zijn, is het de intentie van de VRR om het Regionaal Crisisplan in 2015 opnieuw te herzien en voor te leggen aan het Algemeen Bestuur.

Om deze cyclus te faciliteren worden de wijzigingsverzoeken gedurende de tussenliggende periode centraal geregistreerd. Wijzigingsverzoeken kunnen worden ingediend via het onderstaande e-mailadres:

r&cplanbeheer@veiligheidsregio-rr.nl

Bij ontvangst van een wijzigingsverzoek zal deze worden geregistreerd. Binnen de beheercyclus van het plan zullen de wijzigingsverzoeken beoordeeld worden door de beheergroep van het plan. Afhankelijk van de beoordeling van de beheergroep zal de wijziging worden doorgevoerd of afgevoerd. De indiener van een wijzigingsverzoek zal een terugkoppeling krijgen over de beoordeling van de beheergroep. Wijzigingsverzoeken worden alleen in behandeling genomen als deze duidelijk omschreven zijn en de indiener bekend is bij de Directie Risico- en Crisisbeheersing.

Inhoudsopgave

DEEL 1 ALGEMEEN DEEL	009
1 Inleiding	009
1.1 Wettelijk kader regionale crisisbeheersing	009
1.2 Doel van het Regionaal Crisisplan	009
1.3 Uitgangspunten/kader voor het Regionaal Crisisplan	009
2 Multidisciplinaire afspraken en voorwaardenscheppende processen	012
2.1 Voorwaardenscheppend proces: melding en alarmering	013
2.2 Voorwaardenscheppend proces: op- afschaling	014
2.3 Voorwaardenscheppend proces: leiding en coördinatie	016
2.4 Voorwaardenscheppend proces: informatiemanagement	017
2.5 Ondersteunend proces: resourcemanagement	019
2.6 Crisiscommunicatie	020
DEEL 2 PROCESSEN PER DISCIPLINE	022
1 Algemeen	022
1.1 Inleiding	022
1.2 Leeswijzer	022
1.3 Samenvatting processen in de crisisbeheersing	023
Bevolkingszorg	030
1 Communicatie	033
2 Noodopvang en verzorging	037
3 Herstelzorg	040
4 Ondersteuning	045
5 Omgevingszorg	050
Brandweertzorg	053
1 Bron- en emissiebestrijding	055
2 Redding	057
3 Ontsmetten	058
4 Informatiemanagement	061
5 Ondersteuning	063

Geneeskundige zorg **065**

1	Acute gezondheidszorg (AGZ)	066
2	Publieke Gezondheidszorg (PGZ)	069
3	Informatie	077
4	Ondersteuning	079

Politiezorg **081**

1	Ordehandhaving	083
2	Mobiliteit	085
3	Handhaven en netwerken	087
4	Bewaken en beveiligen	088
5	Opsporing	089
6	Opsporingsexpertise	090
7	Interventie	091
8	Informatie	092
9	Ondersteuning	093
10	Evacuatie	094

Waterbeheer en Scheepvaartzorg **095**

1	Waterbeheer	095
2	Scheepvaartzorg	100
3	Informatiemanagement	104

**DEEL 3 CONVENANTEN, MULTIDISCIPLINAIRE OPERATIONELE
PLANNEN EN DRAAIBOEKEN** **106**

B.1	Vaststellingsbesluit	107
B.2	Afkortingen	109
B.3	Verzendlijst	115
B.4	Overzicht Convenanten	119
B.5	Overzicht Plannen en procedures	123
B.6	Structuur multidisciplinaire crisisbeheersingsorganisatie VRR	125

1 Inleiding

Het crisisplan beschrijft de gehele aanpak van alle mogelijke crisissituaties in de regio, met een beschrijving van bevoegdheden, taken en verantwoordelijkheden en afspraken over randvoorwaarden als opstart en opschaaling, leiding en informatievoorziening. De gemeentelijke deelplannen komen terug in de discipline bevolkingszorg. De regionale processen van brandweer, Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen (GHOR) en politie worden beschreven in de disciplines brandweezorg, geneeskundige zorg en politiezorg. Aan het plan is een aparte discipline water- en scheepvaartzorg toegevoegd.

De Wet veiligheidsregio's stelt eisen aan de regionale crisisbeheersing¹. Om daaraan te kunnen voldoen, heeft het bestuur van de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (VRR) voor de tweede maal een beleidsplan vastgesteld (december 2012). Dit plan bevat de structurele en planmatige ontwikkeling van het beleid van de veiligheidsregio voor de periode 2014-2018. Naast een opsomming van bestaand beleid met daaraan gekoppelde afspraken, bevat het beleidsplan ook richtinggevend nieuw beleid en het risicoprofiel voor het hele gebied van de VRR. Conform artikel 16 van de Wet veiligheidsregio's moet de VRR ook een Regionaal Crisisplan ontwikkelen. Dit Regionaal Crisisplan sluit aan op het Regionaal Risicoprofiel en het beleidsplan. Hierin staat beschreven hoe door regionale samenwerking uitvoering wordt gegeven aan crisisbeheersing op maat. De centrale vragen zijn: 'wie doet wat' en 'wie stuurt wat aan binnen het bestuurlijke en operationele netwerk van crisisbeheersing'.

Afspraken met derden zijn opgenomen in het Regionaal Crisisplan. Afhankelijk van het soort crisis wordt aan vaste en externe partners (derden) om (extra) inzet gevraagd. Samenwerkingsafspraken met onze partners zijn vastgelegd in convenanten.

1.1 Wettelijk kader regionale crisisbeheersing

Diverse wet- en regelgeving vormt het kader voor de procedures en werkwijze binnen regionale crisisbeheersing.

Tabel 1 Wettelijk kader Regionaal crisisplan

Wet- en regelgeving
Wet veiligheidsregio's
Besluit Veiligheidsregio's
Besluit informatie en rampen
Wet Publieke Gezondheid
Politiewet 2012
Gemeentewet
Waterwet 2009

1.2 Doel van het Regionaal Crisisplan

Het Regionaal Crisisplan bevat een uniforme aanpak van de organisatie van de regionale en multidisciplinaire crisisbeheersing. Daarmee wordt door regionale samenwerking uitvoering gegeven aan crisisbeheersing op maat.

1.3 Uitgangspunten Regionaal Crisisplan

Binnen de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond is een aantal jaren geleden de verbreding van rampenbestrijding naar crisisbeheersing ingezet. Dit Regionaal Crisisplan is tevens op deze wijze opgebouwd. Daarnaast is op operationeel niveau het geïntegreerd multidisciplinair handelen bij een crisis een uitgangspunt van het plan. De kern van het Regionaal Crisisplan is dat de aansturing wordt afgestemd op de aard van de crisis en beschikbare capaciteit. Dit is ook op landelijk niveau uitgewerkt.

¹ De Wet veiligheidsregio's verstaat onder crisisbeheersing: 'het geheel van maatregelen en voorzieningen, met inbegrip van de voorbereiding daarop, dat de overheid in een crisis treft ter handhaving van de openbare orde, indien van toepassing in samenhang met de maatregelen en voorzieningen die de overheid treft op basis van een bij of krachtens enige andere wet toegekende bevoegdheid ter zake van een crisis.'

Deel 1 en 2 worden ter besluitvorming voorgelegd aan het Algemeen Bestuur van de VRR.

Deel 3 bevat de onderliggende draaiboeken, convenanten met partners en operationele plannen en regelingen die in andere gremia worden vastgesteld.

Deel 1: Algemeen deel

Dit deel van het Regionaal Crisisplan beschrijft de afspraken en voorwaardenschepende processen van de multidisciplinaire aanpak van crises binnen de VRR voor de algemene operationele keten: brandweezorg², geneeskundige zorg, politiezorg³, bevolkingszorg⁴ en water- en scheepvaartzorg⁵.

Ook de samenwerking met externe partners wordt hier beschreven.

Deel 2: Processen per discipline

Dit deel bevat de monodisciplinaire uitwerking van de processen per discipline.

Deel 3: Convenanten, multidisciplinaire operationele plannen, regelingen en hand- en draaiboeken

Om de samenwerking met externe partners tijdens de crisisbeheersing soepel te laten verlopen, zijn convenanten met diverse partners afgesloten.

Deze convenanten zijn terug te vinden in Deel 3.

Alle multidisciplinaire operationele plannen, regelingen en hand- en draaiboeken zijn ook opgenomen in deel 3. Hieronder behoren onder andere de GRIP-regeling, de handboeken CoPI, ROT, GBT/RBT, draaiboeken waarin de verschillende processen nader zijn uitgewerkt en alle ramp- en incidentbestrijdingsplannen.

Voor specifieke scenario's en objecten zijn operationele plannen opgesteld. De VRR streeft naar handzame plannen en procedures die zoveel mogelijk zijn ondergebracht in de reguliere werkprocessen. Operationele plannen worden alleen ontwikkeld bij bijzonderheden aanvullend op hetgeen in dit Regionaal Crisisplan en onderliggende regelingen en generieke handboeken is beschreven.

Voor enkele objecten bestaat de wettelijke verplichting een rampbestrijdingsplan op te stellen. Dit zijn de Brzo-

inrichtingen en Rotterdam-The Hague Airport. Ook zijn er enkele meer complexe objecten of scenario's waarvoor specifieke aandachtspunten gelden bij de incidentbestrijding en crisisbeheersing. Hiervoor zijn incidentbestrijdingsplannen beschikbaar. Dit zijn bijvoorbeeld het incidentbestrijdingsplan Stadion Feijenoord ("De Kuip"), het incidentbestrijdingsplan infectieziekten en het Operationeel Plan Stroomuitval.

Per gemeente zijn draaiboeken beschikbaar met daarin informatie over hun lokale crisisorganisatie en werkwijze.

² Uitgevoerd door de Brandweer, de bron- en emissiebestrijding door de DHMR en de AGS functie door DCMR Milieudienst Rijnmond (DCMR).

³ Uitgevoerd door de Politie en waar nodig door het Openbaar Ministerie (OM).

⁴ Uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van de Gemeente(n) met betrokken diensten en overheden.

⁵ Uitgevoerd door de Divisie Havenmeester, de waterschappen, Zeehavenpolitie en Rijkswaterstaat.

2 Multidisciplinaire afspraken

De crisisbeheersingsorganisatie wordt gevormd door vijf disciplines die binnen alle opschalingsniveaus voor de rampenbestrijding en crisisbeheersing tenminste vertegenwoordigd zijn:

- bevolkingszorg;
- brandweezorg;
- politiezorg;
- geneeskundige zorg;
- waterbeheer en scheepvaartzorg.

Structuur van de multidisciplinaire crisisbeheersingsorganisatie VRR

In bijlage 6 (de allerlaatste pagina) is een schematisch overzicht gegeven van de volledige crisisbeheersingsorganisatie van de VRR. Als basis voor dit plaatje is het overzicht uit het landelijke referentiekader Regionaal Crisisplan gebruikt en passend gemaakt voor onze veiligheidsregio. Het overzicht geeft in één oogopslag duidelijkheid in de relaties tussen de verschillende processen, disciplines, multidisciplinaire teams en samenhang in leiding en coördinatie op operationeel, tactisch, strategisch en bestuurlijk niveau. Hier volgt een korte toelichting van dit overzicht.

Het ROT is samengesteld uit de Algemeen Commandanten van de weergegeven disciplines, mogelijke liaisons van overige crisispartners, een Informatiemanager ROT en een Resource manager ROT. Het ROT wordt aangestuurd door de Regionaal Operationeel Leider (ROL). De ROL staat in contact met het Beleidsteam via een Liaison ROL. Het Gemeentelijk Beleidsteam (GBT) verschilt in samenstelling van het Regionale Beleidsteam (RBT). Een nadere toelichting hierop is beschreven in de GRIP-regeling.

De monodisciplinaire processen van de verschillende disciplines zijn als verticale kolommen weergegeven onder de Algemeen Commandant van de betreffende discipline in het Regionaal Operationeel Team (ROT). Boven ieder proces is een 'hoofd' geplaatst. In de praktijk kan dit divers zijn uitgewerkt door de disciplines. Het gaat er om dat het proces wordt aangestuurd en dat de verantwoordelijkheid hiervoor is belegd binnen de betreffende discipline. Onderaan ieder proces is een 'teamleider' geplaatst. Deze teamleider geeft sturing aan de uit te voeren taken of opdrachten in het werkveld.

De processen informatiemanagement en ondersteuning zijn niet opgenomen als monodisciplinaire processen onder een discipline, maar deze zijn weergegeven als de welbekende 'satéprikker' die de verschillende monodisciplinaire processen aan elkaar rijgt. Iedere discipline heeft in de eigen actiecentra de processen informatiemanagement en resources belegd. De gedachte hierachter is dat de processen informatie en resources door alle lagen binnen de crisisbeheersingsorganisatie heengaan (van meldkamer tot en met RBT) en alle verschillende disciplines met elkaar verbindt.

In de legenda van het overzicht zijn de afkortingen zoals gebruikt in het overzicht uitgeschreven. Voor de VRR is de multidisciplinaire crisisbeheersingsorganisatie nader uitgewerkt in de GRIP-regeling.

Aansluiting van andere betrokken partijen

Afhankelijk van het type crisis is afstemming nodig met andere betrokken partijen en 'functionele ketens'. Eén van de doelen van het Regionaal Crisisplan is om – afhankelijk van de aard van de crisis – afstemming en aansluiting te zoeken met functionele ketens en externe partners.

De aansluiting van partijen in de functionele keten die niet in de basisstructuur van de regionale crisisorganisatie zijn opgenomen, moet eenduidig zijn. De VRR volgt hierbij de uitwerking zoals is beschreven in de Bestuurlijke Netwerkkarten. Deze Bestuurlijke Netwerkkarten maken inzichtelijk wie in een crisis waarvoor verantwoordelijk is op bestuurlijk niveau.

Voorwaardenscheppende processen

De crisisbeheersingsorganisatie in de regio Rotterdam-Rijnmond kent vier voorwaardenscheppende processen⁶ die gezamenlijk de basis vormen voor crisismanagement. De voorwaardenscheppende processen zijn:

- 1 melding en alarmering;
- 2 op- en afschaling;
- 3 leiding en coördinatie;
- 4 informatiemanagement.

⁶ De voorwaardenscheppende processen zijn afkomstig uit de Basisvereisten crisismanagement, de centrale normen benoemd (LBCB 2006).

2.1 Voorwaardenscheppend proces: melding en alarmering

De Gemeenschappelijke Meldkamer (GMK) speelt vanaf de eerste fase van een crisis/incident een belangrijke rol. Vanaf het moment van melding moet de GMK snel en daadkrachtig optreden.

Bij de dagelijkse incidenten wordt na het uitvragen van de beller een vooraf vastgesteld inzetvoorstel gealarmeerd, dat is gebaseerd op de Multidisciplinaire Model Alarm Regeling Rotterdam-Rijnmond (MMARRR). Het uitvragen gebeurt op grond van uitvraagprotocollen, en procedures, waaronder Advanced Medical Priority Dispatch System (AMPDS). De meldkamer alarmeert de voertuigen en functionarissen en heeft contact met de meldkamers van de partners, zoals bijvoorbeeld het Haven Coördinatie Centrum (HCC), het Kustwachtcentrum (KWC) en de Dienst Centraal Milieubeheer Rotterdam (DCMR). Bij opschalen volgens de Gecoördineerde Regionale IncidentbestrijdingsProcedure (GRIP) worden de functionarissen van de verschillende disciplines gealarmeerd op basis van de MMARRR.

Op de meldkamer heeft de Calamiteitencoördinator een multidisciplinaire coördinerende rol. Hij scant incidenten continu op benodigde multidisciplinaire inzet.

2.1.1 Definitie en randvoorwaarden

Definitie melding en alarmering:

Alle activiteiten, gericht op het bedrijfszeker, effectief en tijdig aannemen, verwerken en registreren van de gegevens over een incident of crisis en het alarmeren en/of informeren van de juiste eenheden, functionarissen, instanties en andere hulpbronnen⁷.

Randvoorwaarden melding en alarmering:

Het verkrijgen, verifiëren en combineren van de essentiële gegevens van een incident of crisis en deze gegevens vastleggen in het Geïntegreerd Meldkamersysteem (GMS), volgens de vastgestelde norm⁸.

De noodzakelijke gegevens over een incident of crisis tijdig beschikbaar stellen in het informatiesysteem van de VRR.

De melding bevat gegevens op basis waarvan de GMK de juiste hulp- en inzetbehoefte bepaalt.

De initieel benodigde hulp is zo snel mogelijk gealarmeerd door de GMK en zo effectief mogelijk beschikbaar.

⁷ Afkomstig van het Landelijk Beraad Crisisbeheersing (LBCB).

⁸ Binnen vier minuten na binnenkomst van de melding moeten alle kerngegevens en 80% van de overige essentiële informatie in het meldkamersysteem zijn geregistreerd.

2.2 Voorwaardenscheppend proces: op- en afschaling

Wanneer zich een melding voordoet die vraagt om multidisciplinaire coördinatie en/of een eenduidige aansturing van de inzet van diensten door multidisciplinaire teams, vindt (vervolg)alarmering plaats.

2.2.1 Definitie en randvoorwaarden

Opschaling:

intake (= melding)

inzet (= alarmering en eventuele vervolgalarmeringen en aflossingen)

Definitie opschaling:

Alle activiteiten, gericht op het bedrijfszeker, effectief en tijdig veranderen van het functioneren van de hulpdiensten en gemeentelijke organisatie vanuit de dagelijkse situatie (basiszorg) naar één (regionale) operationele en bestuurlijke bestrijdingsorganisatie⁹.

Randvoorwaarden opschaling:

- 1 De meldkamer start binnen twee minuten met groot alarmeren en heeft binnen tien minuten een beschrijving van het incident gereed voor het Commando Plaats Incident (CoPI), de (gemandateerd) Operationeel Leider en de Burgemeester.
- 2 Binnen de meldkamer wordt geregeld dat de reguliere werkzaamheden – naast de opgeschaalde situatie – voortgang hebben.
- 3 De Calamiteitencoördinator is verantwoordelijk voor de informatievoorziening en de multidisciplinaire coördinatie tot de operationele ondersteuning is overgenomen door het CoPI en/of het Regionaal Operationeel Team (ROT).
- 4 Alle leden van het CoPI en het ROT begeven zich zo snel mogelijk naar de plaats incident of het Regionaal Operationeel Centrum (ROC)¹⁰.

- 5 Het niveau van opschaling is qua bestrijding- en inzetvoorstellen op de meldkamer continu op de specifieke kenmerken van de crisis afgestemd, zodat verandering van structuur, werkprocessen en procedures maximaal blijft aansluiten bij aard, omvang en niveau van de crisis.
- 6 Belangrijk is dat voldoende, maar niet onnodig veel potentieel aanwezig is.
- 7 De gealarmeerde disciplines moeten binnen vijf minuten na alarmering een advies geven over het opschalingniveau aan de GMK zodat de piketorganisatie opgeschaald kan worden.
- 8 Binnenkomende informatie wordt gevalideerd.
- 9 Wanneer regionale opschaling tekort schiet, wordt zo snel mogelijk bijstand aangevraagd (zie verder paragraaf 2.5).

Afschaling:

afschalen (= verlagen coördinatieniveau en overdragen incident aan mono-partner)

afronden (= betrokkenen gaan weer inzetbaar en nazorgfase)

Definitie afschaling:

Alle activiteiten, gericht op het veranderen van één (regionale) operationele en bestuurlijke bestrijdingsorganisatie naar het functioneren van de hulpdiensten en gemeentelijke organisatie in de dagelijkse situatie (basiszorg).

Randvoorwaarden afschaling:

- 1 Het besluit van afschalen ligt bij de (gemandateerd) Operationeel Leider van het incident.
- 2 De meldkamer schaaft het incidentniveau af na opdracht van de (gemandateerd) operationeel leidinggevende.
- 3 Afschaling vindt eveneens plaats op basis van de GRIP-regeling¹¹, maar wordt monodisciplinair uitgevoerd.
- 4 Wanneer er geen sprake meer is van een GRIP-situatie, kan de hulpverlening nog geruime tijd worden voortgezet.

⁹ Afkomstig van het Landelijk Beraad Crisisbeheersing (LBCB).

¹⁰ De opkomsttijden zijn vastgelegd in de GRIP-regeling, deze regeling is onderdeel van het RCP, deel 3.

¹¹ Zie het hoofdstuk "Door wie en hoe wordt de procedure beëindigd" in de GRIP-regeling.

GRIP-regeling

Binnen de VRR vormt de GRIP-regeling de basis voor de multidisciplinaire operationele en bestuurlijke opschaling tijdens crises. De GRIP-regeling beschrijft de coördinatie-alarmen en de daaronder liggende criteria. De structuur van de multidisciplinaire crisisbeheersingsorganisatie loopt synchroon met GRIP-niveaus. Conform het Besluit Veiligheidsregio's wordt gewerkt met een hoofdstructuur crisisbeheersing bestaand uit de onderdelen:

- meldkamer;
- Commando Plaats Incident (CoPI), indien nodig meerdere;
- een coördinerend onderdeel bij meer dan één CoPI¹²;
- actiecentra;
- Regionaal Operationeel Team (ROT);
- Gemeentelijk Beleidsteam (GBT) of Regionaal Beleidsteam (RBT).

De regeling is bindend voor zowel de operationele partners als alle gemeenten binnen de regio Rotterdam-Rijnmond.

De opschalingstructuur bestaat uit zes GRIP-niveaus. Deze niveaus zijn uitgewerkt in de Gecoördineerde Regionale IncidentenbestrijdingsProcedure (GRIP). De GRIP-regeling is gebaseerd op de principes van eenvoud, eenduidigheid en eenheid van opvatting. De GRIP-regeling vormt de uitvoering van artikel 2.2.1 van het Besluit veiligheidsregio's. De opschalingniveaus zijn achtereenvolgens:

Figuur 1: overzicht coördinatiealarm en benodigde leiding en coördinatie, uit de GRIP-regeling

GRIP-Niveau	Crisisteam	Operationele leiding	Bevoegd gezag	Reikwijdte incident
GRIP 1	Het Commando Plaats Incident (CoPI)	Leider CoPI	Burgemeester	Bronbestrijding
GRIP 2	Het Regionaal Operationeel Team (ROT)	Regionaal Operationeel Leider	Burgemeester	Bron- en effectbestrijding
GRIP 3	Gemeentelijk Beleidsteam (GBT)	Regionaal Operationeel Leider	Burgemeester	Bedreiging van het welzijn van (grote groepen van) de bevolking
GRIP 4	Regionaal Beleidsteam (RBT)	Regionaal Operationeel Leider	Voorzitter veiligheidsregio	Gemeentegrensoverschrijdend incident of ernstige vrees voor het ontstaan daarvan.
GRIP 5	Betrokken ROT's en RBT's. Al dan niet met één of meerdere CoPI's.	Coördinerend Regionaal Operationeel Leider ¹³	Voorzitter veiligheidsregio	Interregionaal Incident of ernstige vrees voor het ontstaan daarvan.
GRIP/ Rijk	MCCb ¹⁴	Coördinerend Regionaal Operationeel Leider	Ministers (MCCb)	Bedreiging van nationale veiligheid of bij noodzaak sturing door het Rijk

¹² Binnen de VRR wordt dit door het ROT uitgevoerd.

¹³ Door voorzitters veiligheidsregio's aangewezen. In principe die van de bronregio.

¹⁴ Ministeriele Commissie Crisisbeheersing (MCCb), wordt ondersteunt en geadviseerd door de Interdepartementale Commissie Crisisbeheersing (ICCb).

Naast de alarmering naar één van de links staande GRIP-niveaus bestaat ook de mogelijkheid een planningsstaf op te roepen ter voorbereiding op een potentiële crisis.

De verschillende GRIP-niveaus zijn aanvullend op het voorgaande niveau. Als aard en omvang van de crisis om verhoging van het GRIP-niveau vragen, impliceert dat een verandering in de coördinatie tussen de verschillende teams en staven. De inzet van teams en staven en de al gemaakte afspraken en maatregelen veranderen hierdoor niet.

Opkomsttijden

Vanaf het moment dat is vastgesteld dat overgegaan wordt tot grootschalige alarmering en opschaling, beginnen de volgende onderdelen of functionarissen binnen de gestelde tijd met de uitvoering van hun taken (artikel 2.3.1 Besluit Veiligheidsregio's + GRIP regeling):

- Een eerste Commando Plaats Incident binnen 30 minuten;
- een Regionaal Operationeel Team binnen 30 minuten;
- een Gemeentelijk Beleidsteam binnen 60 minuten;
- een Team Bevolkingszorg binnen 90 minuten met uitzondering van de functionaris die met de coördinatie van de voorlichting is belast en die binnen 30 minuten begint;
- een Regionaal Beleidsteam binnen 60 minuten.

Starttriggers

In een aantal gevallen wordt automatisch overgegaan tot de instelling van een GRIP-niveau, de zogenaamde starttriggers. Deze starttriggers zijn vastgelegd in de GRIP-regeling.

2.3 Voorwaardenscheppend proces: leiding en coördinatie

Binnen de crisisbeheersing is duidelijkheid over operationele en bestuurlijke verantwoordelijkheden van essentieel belang. Naast afspraken uit de GRIP-regeling brengen de Bestuurlijke Netwerkkarten Crisisbeheersing in beeld wie welke bestuurlijke verantwoordelijkheden heeft, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen decentrale en centrale

overheid. Deze bestuurlijke netwerkkarten zijn complementair aan het onderhavige Regionaal Crisisplan, waarin de operationele verantwoordelijkheid is vastgelegd. Door het bestuurlijke en operationele niveau met elkaar te verbinden, is horizontaal en verticaal zichtbaar welke partijen een rol spelen in de crisisbeheersing.

2.3.1 Definitie en randvoorwaarden

Definitie leiding en coördinatie:

Het zo optimaal mogelijk bestrijden van een crisis door het zeker stellen van een effectieve aansturing en besluitvorming rondom alle betrokken processen, sleutel-functionarissen en eenheden.

Randvoorwaarden:

Alle disciplines werken vanuit één gezamenlijk, actueel beeld.

De aansturingstructuur is effectief tijdens de opschalings- en structurele fase. De crisisbeheersingsprocessen worden onder coördinatie van het ROT door de verschillende actiecentra uitgevoerd.

Op het niveau van de benodigde leiding en coördinatie, vindt continue monitoring van de bestrijdingsresultaten en –inzet plaats, wat mede de basis vormt voor het herbeoordelen en zo nodig bijstellen van besluiten.

In de crisiscentra is een functionaris aanwezig als algemeen technisch ondersteuner voor de te gebruiken systemen.

Figuur 1 geeft een overzicht van de benodigde leiding en coördinatie voor de verschillende GRIP-niveaus. Afhankelijk van de situatie, is het mogelijk dat de operationele leiding afwijkt van de reguliere werkwijze. Deze afwijkingen zijn nader beschreven in de GRIP-regeling.

Ter voorbereiding op een potentiële crisis kan een planningsstaf ingesteld worden. Deze planningsstaf wordt bij elkaar geroepen om multidisciplinaire af te stemmen over de te nemen (voorzorg)maatregelen. Nadere informatie over functie en samenstelling van een planningsstaf is beschreven in de GRIP-regeling.

2.4 Voorwaardenscheppend proces: informatiemanagement

Informatiemanagement (IM) speelt een cruciale rol binnen de crisisbeheersing; informatie vormt immers de basis van het besluitvormingsproces. Het is van groot belang dat de juiste informatie op de juiste tijd bij de juiste functionarissen terechtkomt. Een crisissituatie zet erg veel (tijds)druk op dit proces, dat complexer wordt indien er meerdere partijen bij betrokken zijn. Daarom delen alle disciplines hun informatie zoveel mogelijk in een gezamenlijk beeld (totaalbeeld). Samenwerking met dezelfde bronnen als uitgangspunt komt de afstemming en daarmee de besluitvorming ten goede.

Om dit te bereiken is het netcentrisch werken binnen de veiligheidsregio ingevoerd.

Netcentrisch Werken

Netcentrisch Werken houdt in dat informatie onafhankelijk van de hiërarchische verhoudingen tussen de crisisstaven wordt gedeeld, volgens een netwerkstructuur en met een netcentrische werkwijze. De multidisciplinaire netcentrische werkwijze verkort de communicatielijnen, waardoor een gezamenlijk beeld sneller tot stand komt, er sneller informatie kan worden gedeeld en er effectiever kan worden opgetreden. Deze werkwijze wordt ondersteund door het Landelijk Crisis Management Systeem (LCMS).

Bij de invoering van het netcentrisch gedachtegoed is informatiegestuurd crisismanagement het uitgangspunt. Dat geldt voor de operationele lijn van CoPI en ROT, maar evenzeer voor beleidsteams.

Alle veiligheidsregio's en de landelijke crisiscentra (het NCC en het LOCC) werken netcentrisch. Ook enkele externe partners (waaronder de waterschappen) hebben toegang tot LCMS, zodat ook zij in crisissituaties direct informatie vanuit hun eigen expertise kunnen delen. Crisispartners zonder toegang tot LCMS, kunnen informatie direct aanleveren aan de informatiemanager ROT, danwel via de liaisons. De informatiemanager zorgt dan dat deze informatie wordt gedeeld via het tabblad totaalbeeld.

2.4.1 Definitie en randvoorwaarden

Definitie informatiemanagement:

Informatiemanagement tijdens crisissituaties is een iteratief proces van het effectief en efficiënt organiseren van de informatievoorziening binnen en tussen crisisstaven. Doel is dat eenieder binnen de crisisorganisatie kan beschikken over tijdige, actuele en gevalideerde informatie om op zijn niveau leiding te kunnen geven, af te stemmen, te controleren en bij te sturen. Dit om de netwerkorganisatie van de crisisbestrijding vanuit één gezamenlijk beeld gesynchroniseerd en tijdig in staat te stellen de crisis te bestrijden.

Randvoorwaarden informatiemanagement:

- 1 Snelheid (normtijd: essentiële informatie binnen 10 minuten na ontvangst met elkaar delen).
- 2 Het valideren van informatie (wie is de bron en hoe betrouwbaar is die bron?).
- 3 Alle samenwerkende partijen en crisisfunctionarissen hebben toegang tot een totaalbeeld en houden dit gezamenlijk actueel.
- 4 Alle samenwerkende partijen vullen de tabbladen in LCMS, dit gebeurt onder regie van de Informatiemanager en in overleg met de hoofden informatie (HIN) in de actiecentra.
- 5 De Calamiteitencoördinator is verantwoordelijk voor de informatievoorziening en de multidisciplinaire coördinatie tot de operationele informatievoorziening is overgeheveld naar het CoPI en/of het ROT.
- 6 De VRR stelt een informatiemanager aan op twee niveaus van opschaling (CoPI, ROT) om de informatiestromen tussen de verschillende kolommen te ondersteunen.
- 7 De inzet van technische hulpmiddelen past bij het ontwikkelingsniveau van de organisatie.
- 8 Op basis van de processen 'melding en alarmering' en 'informatiemanagement' start de Calamiteitencoördinator vanuit het meldkamersysteem met het opstellen van het gezamenlijke actuele beeld¹⁵. Dit moet binnen tien minuten resulteren in een – geverifieerde – situatiebeschrijving voor alle benodigde disciplines in het operationele informatiesysteem van de VRR.
- 9 De Plotter maakt een grafisch plot.

¹⁵ Zie artikel 2.4.1. uit het Besluit Veiligheidsregio's over de informatieonderdelen in het totaalbeeld.

2.4.2 Gebruik van het gezamenlijk beeld

Het gezamenlijk beeld wordt ingezet bij een GRIP-situatie. Hiertoe wordt preparatief informatie voorbereid en beschikbaar gesteld.

Het gezamenlijk beeld wordt op uitvoerend, tactisch en strategisch niveau vanuit de disciplines gedeeld aan de hand van informatiebehoeften (organisatie, effectgebied, gevaarlijke stoffen, slachtoffers, ordehandhaving en verkeer, bevolking, knelpunten, etc.).

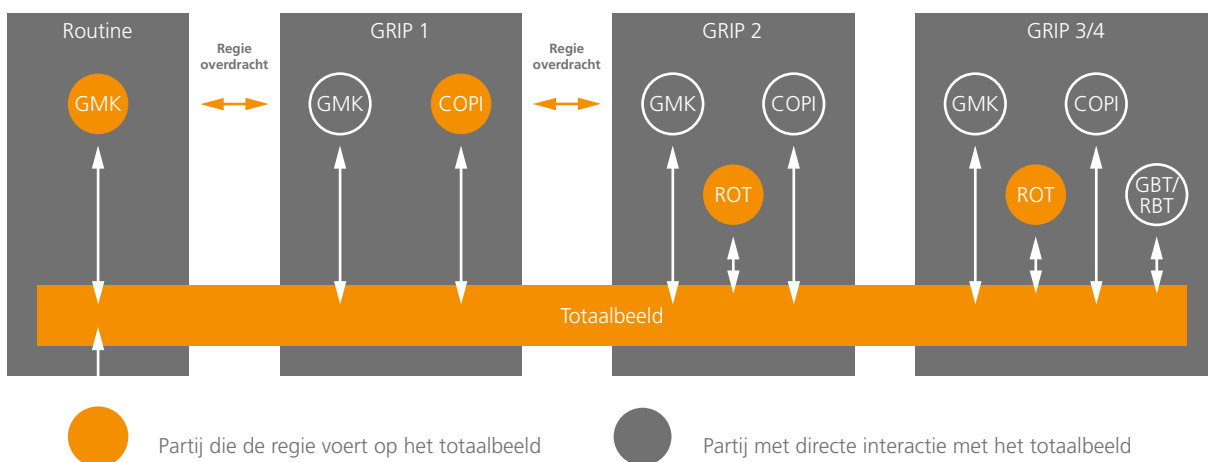
Tijdens de GRIP-situatie moeten het totaalbeeld en de informatie hierin worden beheerd door de informatiemanager van het CoPI of ROT. Om een gezamenlijk, actueel beeld van de feitelijke situatie te realiseren, moet per GRIP-niveau regie plaatsvinden op het informatie management, en wel op de onderdelen:

- proces en de snelheid;
- compleetheid van de informatie (hele netwerk heeft toegang en werkt mee);
- juistheid van de informatie (validatie bron);
- signaleren en verhelpen van eventuele tegenstrijdigheden in informatie. Meer informatie over het gebruik van het gezamenlijk beeld is na te lezen in het Handboek ROT.

Nationaal Crisiscentrum (NCC)

Bij bepaalde incidenten en bij GRIP-Rijk geldt een informatie- en afstemmingsplicht naar vakdepartementen en het NCC. Het NCC is onderdeel van het NCTV. De minister van Veiligheid en Justitie is verantwoordelijk voor de openbare orde en veiligheid op rijksniveau in crisis- en rampsituaties. Het NCC ondersteunt daarin. Afspraken over de informatie- en afstemmingsplicht zijn vastgelegd in het Handboek ROT. Daarnaast biedt het NCC ondersteuning op het gebied van crisiscommunicatie, in de vorm van advies en middelen. Afspraken hierover zijn vastgelegd in het Draaiboek Communicatie, ROT en de gemeentelijke draaiboeken. In de aanloop naar crises zijn er formele communicatielijnen tussen de VRR en het NCTV vastgelegd.

Figuur 2: regie op informatiemanagement, per GRIP-fase¹⁶

2.5 Ondersteunend proces: resource management

Bestaande monodisciplinaire piketten

Monodisciplinair is de coördinatie van resources (mensen, middelen en kennis) georganiseerd in bestaande piketten, zoals bijvoorbeeld een een logistiek piket. Het proces resource management is een proces dat multidisciplinair nog geen invulling heeft gekregen. Het is een proces dat afwijkt van de dagelijkse activiteiten in de veiligheidsregio's en dat samen met het proces informatiemanagement cruciaal is voor de gewenste continuïteit van alle processen binnen de crisisbeheersing.

Doel resource management

Het doel van resource management is het adviseren over en coördineren van de middelen en maatregelen die nodig zijn om de crisisbeheersingsorganisatie in staat te stellen om op te treden langer dan de periode van operationele en logistieke zelfredzaamheid.

Goed georganiseerd (multidisciplinair) resource management is met name belangrijk bij langdurige, grootschalige incidenten. Maar soms is resource management al gewenst bij een kleinschalig incident, bijvoorbeeld voor het regelen van de verzorging van het personeel ter plaatse, of het regelen van de logistiek. Een resource manager, belast met de operationele logistiek van de verschillende disciplines, kan zorgen voor logistieke efficiëntie op de plaats van het incident.

In 2014 wordt het ondersteunende proces resource management binnen de veiligheidsregio geïmplementeerd.

Bijstand aanvragen of verlenen

Voor het aanvragen of verlenen van bijstand gelden de volgende afspraken¹⁶:

- Indien het bestrijdingspotentieel van de regio is uitgeput of ontoereikend blijkt of bij behoefte aan specialismen (bijvoorbeeld CBRNe), wordt een beroep gedaan op de buurregio's of bijstand aangevraagd via het Landelijk Operationeel Coördinatiecentrum (LOCC)¹⁷.
- De Veiligheidsregio zal bijstand leveren aan buurregio's

of andere veiligheidsregio's indien een bijstandsverzoek wordt gedaan bij de Operationeel Leider of de Algemeen Directeur.

- De aanvraagprocedure voor bijstand vanuit het LOCC staat beschreven in de Regionale Uitvoeringsregeling Rotterdam-Rijnmond en het Handboek Bijstand LOCC.
- De aanvraag van ambulances verloopt via Pariter.
- De VRR kan 1 CoPI leveren. Indien binnen 1,5 uur meer CoPI's nodig zijn, zoals meerdere gelijktijdige aanslagen in het openbaar vervoer, dan dient bijstand gevraagd te worden van de buurregio's.
- Bij het verkrijgen van bijstand moeten uitgangstelling en loodsposten worden benoemd. Deze dienen bekend te worden gemaakt in de alarmering.

LOCC

Het Landelijk Operationeel Coördinatie Centrum (LOCC) coördineert in geval van een crisis de afhandeling van ontvangen bijstandaanvragen van brandweer, GHOR, politie en gemeenten binnen de veiligheidsregio. Uitgangspunt van het LOCC is dat versterking noodzakelijk is als de eigen aanvullende capaciteit van een regio volledig is uitgeput. Een bijstandaanvraag wordt vaak in het ROT voorbereid en via de GBT/RBT (indien operationeel) en conform de landelijke procedure aan het LOCC voorgelegd.

Defensie en bijstand

Nadere informatie over ondersteuning en capaciteit van Defensie zijn landelijk vastgelegd. Als er sprake is van landelijke of interregionale crises, is er regionaal aandacht nodig voor onderlinge verdeling van de beschikbare defensiemiddelen. Hierbij wordt altijd eerst de eigen regionale capaciteit ingezet, daarna kan capaciteit worden aangevraagd bij Defensie. Defensiecapaciteit komt tot stand door tussenkomst van de Officier Veiligheidsregio van Defensie.

Algemeen uitgangspunt is zo snel mogelijk met een garantietijd van 48 uur door tussenkomst Officier Veiligheidsregio. Het LOCC stelt hier de prioriteiten en wijst capaciteit van Defensie toe.

¹⁶ Overgenomen uit de GRIP-regeling.

¹⁷ Conform artikel 51 van de Wet veiligheidsregio's en artikel 54 van de Politiewet.

2.6 Crisiscommunicatie

In deze paragraaf wordt voor de VRR beschreven hoe crisiscommunicatie is belegd binnen de totale crisisorganisatie (van hulpdiensten tot gemeente(n)). Communicatie is tijdens een zwaar ongeval, een ramp of een crisis van vitaal belang. De Wet Veiligheidsregio's is hier duidelijk over in artikel 7:

- 1 De burgemeester draagt er zorg voor dat de bevolking informatie wordt verschaft over de oorsprong, de omvang en de gevolgen van een ramp of crisis die de gemeente bedreigt of treft, alsmede over de daarbij te volgen gedragslijn.
- 2 De burgemeester draagt er zorg voor dat aan de personen die in zijn gemeente zijn betrokken bij de rampenbestrijding of de crisisbeheersing, informatie wordt verschaft over die ramp of crisis, de risico's die hun inzet daarbij heeft voor hun gezondheid en de voorzorgsmaatregelen die in verband daarmee zijn of zullen worden getroffen.
- 3 De burgemeester stemt zijn informatievoorziening, bedoeld in het eerste en tweede lid, af met de informatievoorziening door of onder verantwoordelijkheid van Onze bij rampen en crises betrokken Ministers.

In deel 2 van het Regionaal Crisisplan zal bij bevolkingszorg verder ingegaan worden op het proces communicatie:

- **Coördinatie vs. verantwoordelijkheid**
De coördinatie van alle verschillende processen op het gebied van operationele communicatie vindt plaats vanuit de Veiligheidsregio. De voornaamste doelstellingen hiervan zijn het geven van informatie en het bieden van een handelingsperspectief (instructie). De verantwoordelijkheid voor het communiceren ligt te allen tijde bij de burgemeester (art.7 Wet Veiligheidsregio's).
- **Commando plaats incident (operationele communicatie)**
Commando plaats incident (operationele communicatie)
De operationele woordvoering is belegd bij de VRR en de politie, ongeacht de GRIP status van een incident, ramp of

crisis. Vanaf een GRIP 1 neemt een communicatieadviseur deel aan het CoPI- overleg en verzorgt de communicatie, waaronder woordvoering ter plaatse.

- **Regionaal Operationeel Team (operationele communicatie)**
Regionaal Operationeel Team (operationele communicatie)
De sectie communicatie is onderdeel van het ROT. De sectie bestaat uit een hoofd (en minimaal een ondersteuner). De communicatieadviseurs van het ROT zijn afkomstig van de VRR. De sectie kan afhankelijk van het incident worden uitgebreid met een communicatieadviseur van bijvoorbeeld de DCMR, Rijkswaterstaat of Stedin. De sectie communicatie heeft met name een coördinerende rol en stemt af met de communicatieadviseur(s) in het CoPI, het team pers- en publieksvoorlichting van de gemeente(n) en met de communicatieadviseur in de GBT of RBT.

- **Gemeentelijke uitvoering**
In het onderdeel bevolkingszorg wordt het gemeentelijke deel van het proces crisiscommunicatie verder omschreven. Tijdens GRIP 3 functioneert het team pers- en publieksvoorlichting onder coördinatie van het ROT en haar gemeentelijke vertegenwoordiger daarin of rechtstreeks onder het ROT en het GBT. Dit is verschillend per gemeente. Een gemeente kan zelf beslissen wanneer het team pers- en publieksvoorlichting wordt opgestart (bijv. bij relatief kleine incidenten met een grote communicatieve impact naar de bevolking).

- **Gemeentelijk beleidsteam/ Regionaal beleidsteam**
Het GBT is op strategisch niveau verantwoordelijk voor communicatie. De burgemeester ontwikkelt samen met dit beleidsteam (ondersteund door zijn communicatieadviseur) een strategisch kader waarbinnen de communicatie plaatsvindt, met de nadruk op betekenisgeving en consequenties van het incident. Het beleidsteam houdt altijd contact en stemt af met het ROT en het team pers & publieksvoorlichting.

1 Algemeen

1.1 Inleiding

Elke discipline is verantwoordelijk voor verschillende processen in de crisisbeheersing. In dit tweede deel van het Regionaal Crisisplan is de beschrijving per proces opgenomen voor de verschillende disciplines:

- bevolkingszorg;
- brandweertzorg;
- geneeskundige zorg;
- politiezorg;
- waterbeheer en scheepvaartzorg.

Deze beschrijvingen vormen een kader waarbinnen de gemeenten en hulpdiensten hun taak uitvoeren tijdens een crisis. In dit deel van het Regionaal Crisisplan staat wie wat gaat doen op het moment dat er een crisis is en wat ze daarvoor hebben geregeld. De 'hoe'-vraag wordt beant-

woord in de individuele draaiboeken van de gemeenten en in handboeken en procedures van de hulpdiensten.

Hierna volgt een leeswijzer: een korte toelichting op de wijze waarop alle processen zijn beschreven. Daarna volgt een samenvatting van alle processen binnen de crisisbeheersing.

1.2 Leeswijzer

De beschrijvingen in dit tweede deel zijn opgebouwd volgens een vaste indeling. Alle processen beginnen met een algemene toelichting per discipline. De processen zijn op een zelfde manier omschreven voor de disciplines om eenheid en onderlinge verbanden goed in beeld te brengen.

Doel	Hier wordt het doel van het proces weergegeven.
Doelgroep	Voortvloeiend uit het doel wordt de doelgroep helder gemaakt.
Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden	In dit onderdeel worden de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden binnen het proces omschreven: 'wie doet wat binnen een proces'. Deze taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden worden in hand- of draaiboeken uitgewerkt in concrete activiteiten.
Functionarissen	In dit onderdeel worden de functies weergegeven van de medewerkers die in dit proces werkzaam zijn. Meerdere functies kunnen door één persoon worden uitgevoerd of meerdere personen kunnen één functie uitvoeren. De functies worden in de hand- en draaiboeken uiteengezet en voor gemeenten in taakkaarten..
Relatie met andere processen	Dit onderdeel omschrijft de relaties met de andere processen in het crisisbeheersingswerkveld. Er staat helder wat van het andere proces kan worden verwacht.
Afspraken met derden	De wetgever geeft aan dat als het kan, afspraken met derden op regionaal niveau moeten worden gemaakt. Het gaat hier om concrete afspraken en eventuele convenanten voor diensten, waar de gemeente of een hulpdienst gebruik van kan maken in een crisissituatie. .
Aandachtspunten en achtergrondinformatie	In dit onderdeel worden aandachtspunten en informatie opgenomen die van belang zijn bij het uitvoeren van de taken.

1.3 Samenvatting processen in de crisisbeheersing

Bevolkingszorg

Hoofdproces	Proces	Doel
Crisis-Communicatie	Pers- en publieksvoorlichting	Betekenisgeving: het duiden van wat de crisis voor de samenleving betekent. Schadebeperking: beperken van materiële en immateriële schade door het verstrekken van communicatieadviezen aan de Veiligheidsstaven en het doorgeven van gedrags- en handelingsadviezen/instructies aan burgers. Informatievoorziening: verzorgen van de algemene informatieverstrekking openbaarmaking, verklaring en toelichting van het beleid van de burgemeester voor de bestrijding van de crisis (uitvoeren van de wet Openbaarheid van Bestuur).
	Verwanteninformatie	Het verstrekken van geautoriseerde informatie aan verwanten over nog in leven zijnde personen die door een crisis zijn getroffen
Noodopvang en verzorging	Noodopvang en verzorging	Mens: Het opvangen en verzorgen van betrokkenen voor de periode dat zij – in geval van een crisis – nog niet naar hun (vaste) verblijfplaats kunnen terugkeren. Het treffen van maatregelen ter verstrekking van voedsel, drinkwater, kleding, geld, medicijnen en tijdelijke huisvesting. Dier: Het opvangen en verzorgen van dieren met tussenkomst van verschillende organisaties.
Herstelzorg	Bijzondere uitvaart en rouwverwerking	Op zorgvuldige wijze zorg dragen voor bijzondere uitvaartzorg en/of de rouwverwerking die daarmee gepaard kan gaan.
	Informatiecentrum	Het Informatiecentrum is een één-loket-organisatie van waaruit de informatie-, advies- en doorverwijsfuncties worden uitgeoefend. (Het is geen zorgverlenende instantie en treedt niet in de plaats van een huisarts, woningcorporatie, etc.)
	Nazorg	Aan de hand van de behoefte, het tijdens en/of na een crisis voorzien van professionele hulpverlening. Dit kan zowel maatschappelijke- als financiële hulpverlening zijn.
Ondersteuning	Bestuurs-ondersteuning	Het ondersteunen van het bestuur gedurende een crisis.
	Facilitaire-ondersteuning	Het ondersteunen van de gemeentelijke crisisorganisatie gedurende een crisis.
	Informatie-management	Vastlegging van informatie om gedurende een crisis inzicht te genereren in de stand van zaken en om in de nase van de crisis deze informatie te kunnen evalueren.
Omgevingszorg	Milieubeheer, Ruimtebeheer en Bouwbeheer	Tijdens een bijzondere situatie zorgdragen voor het beheer van de openbare ruimte van de gemeente. Activiteiten richten zich op de weg, het water en de openbare ruimte. Het waarborgen van een veilige en gezonde (bebouwde) omgeving. Zorg voor de handhaving van de kwaliteit, dan wel herstel van het milieu of de leefomgeving en het inzamelen van besmette of verdachte waren om (verdere) besmetting te voorkomen.
	Registreren van eigen schade	Registratie en coördinatie van schademeldingen aan gemeentelijke eigendommen.

Brandweezorg

Hoofdproces	Proces	Doel
Bron- en emissiebestrijding	Brandbestrijding	Het voorkomen van uitbreiding van een incident, waardoor (1) de toename van het aantal slachtoffers en (2) de toename van schade wordt voorkomen of beperkt.
	Ongevalbestrijding gevaarlijke stoffen	
	Decontaminatie	
Redding	Technische Hulpverlening	Hulpbehoevende mensen en dieren zo spoedig mogelijk bevrijden uit levensbedreigende of benarde situaties. Door middel van redding en technische hulpverlening krijgen slachtoffers toegang tot de geneeskundige hulpverleningsketen, waar (eerste) hulp geboden wordt.
	Redding	
	Urban Search & Rescue	
Ontsmetting	Ontsmetten mens en dier	Het zo spoedig mogelijk ontsmetten van hulpverleners, burgers, dieren, infrastructuur, objecten, hulpverleningsmateriaal en voertuigen om de verdere verspreiding van chemische, biologische en/of radioactieve besmetting te voorkomen of te beperken.
	Ontsmetten voertuigen	
	Ontsmetten infrastructuur	
Informatie-management	Advies Gevaarlijke Stoffen	Het verkennen, georganiseerd verzamelen en analyseren van (meet)gegevens en monsters over de aard, ernst en omvang van een gevaarstoestand om beslissingen over de veiligheid van de bevolking en de hulpverleners te kunnen nemen. Waarnemen en meten levert feitelijke informatie op waarmee veronderstellingen over de situatie in zowel het bron- als het effectgebied geverifieerd kunnen worden of een beter beeld kan worden opgebouwd. Dit is van groot belang voor de directe bestrijding van het incident en de beleidsbepaling.
	Waarnemen en meten	
Ondersteuning		Het beschikbaar stellen, beheren, verzorgen en op peil houden van persoonlijke en materiële middelen die noodzakelijk zijn voor het bestrijden van het incidenten. Het waarborgen van optimale verbindingen voor de communicatie tussen de eenheden in het veld, de multidisciplinaire operationele organen (CoPI en ROT) en het Gemeentelijk Beleidsteam (GBT). De brandweer is tevens de beheerder van het sirenenetwerk voor het waarschuwen en alarmeren van de bevolking (WAS).

Geneeskundige zorg

Hoofdproces	Proces	Doel
Acute Gezondheidszorg	Triage Behandelen Vervoeren	Minimaliseren van ziekte, blijvend letsel en sterfte van ongevalslachtoffers. Het garanderen van snelle en adequate geneeskundige hulp aan gewonden, direct na het ontstaan van een ramp of zwaar ongeval. Hierbij wordt uitgegaan van een keten van samenhangende en georganiseerde geneeskundige handelingen, vanaf het opsporen/redden van gewonden, eerste hulp en transport, tot het moment dat verdere behandeling (in een ziekenhuis) niet meer nodig is. Het proces AGZ omvat tijdens incidenten of rampen regie op en coördinatie van triage, behandelen en vervoeren.
Publieke Gezondheidszorg A. Psychosociale Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen (PsHOR)	<ul style="list-style-type: none"> • Bevorderen herstel van het psychische evenwicht van getroffen en • Vroegtijdige herkenning van getroffen en die een verhoogd risico hebben op het ontwikkelen van een verwerkingsstoornis en het monitoren van deze getroffen en • Identificatie van getroffen en die dringend psychiatrische hulp nodig hebben en deze verlenen of regelen 	Wanneer personen door een plotselinge levensbedreigende gebeurtenis worden overvallen, wordt een groot beroep gedaan op hun probleemoplossende vaardigheden om daarna de draad van hun leven weer op te pakken. Hoe sneller getroffen en het gevoel van zelfcontrole terugkrijgen, des te groter de kans op een goede verwerking van de gebeurtenis. Psychosociale Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen betreft de collectieve opvang van getroffen en direct na een schokkende gebeurtenis in gemeentelijke opvangcentra.
Publieke Gezondheidszorg B. Advisering	<ul style="list-style-type: none"> • Gezondheidskundige Advisering Gevaarlijke Stoffen • Advisering op het gebied van hygiëne en infectiepreventie • Advisering op het gebied van gezondheidsonderzoek 	De advisering is gericht op: <ul style="list-style-type: none"> • Bescherming van de volksgezondheid bij ongevallen of rampen met een gevaar voor mens en milieu, om (extra) gewonden of verergering van letsel te voorkomen; • Het proactief voorkomen van incidenten, het beoordelen van nadelige invloeden op de gezondheid van incidenten door verspreiding via voedsel, drinkwater en leefomgeving en het (laten) treffen van maatregelen; • De beheersing van resterende omgevingsrisico's / effecten na incident.

Publieke Gezondheidszorg C. Gezondheids- onderzoek en Infectieziekten- bestrijding	<ul style="list-style-type: none"> • Gezondheidsonderzoek: individueel, groepen en gezondheidsmonitoring • Infectieziektenbestrijding: surveillance en registratie, bron- en contactopsporing, beschermende maatregelen 	<p>Gezondheidsonderzoek richt zich op het bijdragen aan het herstel van de lichamelijke en psychische gevolgen van degenen die bij een ramp zijn betrokken; Infectieziektenbestrijding richt zich op het voorkomen en het beperken van de effecten van besmetting met virussen en bacteriën via lucht, voedsel en lichamelijk contact.</p>
Informatie- management		<p>Het proces Informatie binnen de sectie Geneeskundige Zorg draagt zorg voor het tijdig en in zowel de juiste kwaliteit als kwantiteit verwerven, verwerken, veredelen en verstrekken van informatieproducten met als doel een geneeskundig beeld te vormen op basis waarvan oordeel- en besluitvorming kan plaatsvinden.</p>
Resource- management		<p>Het proces ondersteuning binnen de sectie Geneeskundige Zorg richt zich op alle personele en facilitaire voorzieningen in samenhang met de informatievoorzieningen die nodig zijn om de Geneeskundige zorg te laten functioneren. Het gaat hierbij om het tijdig en in de juiste kwaliteit en kwantiteit ter beschikking stellen van facilitaire en personele voorzieningen en capaciteit. Tevens wordt afgestemd m.b.t. zorgcontinuïteit in relatie tot ketenpartners in de witte kolom.</p>

Politiezorg

Hoofdproces	Proces	Doel
Ordehandhaving	Crowdmanagement & Crowdcontrol	Het ordelijk laten verlopen van bijeenkomsten van groepen mensen op de openbare weg. Indien nodig zullen de wanordelijkheden worden beëindigd.
	Riotcontrol	
	Recherche-maatregelen	
Mobiliteit	Statisch Verkeersmanagement	De veilige geleiding van verkeer over de weg, water, rail en lucht zodat hulpdiensten zo min mogelijk verkeershinder ondervinden tijdens de hulpverlening.
	Dynamisch Verkeersmanagement	
Handhaven netwerken	Publieke netwerken	Het betrekken van publieke- en private netwerken tijdens de hulpverlening om deze te ondersteunen en/of te versterken
	Private netwerken	
Bewaken en Beveiligen	Bewaking en Beveiliging Objecten/ Diensten	Het waarborgen van de veiligheid van objecten/diensten en subjecten indien er een reële objectieve dreiging is.
	Bewaking en Beveiliging Subjecten	
Opsporing	Grootschalige Opsporing	Het verzorgen van een (grootschalig) opsporingsonderzoek naar aanleiding van een incident en/of strafbare feiten.
Opsporings-expertise	Technisch Forensische Opsporing	Het verzorgen van opsporingsexpertise ten behoeve van het opsporingsonderzoek naar aanleiding van een incident en/of strafbare feiten.
	Onderhandelaars	
	Bijzondere Opsporing	

Interventie	Arrestatie en Ondersteuning Speciale Interventies	Het proces (speciale) interventie is erop gericht om een gevaarlijke situatie en/of een gevaarlijk persoon te stoppen en aan te houden.
Informatie		Het verzorgen van adequate en geverifieerde informatie ten behoeve de beeldvorming, oordeelsvorming en besluitvorming ten aanzien van het (politie)optreden.
Ondersteuning		Het verzorgen van capaciteiten en middelen (resources) ten behoeve van de uitvoering van de politieprocessen.
Evacuatie ¹⁸		Het op een voorbereide wijze op bevel van het bevoegd gezag laten verlaten van een gebied of woonplaats wegens een veiligheidsrisico.

¹⁸ Het proces evacuatie zal per 1 juli 2014 worden overgedragen aan de Bevolkingszorg. Er volgt dan een update van het Regionaal Crisisplan Rotterdam-Rijnmond

Waterbeheer en Scheepvaartzorg

Proces		Doel
Waterkeren en waterkwantiteits-beheer		De zorg voor beheer en instandhouding van waterkeringen en reguleren van waterhoeveelheden in landelijk hoofdsysteem en regionale watersystemen.
Waterkwaliteits-beheer		De zorg voor de kwaliteit van het water en het behoud van het afgesproken niveau of herstel naar dat niveau, inclusief het opruimen van (opdrijvende) stoffen of objecten op water of oevers die het waterbeheer en/of het nautisch beheer hinderen.
Nautisch verkeers-management		Het proces vindt zowel plaats tijdens 'normale' omstandigheden als bij incidenten en kent twee doelen: Verkeersopstoppen of verkeersstremmingen te voorkomen en op te lossen, zowel binnen als buiten het rampterrein, om de hulpverlening en bestrijdingsactiviteiten zo min mogelijk te belemmeren en een vlotte verkeersafwikkeling te bevorderen; Economische schade zoveel mogelijk beperken door het scheepvaartverkeer zo spoedig mogelijk weer doorgang te laten vinden, eventueel via een alternatieve route.
Search and Rescue		Opsporing en redding van in nood verkerende mensen en dieren op/onder water in de periode dat er nog overlevingskansen zijn.
Informatie-management		Relevante partijen binnen de regionale crisisorganisatie voorzien van de benodigde informatie.

Bevolkingszorg

Bevolkingszorg

Als onderdeel van het openbaar bestuur hebben gemeenten een algemene zorgplicht voor hun bevolking en vervullen daarom een belangrijke rol in de crisisbeheersing.

Vanuit wetgeving¹⁹ wordt een aantal bevolkingszorgtaken benoemd waarvan de organisatie is belegd bij de gemeenten:

- het geven van voorlichting aan de bevolking;
- het voorzien in opvang en verzorging van de bevolking;
- het verzorgen van nazorg voor de bevolking;
- het registreren van slachtoffers²⁰;
- het registreren van schadegevallen;
- adviseren van het ROT.

Aangezien er aan de aard en de omvang van (de organisatie van) de bevolkingszorg geen wettelijke eisen zijn gesteld, is het van belang dat deze taken zo worden vormgegeven dat zij passen bij de wijze waarop burgers en gemeentefunctionarissen tijdens een crisis handelen.

Bevolkingszorg moet passen bij de behoefte aan zorg die in de samenleving bestaat.

In opdracht van het Veiligheidsberaad en uitgevoerd door de Commissie Bruinooge is in juli 2012, het rapport *Bevolkingszorg op orde* opgesteld waarin richtinggevende prestatie-eisen zijn geformuleerd om bevolkingszorgtaken te organiseren.

In navolging van het rapport wordt aan de hand van praktijkbevindingen een visie op bevolkingszorg geformuleerd en bestaat uit een viertal elementen:

- 1 De overheid rekent erop dat de samenleving haar verantwoordelijkheid (ook) tijdens en na een crisis neemt.
- 2 De overheid stemt haar bevolkingszorg af op de *zelfredzaamheid* van de samenleving.
- 3 De overheid houdt rekening met en maakt gebruik van de spontane hulp uit de samenleving.
- 4 De overheid bereidt zich daar waar het om *verminderd zelfredzamen* gaat voor tot een vastgesteld zorgniveau, aangeduid als "voorbereide bevolkingszorg". De "restzorg" levert zij op basis van veerkracht en improvisatie wat wordt aangeduid als 'geïmproviseerde zorg'.

De bevolkingsprocessen

Sinds het vormgeven van de bevolkingszorg is de samenleving de afgelopen jaren sterk veranderd. Rekening houdend met de veranderende behoefte van de samenleving en de wijze waarop zij tijdens een crisis handelt worden binnen de gemeenten van de veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond de bevolkingsprocessen als volgt gecategoriseerd:

- Crisiscommunicatie
- Noodopvang en Verzorging
- Herstelzorg
- Ondersteuning
- Omgevingszorg

Crisiscommunicatie:

het communiceren met de bevolking waarbij wordt aangesloten bij de behoefte van de samenleving. Crisiscommunicatie komt terug in alle facetten van de gemeentelijke crisisorganisatie.

Noodopvang en Verzorging:

de bevolkingszorg die naast de spoedeisende zorg door andere hulpverleners ter plaatse geleverd moet worden. Het gaat hierbij om het opvangen en verzorgen van betrokkenen.

Herstelzorg:

de bevolkingszorg die nodig is om de crisis te eindigen. Afhankelijk van de situatie gaat het hier om bijzondere uitvaartverzorging (stille tochten, herdenkingsdiensten etc.), het informeren, adviseren en doorverwijzen van burgers etc.

Ondersteuning:

het adviseren en ondersteunen van het bestuur gedurende een crisis op het gebied van juridische, financiële en protocollaire zaken.

Omgevingszorg:

- het tijdens bijzondere situaties zorgdragen voor het beheer van de openbare ruimte (weg, het water en de openbare ruimte) van de gemeente;
- Het waarborgen van een veilige en gezonde (bebouwde) omgeving;

¹⁹ Art. 2.1.3 lid 2 Besluit veiligheidsregio's

²⁰ De wijze van uitvoering van de bevolkingstaken "registreren van slachtoffers" en "schadegevallen" is binnen de veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond aangepast overeenkomstig het advies van de Commissie Bruinooge in het rapport "Bevolkingszorg op orde". De invulling van deze taken wordt in de uitgewerkte processen nader toegelicht.

- Zorg voor de handhaving van de kwaliteit, dan wel herstel van het milieu of de leefomgeving en het verzamelen van besmette of verdachte waren om (verdere) besmetting te voorkomen.
- het registreren en coördineren van schademeldingen aan gemeentelijke eigendommen.

Bovenstaande processen (en bijbehorende deelprocessen) worden door de gemeenten georganiseerd en uitgevoerd in zoverre dat:

- 1 De gemeenten eindverantwoordelijk voor de crisisbeheersing zijn, maar dit betekent niet automatisch dat zij ook uitvoering dienen te geven aan de crisisbeheersingstaken.
- 2 Voor de taakuitvoering in de crisisbeheersing dient zo veel mogelijk aangesloten te worden bij de dagelijkse werkzaamheden van de gemeentelijke functionarissen. Indien dat niet kan, omdat de bevolkingszorgtaak toch afwijkende werkzaamheden vereist, verdient het de voorkeur om deze taak te laten uitvoeren door instanties die deze werkzaamheden wel in hun reguliere takenpakket hebben.

De gemeentelijke crisisorganisatie

De inrichting van de gemeentelijke crisisorganisatie is als volgt:

Team Bevolkingszorg

Het Team Bevolkingszorg (TBz) onder leiding van de voorzitter zorgt dat de volgende taken worden uitgevoerd:

- het geven van voorlichting aan de bevolking;
- voorzien in noodopvang en verzorging van de bevolking;
- verzorgen van nazorg voor de bevolking;
- het registreren van slachtoffers;
- en tenslotte het adviseren van het Regionaal Operationeel Team (ROT).

Algemeen Commandant Bevolkingszorg (ACbz)

De Algemeen Commandant Bevolkingszorg is hoofd van de stafsectie Bevolkingszorg en daarmee lid van het ROT. Hij plant en monitort de bevolkingszorgtaken binnen de bestuurlijke kaders.

Kerntaken ACbz:

- zorgdragen voor de organisatie en uitvoering van de bevolkingszorg (inclusief het leidinggeven aan de stafsectie Bevolkingszorg);
- deelnemen aan het ROT;
- zorgdragen voor overdracht naar de reguliere gemeentelijke organisatie(s).

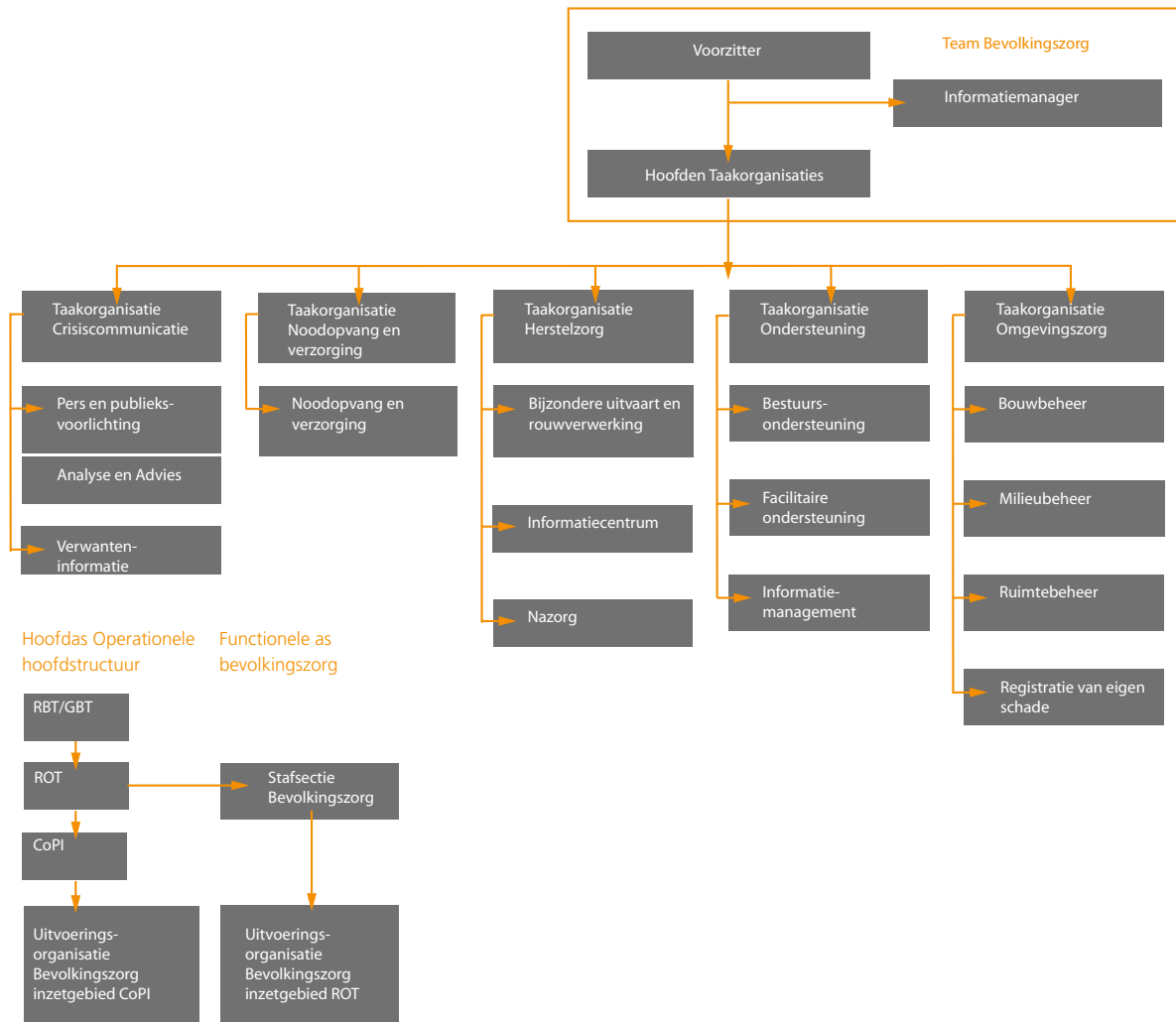
Officier van Dienst Bevolkingszorg

De Officier van Dienst Bevolkingszorg (OvD-Bz) maakt onderdeel uit van het Commando Plaats Incident (CoPI). De OvD-Bz geeft leiding aan de uitvoeringsorganisatie van de bevolkingszorg in het inzetgebied CoPI.

Kerntaken OvD-Bz:

- deelnemen aan het CoPI;
- zorgdragen voor de opstart van de gemeentelijke processen (Bevolkingszorg) en leiding van de gemeentelijke functionarissen in het inzetgebied CoPI;
- zorgdragen voor overdracht naar de reguliere gemeentelijke organisatie;
- en het adviseren van het bestuur.

Figuur 4: Organogram Bevolkingszorg

1. Crisiscommunicatie

Taakorganisatie	Pers- en publieksvoorlichting Verwanteninformatie
Functionarissen binnen de taakorganisatie	<ul style="list-style-type: none"> • Hoofd taakorganisatie <p>Pers- en publieksvoorlichting kent twee onderdelen: 1 Pers- en publieksvoorlichting 2 Analyse en Advies Beide onderdelen hebben een eigen actiecentrum.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Teamleider Pers- en publieksvoorlichting • Coördinator Analyse en Advies <p>Zie proces Pers- en publieksvoorlichting voor een volledig overzicht van de functionarissen.</p> <p>Het verschilt per gemeente of het Hoofd taakorganisatie lid is van het Team Bevolkingszorg of dat dit een liaison Crisiscommunicatie (communicatieadviseur) is. Ook verschilt het per gemeente of de taakorganisatie Crisiscommunicatie onder het GMT of onder het GBT valt.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Teamleider Verwanteninformatie • Medewerker(s) Verwanteninformatie

1.1 Pers- en Publieksvoorlichting

Doel	<ul style="list-style-type: none"> • Betekenisgeving: het duiden van wat de crisis voor de samenleving betekent. • Schadebeperking: beperken van materiële en immateriële schade door het verstrekken van communicatienetadviezen aan de Veiligheidsstaven en het doorgeven van gedrags- en handelingsadviezen/instructies aan burgers. • Informatievoorziening: verzorgen van de algemene informatieverstrekking openbaarmaking, verklaring en toelichting van het beleid van de burgemeester voor de bestrijding van de crisis (uitvoeren van de wet Openbaarheid van Bestuur).
Doelgroep	<ul style="list-style-type: none"> • Betrokkenen (inclusief de hulpverleners), • publiek, • media.
Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden	<ul style="list-style-type: none"> • Snelle opbouw van een slagvaardige communicatie waarbij mensen gemobiliseerd worden en goed toegerust aan de slag gaan met communicatieadvisering, omgevingsanalyse en publieksvoorlichting. • Aansluiting op eerdere communicatieactiviteiten richting pers & publiek en op informatiestroom en -uitwisseling vanuit pers & publiek via social media, radio en televisie en telefonisch. • Multidisciplinaire samenwerking tussen communicatieprofessionals, zoals opgenomen in het algemeen deel. • Open en snelle communicatiekanalen met het Gemeentelijk Beleidsteam (GBT) om enerzijds alle informatie die langs de diverse kanalen binnenkomt (zoals omgevingsanalyse, publieksvragen, persvragen) langs de kortst mogelijke weg het GBT kunnen bereiken; anderzijds valt alle uitgaande informatie onder verantwoordelijkheid van het GBT. • In het GBT wordt de strategische communicatie inhoud vastgesteld. Tegelijkertijd geeft het GBT de taakorganisatie Communicatie op voorhand toestemming om dat te doen wat gedaan moet worden (mandatering). • Mandatering communicatie.
Functionarissen binnen het team Pers- en Publieksvoorlichting	<ul style="list-style-type: none"> • Communicatieadviseur GBT: Adviseert het GBT over de strategische communicatieaanpak en adviseert het GBT over de communicatieve implicaties van wat er ter tafel komt tijdens de vergadering van het GBT. Adviseert de burgemeester over zijn rol als boegbeeld en burgervader (betekenisgeving) en informeert het hoofd taakorganisatie en het hoofd sectie Communicatie in het Regionaal Operationeel Team over de besluiten van het GBT. • Teamleider Pers- en publieksvoorlichting: Is verantwoordelijk voor het inrichten van de taakorganisatie Pers-en publieksvoorlichting en geeft leiding aan de medewerkers Pers-en publieksvoorlichting, de contactpersoon calamiteitenzender en de redacteurs web en social media. Adviseert, informeert en rapporteert. • Redacteur web en social media: Verwerkt de communicatieaanpak uit het adviesrapport omgevingsanalyse tot communicatie-uitingen voor web/social media, plaatst en actualiseert communicatie-uitingen op relevante media en geeft voortgangs- of afwijkinginformatie aan de teamleider Pers- en publieksvoorlichting. • Medewerker Pers- en publieksvoorlichting: Voert het inzetplan Pers- en publieksvoorlichting uit. • Contactpersoon

Functionarissen Analyse en advies	<ul style="list-style-type: none"> • Coördinator Analyse en advies: Is verantwoordelijk voor het inrichten van het team Analyse en advies en geeft leiding aan de communicatieadviseurs analyse en advies en de omgevingsanalisten. • Omgevingsanalist: Verzamelt gegevens over wat er speelt en leeft bij publiek en pers over incident/crisis, analyseert en verwerkt gegevens t.a.v. beleving, informatiebehoefte van gedrag van publiek en pers tot een omgevingsanalyse, meet het effect van de communicatieaanpak en rapporteert hierover aan de communicatieadviseur analyse en advies en geeft voortgangs-of afwijkingsinformatie aan de teamleider analyse en advies. • Communicatieadviseur analyse en advies: Voert het inzetplan analyse en advies uit, adviseert en informeert de teamleider analyse en advies en de communicatieadviseur GBT over de (strategische) communicatieaanpak, adviseert de teamleider pers-en publieksvoorlichting over de communicatieve implicaties van de aangereikte omgevingsanalyse.
Relatie met andere taakorganisaties	<p>Het team Pers- en publieksvoorlichting heeft een relatie met alle (gemeentelijke) taakorganisaties. Vanuit de gehele crisisorganisatie wordt daarbij informatie aangeleverd.</p>
Afspraken met derden	<ul style="list-style-type: none"> • Afspraken met calamiteitenzender; • afspraken en procedures NCC; • afspraken met Defensie. <p>Het NCC kan bemiddelen in capaciteitsuitbreiding of assistentie met ervaren communicatiestrategen, teamleiders en omgevingsanalisten.</p>
Aandachtspunten en achtergrondinformatie	<ul style="list-style-type: none"> • Vooraf en tijdens crises wordt gestimuleerd dat betrokkenen zichzelf en elkaar informeren. • Uiterlijk 30 minuten na aanvang van het incident wordt feitelijke informatie beschikbaar gesteld aan betrokkenen, zodat zij zelfredzaam kunnen handelen. • De burgemeester geeft binnen een uur na aanvang van het incident duiding door afhankelijk van de situatie burgers op te roepen tot zelfredzaamheid. • Binnen de VRR is afgesproken dat de afdeling Communicatie van de VRR deze taken het eerste uur na een incident uitvoert. • In de communicatie is nadrukkelijk aandacht voor verminderd zelfredzamen. Het communicatiedoel, de strategie en de aanpak worden hierop afgestemd.

1.2 Verwanteninformatie

Doel	Het verstrekken van geautoriseerde informatie aan verwanten over nog in leven zijnde personen die door een crisis zijn getroffen.
Doelgroep	<ul style="list-style-type: none"> • Verwanten van betrokkenen die worden opgevangen, zijn geëvacueerd, in een ziekenhuis liggen of naar huis zijn gegaan.
Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden	<ul style="list-style-type: none"> • Het inrichten van een informatienummer waar verwanten terecht kunnen met hun vragen. • Het verwerven van informatie over personen en dieren naar aanleiding van zoekvragen. • Het verstrekken van informatie die is geverifieerd en waarvoor toestemming is gegeven door het bevoegd gezag. • Het informeren van verwanten van de slachtoffers die nog in leven zijn.
Functionarissen	<ul style="list-style-type: none"> • Teamleider Verwanteninformatie • Medewerker(s) Verwanteninformatie
Relatie met andere processen	Alle (gemeentelijke) processen.
Afspraken met derden	-
Aandachtspunten en achtergrondinformatie	<ul style="list-style-type: none"> • Zelfredzame betrokkenen worden gestimuleerd om actief contact te zoeken met (de contactpersoon van) de verwanten. En waar nodig gefaciliteerd bij het in contact komen met verwanten. • Verwanten worden gestimuleerd en waar nodig gefaciliteerd bij het vinden van een betrokken familielid/kennis. • Uiterlijk 8 uur na aanvang van de (acute) crisis kunnen zo mogelijk minimaal 500 verwanten die zich bij de front office hebben gemeld geïnformeerd worden over (het verloop van) het proces. • Verwanten die na 24 uur na aanvang van de (acute) crisis nog in onzekerheid zijn over het lot van de betrokkene die zij zoeken, worden zo mogelijk en naar behoefte; elke 4 uur actief over de status van het proces geïnformeerd en een contactpersoon toegewezen, die hen regelmatig en naar behoefte informeert. • De burgemeester legt als onderdeel van de duiding uit hoe het proces is georganiseerd en welke problematiek dit met zich meebrengt (waaronder zorgvuldigheid versus snelheid). • Verwacht wordt dat in 2014 het Slachtoffer Informatie Systematiek (SIS) operationeel is. Een deel van de bevolkingszorgtaken op het gebied van verwanteninformatie wordt dan middels dit systeem landelijk uitgevoerd.

2. Noodopvang en verzorging

Taakorganisatie	Noodopvang en verzorging
Functionarissen binnen de taakorganisatie	<ul style="list-style-type: none"> • Hoofd Taakorganisatie • Teamleider Noodopvang en verzorging • Leider(s) opvanglocatie • Medewerker(s) opvanglocatie • Coördinator distributiepunt (front office) • Medewerker(s) distributiepunt (front office) • Medewerker(s) back office Noodopvang en verzorging

2.1 Noodopvang en verzorging

Doel	<ul style="list-style-type: none"> • Mens: Het opvangen en verzorgen van betrokkenen voor de periode dat zij – in geval van een crisis – nog niet naar hun (vaste) verblijfplaats kunnen terugkeren. • Het treffen van maatregelen ter verstrekking van voedsel, drinkwater, kleding, geld, medicijnen en tijdelijke huisvesting. • Dier: Het opvangen en verzorgen van dieren met tussenkomst van verschillende organisaties.
Doelgroep	<ul style="list-style-type: none"> • Een ieder die betrokken is bij een incident of crisis en nog niet kan terugkeren naar een (vaste) verblijfplaats en ondergebracht dienen te worden in tijdelijke huisvesting/opvang. • Gezelschapsdieren.
Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden	<p>Mens:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De opvang van mensen en het inrichten van opvangcentra voor mensen. • Het verstrekken van voedsel, noodwater, drinkwater (distributie van nooddrinkwater), kleding, geld, medicijnen. • Het regelen van tijdelijke huisvesting, geestelijke verzorging. <p>Dier:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het regelen van voedsel en drinken (in goed overleg met de dierenbescherming) met tussenkomst van LTO/LNV, het opvangcentrum waar de dieren verblijven of de dierenambulance ten behoeve van de in de opvangcentra verblijvende dieren.
Functionarissen	<ul style="list-style-type: none"> • Teamleider Noodopvang en verzorging • Leider(s) opvanglocatie • Medewerker(s) opvanglocatie • Coördinator distributiepunt (front office) • Medewerker(s) distributiepunt (front office) • Medewerker(s) back office Noodopvang en verzorging
Relatie met andere processen	<p>Alle (gemeentelijke) processen.</p>
Afspraken met derden	<ul style="list-style-type: none"> • Rode Kruis, het verzorgen van bedden voor de tijdelijke opvang en het leveren van ondersteuning. • Leger des Heils, leveren van middelen, eten en drinken. • Defensie - Defensiecomplex per provincie als tijdelijke opvanglocatie. Voor de provincie Zuid Holland is dit de Van Ghentkazerne. • De dierenambulance, zorgt voor de opvang, het vervoer en de registratie van huisdieren; de uitvoering is beschreven in een handboek. • LTO/LNV - Vanuit LTO/LNV wordt via een actiecentrum vorm gegeven aan de verplaatsing en opvang van landbouwdieren. • Stichting Salvage voor de opvang van betrokkenen voor de periode dat zij nog niet naar hun (vaste) verblijfplaats kunnen terugkeren. • Drinkwaterbedrijven, verstrekken van noodwater en nooddrinkwater.

Aandachtspunten en achtergrondinformatie

- Zelfredzame betrokkenen worden gestimuleerd of waar nodig gefaciliteerd bij het zelfstandig voorzien in hun opvang en verzorging. Daar waar mogelijk wordt aangesloten bij de maatregelen die door redzame omstanders zijn geïnitieerd.
- Passende opvang en verzorging wordt uiterlijk 3 uur na aanvang van het incident geleverd. Dat betekent dat onderdak, drinken en voedsel, sanitaire voorzieningen en toegang tot informatie en indien aan de orde een slaappleaats of EHBO is georganiseerd.
- Er wordt opvang en verzorging geregeld of georganiseerd die past bij de capaciteit van maximaal 10% van de betrokkenen met een maximum van 200 personen.
- Er wordt, indien aan de orde, uiterlijk binnen 48 uur tijdelijke huisvesting geregeld. Daar waar nodig en mogelijk, worden redzame burgers in staat gesteld een bijdrage te leveren bij de opvang en verzorging.

3. Herstelzorg

Taakorganisatie

- Bijzondere uitvaart en rouwverwerking
- Informatiecentrum
- Nazorg

Functionarissen binnen de taakorganisatie

- Hoofd Taakorganisatie
- Teamleider Bijzondere uitvaartzorg
- Medewerker(s) Bijzondere uitvaartzorg
- Teamleider Informatiecentrum
- Klantmanager
- Medewerker(s) Informatiecentrum
- Teamleider Nazorg
- Medewerker(s) Nazorg

3.1 Bijzondere uitvaart en rouwverwerking

Doel	Op zorgvuldige wijze zorg dragen voor bijzondere uitvaartzorg en/of de rouwverwerking die daarmee gepaard kan gaan.
Doelgroep	<ul style="list-style-type: none"> • Betrokkenen, • samenleving, • eigen organisatie.
Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden	<ul style="list-style-type: none"> • Het coördineren van het totale proces rondom de bijzondere uitvaartzorg. • Het – na identificatie van de overledenen door het Landelijk Team Forensische Opsporing (LTFO) of de politie – zorgen voor een juiste registratie. • De regie voeren over de organisatie van een stille tocht en/of herdenkingsbijeenkomst.
Functionarissen	<ul style="list-style-type: none"> • Teamleider Bijzondere uitvaartzorg • Medewerker(s) Bijzondere uitvaartzorg
Relatie met andere processen	<ul style="list-style-type: none"> • Alle (gemeentelijke) processen.
Afspraken met derden	Een convenant met Monuta voor het uitvoeren van de door Monuta te leveren diensten zoals rouwverwerking, stille tochten etc.
Aandachtspunten en achtergrondinformatie	<ul style="list-style-type: none"> • Aandachtspunten betreffen; de Wet op de lijkbezorging, plaatselijke verordeningen en het begeleiden van de media voor, tijdens en na de plechtigheid. • Het coördineren van de verschillende betrokken begrafenisondernemers (door convenanhouder Monuta).

3.2 Informatiecentrum

Doel	Het Informatiecentrum is een één-loket-organisatie van waaruit de informatie-, advies- en doorverwijsfuncties worden uitgeoefend. (Het is geen zorgverlenende instantie en treedt niet in de plaats van een huisarts, woningcorporatie, etc.)
Doelgroep	<ul style="list-style-type: none"> • Iedereen die naar aanleiding van een crisis vragen heeft.
Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden	<ul style="list-style-type: none"> • Het Informatiecentrum informeert, adviseert en verwijst door. • Het is een centrale plaats waar een ieder bij een crisis antwoord kunnen krijgen op hun vragen naar aanleiding van de crisis.
Functionarissen	<ul style="list-style-type: none"> • Teamleider Informatiecentrum • Klantmanager • Medewerker(s) Informatiecentrum
Relatie met andere processen	Alle (gemeentelijke) processen
Afspraken met derden	NCC publieksinformatienummer 0800-1351.
Aandachtspunten en achtergrondinformatie	<p>Het informatiecentrum dient:</p> <ul style="list-style-type: none"> • goed bereikbaar te zijn in de breedste zin van het woord (fysiek, telefonisch, Internet en e-mail, fax en post); • ingericht te zijn als een goed herkenbare, uitnodigende laagdrempelige organisatie; • toegankelijke publieksinformatie te realiseren; • een goede verwijfsfunctie te hebben; • een goede netwerkstructuur te onderhouden met zorg- en dienstverleners.

3.3 Nazorg

Doel	Aan de hand van de behoefte, het tijdens en/of na een crisis voorzien van professionele hulpverlening. Dit kan zowel maatschappelijke- als financiële hulpverlening zijn.
Doelgroep	Betrokkenen; <ul style="list-style-type: none"> • samenleving; • eigen organisatie. • Bij algemene verstoring van nutsvoorzieningen: alle binnen het rampgebied aanwezige gedupeerde personen.
Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden	Zorg aan betrokkenen en deze stimuleren en faciliteren om via de reguliere weg contact te zoeken met de benodigde instantie(s) en het, indien noodzakelijk, organiseren van bewonersbijeenkomsten. Verwijzing naar gespecialiseerde en/of professionele instanties met betrekking tot bijvoorbeeld schadeafhandeling, psychosociale nazorg, etc. Zorg aan de eigen organisatie (organiseren, begeleiden of uitvoeren van onderzoeken, organiseren van psychosociale nazorg aan medewerkers, controleren vergunningverlening, schadeafhandeling van eigen gelede schade, afleggen van verantwoording, etc.). Het treffen van maatregelen in geval van (collectieve/grootschalige) uitval van nutsvoorzieningen, gas- of telecomvoorzieningen.
Functionarissen	Teamleider Nazorg Medewerker(s) Nazorg
Relatie met andere processen	Alle (gemeentelijke) processen.
Afspraken met derden	Partners kunnen zijn: <ul style="list-style-type: none"> • GGD (als coördinator van het Zorgnetwerk). • GHOR (structuur Psychosociale Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen (PsHOR)). • GGZ (hulpverlening, dienstverlening, preventie en consultatie). • Juridisch loket (juridische informatie en advies). • Levensbeschouwelijke zorg (begeleiding). • Woningbouwcoöperaties (verzorgen van tijdelijke huisvesting). • Drinkwaterbedrijven (verstrekken noodwater en nooddrinkwater). • Energiebedrijven (het weer op gang brengen van de energielevering en communicatie daarbij aan bewoners). Convenanten: Operationeel plan Stroomuitval.

Aandachtspunten en achtergrondinformatie

Betrokkenen worden gestimuleerd om via de reguliere weg contact te zoeken met de benodigde hulpverlenende instantie(s) voor de nazorg.

Betrokkenen die zich (toch) bij de overheid melden voor (een vorm van) nazorg worden gefaciliteerd bij het in contact komen met de desbetreffende hulpverlenende instantie(s).

Betrokkenen kunnen zich, indien daar behoefte aan is, (laten) registreren zodat zij op de hoogte worden gehouden van de afhandeling van de crisis. Zij worden daarbij gefaciliteerd door de overheid (zelfregistratie).

Er wordt een plan van aanpak voor de nafase opgesteld, waarin aandacht is voor:
interne procesorganisatie;
de wijze waarop slachtoffers ondersteund worden als het gaat om de schadeafhandeling, verwijzing naar psychosociale hulpverlening etc.;
zorg aan de eigen organisatie;
evaluatie.

Verwacht wordt dat in 2014 het Slachtoffer Informatie Systeem (SIS) operationeel is. Een deel van de bevolkingszorgtaken van het nazorgtraject zal door een onderdeel van dit systeem worden uitgevoerd.

4. Ondersteuning

<p>Taakorganisatie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bestuursondersteuning • Facilitaire ondersteuning • Informatiemanagement
<p>Functionarissen binnen de taakorganisatie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Hoofd Taakorganisatie • Teamleider Bestuursondersteuning • Algemeen Bestuursadviseur • Juridisch Bestuursadviseur • Financieel Bestuursadviseur • Protocollair Bestuursadviseur • Teamleider Facilitaire ondersteuning • Medewerker(s) Algemene Ondersteuning • Medewerker(s) ICT Ondersteuning • Medewerker(s) Facilitaire Ondersteuning • Medewerker(s) Catering Ondersteuning • Teamleider Informatiemanagement • Informatiemanagers • Medewerker(s) Archivering

4.1 Bestuursondersteuning

Doel	Het ondersteunen van het bestuur gedurende een crisis.
Doelgroep	Bestuur.
Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden	<ul style="list-style-type: none"> • Maatregelen nemen ten aanzien van de bestuursondersteuning. • Advisering en ondersteuning op het gebied van juridische, financiële en protocollaire zaken.
Functionarissen	<ul style="list-style-type: none"> • Teamleider Bestuursondersteuning • Algemeen Bestuursadviseur • Juridisch Bestuursadviseur • Financieel Bestuursadviseur • Protocollair Bestuursadviseur
Relatie met andere processen	Alle (gemeentelijke) processen.
Afspraken met derden	-
Aandachtspunten en achtergrondinformatie	-

4.2 Facilitaire ondersteuning

Doel	Het ondersteunen van de gemeentelijke crisisorganisatie gedurende een crisis.
Doelgroep	Gemeentelijke crisisorganisatie.
Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden	Ondersteuning van de organisatie in algemene zin. Zorgdragen voor facilitaire voorzieningen zoals: <ul style="list-style-type: none"> • het instellen/werkzaam houden van audiovisuele middelen; • het inrichten van de benodigde ruimtes; • het instellen/werkzaam houden van het noodnet; • en catering.
Functionarissen	<ul style="list-style-type: none"> • Teamleider Facilitaire ondersteuning • Medewerker(s) Algemene Ondersteuning • Medewerker(s) ICT Ondersteuning • Medewerker(s) Facilitaire Ondersteuning • Medewerker(s) Catering Ondersteuning
Relatie met andere processen	Alle (gemeentelijke) processen.
Afspraken met derden	Afspraken met plaatselijke ondernemers en partners in het kader van de continuïteit.
Aandachtspunten en achtergrondinformatie	-

4.3 Informatiemanagement

Doel	Vastlegging van informatie om gedurende een crisis inzicht te genereren in de stand van zaken en om in de nafase van de crisis deze informatie te kunnen evalueren.
Doelgroep	<ul style="list-style-type: none"> • Alle taakorganisaties die bij de crisis zijn betrokken. • Alle andere overlegvormen en bij de crisis betrokken partijen
Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden	<ul style="list-style-type: none"> • Voortgangsbewaking van de overleggen van de taakorganisaties evenals alle overige overleggen zoals van de Veiligheidsstaf en het Team Bevolkingszorg. • Het Team Bevolkingszorg ziet toe op een correcte weergave van alle informatie in LCMS en deelt deze ten behoeve van het gezamenlijk beeld. • Het archiveren van alle gegevens en bescheiden met betrekking tot de crisis.
Functionarissen	<ul style="list-style-type: none"> • Teamleider Informatiemanagement • Informatiemanagers • Medewerker(s) Archivering
Relatie met andere processen	Alle (gemeentelijke) processen.
Afspraken met derden	-
Aandachtspunten en achtergrondinformatie	De Informatiemanager is verantwoordelijk voor: het "vullen" van LCMS voor het onderdeel waaraan de Informatiemanager is toegewezen; het bijhouden van een logboek voor elk overleg; het bijhouden van een presentielijst voor elk overleg.

5. Omgevingszorg

Taakorganisatie	Milieubeheer, Ruimtebeheer en Bouwbeheer Registreren van eigen schade
Functionarissen binnen de taakorganisatie	<ul style="list-style-type: none"> • Hoofd Taakorganisatie • Gemeentelijke ambtenaren (reguliere taken)

5.1 Milieubeheer, Ruimtebeheer en Bouwbeheer

Doel	<ul style="list-style-type: none"> • Tijdens een bijzondere situatie zorgdragen voor het beheer van de openbare ruimte van de gemeente. Activiteiten richten zich op de weg, het water en de openbare ruimte. • Het waarborgen van een veilige en gezonde (bebouwde) omgeving. • Zorg voor de handhaving van de kwaliteit, dan wel herstel van het milieu of de leefomgeving en het inzamelen van besmette of verdachte waren om (verdere) besmetting te voorkomen.
Doelgroep	<ul style="list-style-type: none"> • Betrokkenen. • Beheerders infrastructuur (wegen, spoor, water) en van gemeentelijke eigendommen en monumenten. • Grondeigenaren en gebouweigenaren. • Grond- en waterbeheerders.
Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden	<ul style="list-style-type: none"> • De werkzaamheden in het kader van ruimtebeheer omvatten alle maatregelen die een gemeente ten tijde van een crisis op het gebied van de openbare ruimte neemt op het gebied van openbare verlichting, rioleringen, wegen, water, groen, etc. • Het behartigen van de belangen van de gemeente als eigenaar van bouwwerken die schade hebben opgelopen of voor opvang of herstelwerk noodzakelijk zijn. Het nemen van noodmaatregelen om gevaarlijke situaties aan bouwwerken aan te pakken of verdergaande schade te voorkomen (noodsloop, stutten etc.). • Het veiligstellen en herstellen van distributienetten voor nutsvoorzieningen en communicatie. • Het nemen van maatregelen met als doel het milieu te beschermen. Hieronder vallen niet alleen toezichts- en handhavingstaken, maar ook afvaltaken (waaronder het inzamelen van besmette waren) en taken op het gebied van de Wet bodembescherming en de Wet luchtkwaliteit.
Functionarissen	Gemeentelijke ambtenaren (reguliere taken).
Relatie met andere processen	Alle (gemeentelijke) processen
Afspraken met derden	<p>Milieubeheer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Proactief contact zoeken met DCMR.
Aandachtspunten en achtergrondinformatie	-

5.2 Registeren van schade

Doel	Registratie en coördinatie van schademeldingen aan gemeentelijke eigendommen.
Doelgroep	Gemeente.
Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden	Het registeren en zo mogelijk vaststellen van schade aan gemeentelijke eigendommen.
Functionarissen	Reguliere werkzaamheden van gemeentelijke functionarissen.
Relatie met andere processen	Alle (gemeentelijke) processen.
Afspraken met derden	Beoordeling en registratie van schade van getroffenen wordt gedaan door Stichting Salvage (en de eigen verzekeraars).
Aandachtspunten en achtergrondinformatie	De gemeente zorgt de voor de registratie van schade aan de gemeentelijke eigendommen.

Brandweezorg

Algemeen brandweezorg

Inleiding

In dit deel worden de processen van brandweezorg nader uitgewerkt:

Bron- en emissiebestrijding

Bij een ramp kan brand ontstaan. Ook kunnen gevaarlijke stoffen vrijkomen. Bestrijding van brand en emissie van gevaarlijke stoffen gaat over het voorkomen van uitbreiding en het terugdringen van de fysische oorzaak en de daarmee samenhangende fysische effecten van een ramp.

Redding

Redding en technische hulpverlening behoren tot de hoofdtaken van de brandweer. Dit deelproces omvat alle maatregelen in de repressieve fase die genomen worden om mens en dier uit benarde omstandigheden te bevrijden en het omgevingsgevaar te beperken.

Ontsmetting

Na emissie van chemische, biologische of nucleaire stoffen kunnen hulpverleners, burgers, dieren, infrastructuur, objecten, hulpverleningsmateriaal en voertuigen besmet zijn geraakt met één van deze gevaarlijke stoffen. Om de dreiging van de gevaarlijke stof voor de slachtoffers en hun omgeving weg te nemen, is ontsmetten noodzakelijk. Bij inzet van eenheden (zoals het gaspakkenteam) voor het stabiliseren van een ongevalsituatie, vindt ontsmetting van de hulpverleners plaats. Het onderdeel 'ontsmetten van mens en dier' omvat zowel de kleinschalige ontsmetting van hulpverleners, alsook de grootschalige ontsmetting van burgerslachtoffers.

Informatiemanagement

Bij rampsituaties en ongevallen is het belangrijk snel de beschikking te hebben over informatie over de situatie, zodat de nodige maatregelen getroffen kunnen worden. Dit gebeurt in de vorm van waarnemen en meten door gespecialiseerde meetploegen van de brandweer. De DCMR geeft advies over het meetproces en de betrokken gevaarlijke stoffen.

Ondersteuning

Bij een grote of langdurige inzet, een ramp of een zwaar ongeval, treedt (relatieve) schaarste op, niet alleen bij de

bevolking, maar ook bij de hulpverlenende diensten. De diensten en organisaties die met de incidentbestrijding belast zijn, dragen in principe zelf zorg voor de verzorging van het personeel en de bevoorrading en aanvulling van gebruiks- en verbruiksgoederen. Dit geldt ook voor de aan hen toegevoegde hulp- en bijstandverlenende eenheden. De bijstandverlenende eenheden moeten tijdens een crisis de eerste acht uur voor de eigen verzorging en logistiek zorgen. Zijn er logistieke problemen die niet direct door de betrokken dienst of organisatie kunnen worden opgelost, dan kan de dienst het Regionaal Operationeel Team (ROT) vragen om assistentie.

Organisatie van de brandweer

De brandweer draagt zorg voor de operationele uitvoering van de brandweertaken. In het beheergebied van de havenmeester Rotterdam-Rijnmond maakt de brandweer gebruik van de mensen, materieel en expertise van de divisie havenmeester. Bij melding van een klein incident wordt de normale uitrukprocedure gevolgd, conform regionale voorschriften. Vanaf dat punt wordt de normale manier van opschalen toegepast. De bevelvoerder geeft leiding aan de bemanning van een basiseenheid (TS). Hij staat onder directe leiding van een Officier van Dienst (OD). Deze wordt gealarmeerd vanaf middelbrand / ongeval gevaarlijke stoffen. De OD geeft tevens als pelotonscommandant (PC) leiding aan een peloton, dat in ieder geval 4 basiseenheden omvat. Een peloton is onderdeel van een compagnie die onder leiding staat van een Hoofdofficier van Dienst (HO). Deze geeft als compagniescommandant (CC) leiding aan twee pelotons en een ondersteuningpeloton. De Hoofdofficier van Dienst wordt ook vanaf de meldingsclassificatie grote brand gealarmeerd. De HO zorgt tevens voor de functie van staffunctionaris brandweer in het Commandoteam Plaats Incident.

Bij een (groter) incident met een multidisciplinair karakter of (dreiging van) een ramp zal worden opgeschaald volgens de Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijding Procedure (GRIP). Het CoPI is verantwoordelijk voor het incidentterrein en wat daarbinnen gebeurt. Het effectgebied (emissiegebied) dat zich bij een incident voor kan doen, valt onder het Regionaal Operationeel Team (ROT).

De processen brandweezorg vallen beleidsmatig onder de afdeling Onderzoek en Analyse van de Brandweer

Rotterdam-Rijnmond. Onderhoud van materieel en materiaal, verzorgen van opleidingen en oefeningen, en ondersteunende activiteiten zoals roosters, vallen onder de afdelingen Operationele Informatie, Materiaal Persoonlijke bescherming Logistiek, en Vakbekwaamheid. De districten van de brandweer verzorgen de verdere uitvoering op de kazernes van onderhoud van materieel en materiaal, van opleidingen en oefeningen en de invulling van de roosters.

(Deel)plannen en handboeken

Materiële aspecten zijn uitgewerkt in het deelplan 'verzorging logistiek rampbestrijdingspotentieel. Afspraken over de aflossing van eenheden en personeel bij incidenten staan in het materiële spreidingsplan (2009)

In het Regionaal Operationeel Handboek Leidinggevend (2006), de beleidsnota Operationele Leiding en Commandoering (2009) en het Handboek Stafofficier (2009) zijn taken en bevoegdheden van operationele functionarissen beschreven. Activiteiten en rollen zijn nader uitgewerkt in het Procedureboek Brandweer (2009). In dit boek worden tevens procedures beschreven die betrekking hebben op melding, alarmering, inzet en opschaling van eenheden. Deze procedures, zoals de Model Alarmregeling Rotterdam-Rijnmond (MARRR), en de kazernevolgordetabel (KVT), vormen de directe inbreng voor het Geïntegreerd Meldkamer Systeem (GMS), dat zorg draagt voor de verwerking van meldingen en het alarmeren van de hulpverlenende diensten.

Personele aspecten

Bij de brandweer zijn twee typen bedrijfsopvang verzorgen: BOT 01 en BOT 02. Daarnaast is er het Regionaal Crisis Opvang- en Nazorgteam (RCONT). Het BOT 01 en BOT 02 wordt beschreven in het Protocol BOT: Bedrijfs Opvang Team. Het RCONT wordt beschreven in de 'Leidraad voor de brandweer na ernstige ongevallen en/of overlijden eigen personeel voor de brandweerkorpsen binnen de Regionale Hulpverleningsdienst Rotterdam-Rijnmond' (2002).

Verslaglegging en archivering

Verslaglegging en archivering van incidenten waarbij de brandweer is betrokken als hulpverlenende dienst vindt plaats in datawarehouses en computerprogramma's. De datawarehouses worden automatisch gevoed met data vanuit het GMS. De computerprogramma's worden even-

eens gevoed door het GMS, en worden vervolgens verder voorzien van rapportages door operationele functionarissen van de brandweer. Een aantal functionarissen doet de verslaglegging, onder andere bevelvoerders, officieren van dienst en -hoofdofficieren van dienst. Bij grotere incidenten en incidenten met een multidisciplinair karakter wordt het computerprogramma LCMS gebruikt.

Elk GRIP-incident wordt geëvalueerd. Dit is multidisciplinair vastgelegd in de Gecoördineerde Regionale Incidentenbestrijdings Procedure Rotterdam-Rijnmond.

1 Bron- en emissiebestrijding

Doel	Het voorkomen van uitbreiding van een incident waardoor de toename van het aantal slachtoffers en de toename van schade wordt voorkomen of beperkt.	
Doelgroep	Organisaties en personen die betrokken zijn bij het incident (hulpverleners en burgers).	
Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden	<ul style="list-style-type: none"> • De chemisch adviseur of adviseur gevaarlijke stoffen (AGS) van de DCMR adviseert de OD bij incidenten met gevaarlijke stoffen of het vermoeden daarvan. • De OD bepaalt of het gasmeetplan wordt opgestart. Het advies van de AGS is hierbij de doorslaggevende factor. Wanneer tot het starten van een gasmeetplan wordt overgegaan, wordt automatisch opgeschaald naar GRIP 2 (dit is vastgelegd als starttrigger in de GRIP regeling). Let op! Een chemisch adviseur kan op verzoek van de operationele leiding ook metingen laten verrichten in en om het brongebied zonder het in werking stellen van het gasmeetplan. • 9 bedrijven in het havengebied leveren in dit kader een meetploeg voor metingen op eigen terrein. • DHMR levert in dit kader een verificatie adviseur en varende meetploeg. • Bij het bestrijden van incidenten vanaf het water binnen onveilig gebied wordt binnen het beheergebied van HbR N.V. opgetreden door brandweer en DHMR. • De brandweer reageert op CIN meldingen. Bedrijven met een hoog risicoprofiel melden zich na ontdekken van een incident op eigen terrein door middel van het Centraal Incident Nummer (CIN) en leggen via hun CIN onmiddellijk contact met de meldkamer politie. De CIN-melding geeft een indicatie over de vorm en de omvang van een incident. Hierop is een potentieel aan hulpverlening afgestemd. 	
Functionarissen	<ul style="list-style-type: none"> • Chemisch adviseur / AGS; • OD Brandweezorg; • OvD DHMR. 	
Relatie met andere processen	<p>Proces</p> <ul style="list-style-type: none"> Crisiscommunicatie Noodopvang en verzorging Omgevingszorg Ondersteuning Brandweer (Waarschuwen van de bevolking) Informatiemanagement (waarnemen en meten) Ontsmetting Redding Mobiliteit Bewaken en beveiligen Ordehandhaving Opsporing Interventie Search & Rescue Rijkswaterstaat) en Scheepvaartzorg Waterkwaliteitsbeheer Rijkswaterstaat) en Scheepvaartzorg Waterkwantiteitsbeheer en waterkeren Rijkswaterstaat) en Scheepvaartzorg Acute gezondheidszorg Publieke gezondheidszorg Informatiemanagement Ondersteuning 	<p>Verantwoordelijke instantie</p> <ul style="list-style-type: none"> Gemeente, bevolkingszorg Gemeente, bevolkingszorg Gemeente, bevolkingszorg Brandweezorg (eventueel ondersteuning door politie) Brandweer, brandweezorg Brandweer, brandweezorg Brandweer, brandweezorg Politie, politiezorg Politie, politiezorg Politie, politiezorg Politie, politiezorg Politie, politiezorg DHMR, Waterbeheerders (waterschappen en Waterbeheerders (waterschappen en Waterbeheerders (waterschappen en GHOR, geneeskundige zorg GHOR, geneeskundige zorg Alle diensten Alle diensten

Aandachtspunten en achtergrondinformatie

- Bestrijding van brand en emissie van gevaarlijke stoffen behelst het voorkomen van uitbreiding en het terugdringen van de fysische oorzaak en de daarmee samenhangende fysische effecten van een ramp (Handboek Voorbereiding Rampbestrijding, juni 2003).
- Bij een GRIP-incident / brand in het havengebied treedt de incidentbestrijdingorganisatie van DHMR op onder leiding van de Brandweer dan wel de volgens de GRIP-procedure optredende leidinggevende.
- Waterbeheerders (waterschappen en Rijkswaterstaat) vervullen mogelijk een rol bij de aanvoer (waterkwantiteit) en afvoer (waterkwaliteit) van bluswater.

2. Redding

Doel	Hulpbehoevende mensen en dieren zo snel mogelijk bevrijden uit levensbedreigende of benarde situaties. Door middel van redding en technische hulpverlening krijgen slachtoffers toegang tot de geneeskundige hulpverleningsketen, waar (eerste) hulp geboden wordt.	
Doelgroep	Organisaties en personen die bij dit proces betrokken zijn.	
Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden	<ul style="list-style-type: none"> • Voordat met het proces redding wordt begonnen, stabiliseert de brandweer de situatie en maakt het incidentterrein toegankelijk voor de overige hulpverleners. • Het proces redding dient gezamenlijk en in samenwerking tussen de brandweer en geneeskundige kolom te gebeuren. De reddingscapaciteit van de brandweer (uitgedrukt in het aantal gewonden dat per uur kan worden bevrijd) wordt afgestemd op de eerstehulp-capaciteit van de GHOR (uitgedrukt in het aantal gewonden aan wie per uur de benodigde eerste levensreddende medische hulp kan worden verleend, inclusief het voor vervoer gereed maken). 	
Functionarissen	De HO Brandweer stemt af met Commandant van dienst Geneeskundig op CoPI niveau.	
Relatie met andere processen	Proces Crisiscommunicatie Noodopvang en verzorging Omgevingszorg Informatiemanagement (waarnemen en meten) Bron- en emissiebestrijding Ontsmetting Ordehandhaving Search & Rescue Rijkswaterstaat en Scheepvaartzorg Acute gezondheidszorg Publieke Gezondheidszorg Informatiemanagement Ondersteuning	Verantwoordelijke instantie Gemeente, bevolkingszorg Gemeente, bevolkingszorg Gemeente, bevolkingszorg Brandweer, brandweertzorg Brandweer, brandweertzorg Brandweer, brandweertzorg Politie, politiezorg DHMR, Waterbeheerders (waterschappen en GHOR, geneeskundige zorg GHOR, geneeskundige zorg Alle diensten Alle diensten
Aandachtspunten en achtergrondinformatie	<ul style="list-style-type: none"> • Redding en technische hulpverlening omvatten alle maatregelen in de repressieve fase die genomen worden om mens en dier uit benarde omstandigheden te bevrijden en het omgevingsgevaar te beperken. • Bij een GRIP-incident / redding in het havengebied treedt de incidentbestrijdingsorganisatie van DHMR op onder leiding van de Brandweer dan wel de volgens de GRIP-procedure leidinggevende. • DHMR vervult alleen in het samenwerkingsgebied in de regio Rotterdam-Rijnmond taken op het gebied van Waterbeheer (waterkwaliteit) en scheepvaartzorg. Rijkswaterstaat Zuid-Holland vervult deze taken buiten het samenwerkingsgebied. 	

3. Ontsmetten

Doel	Het zo spoedig mogelijk ontsmetten van hulpverleners, burgers, dieren, infrastructuur, objecten, hulpverleningsmateriaal en voertuigen om de verdere verspreiding van chemische, biologische en/of radioactieve besmetting te voorkomen of te beperken.											
Doelgroep	Alle besmet geraakte mensen en dieren alle objecten, voertuigen en hulpverleningsmaterieel.											
Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden	<p>Kerntaken in het kader van grootschalige ontsmetting van mens en dier zijn voor de OD brandweer in samenwerking met de AGS (inbreng van andere diensten) het analyseren van de situatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opstellen van plan van aanpak; • beschikbaar krijgen van personeel; • daadwerkelijke inzet; • informeren van de bevolking. <p>Uitgangspunt bij ontsmetting van mensen is dat de betrokkenen niet gewond zijn. Als dit wel het geval is, wordt per individu beoordeeld of medische hulpverlening voorrang krijgt boven ontsmetting.</p> <p>Grootschalige ontsmetting vindt meestal plaats bij opschaling naar minimaal GRIP 2 niveau. Grootschalige ontsmetting van de bevolking kan op twee manieren worden uitgevoerd: De bevolking wordt geadviseerd zich thuis te douchen en de kleding te reinigen;</p> <p>1 Er vindt georganiseerde ontsmetting in ontsmettingscentra plaats (CBRNe peloton van de brandweer).</p> <p>2 Bij een laag besmettingsniveau wordt meestal gekozen voor de eerste optie, bij een hoger besmettingsniveau voor de tweede. Onderstaande tabel geeft de voor- en nadelen weer.</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left; padding: 5px;">Locatie</th> <th style="text-align: left; padding: 5px;">Voordelen</th> <th style="text-align: left; padding: 5px;">Nadelen</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="padding: 5px;">Thuis ontsmetten</td> <td style="padding: 5px;">Uitsluitend voorlichting nodig besmetting</td> <td style="padding: 5px;">Risico voortduring/uitbreiding Belasting van waterschappen en rioolnetwerk met mogelijk besmet water.</td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">In centra ontsmetten</td> <td style="padding: 5px;">De mate van individuele besmetting kan worden vastgesteld. Efficiencyvoordelen door schaalomvang. Eventueel noodzakelijk individueel medisch traject kan worden bepaald. Mogelijkheden voor koppeling overige zorgtaken. Tegengaan van verdere verspreiding van besmetting.</td> <td style="padding: 5px;">Omvangrijke organisatie. Collectiviteit kan weerstanden oproepen. Ook 'persoonlijke bezittingen' en huisdieren moeten ontsmet worden dit kan een obstakel vormen in de behandeling. Etnische verschillen kunnen problemen opleveren (bijv. apart douchen). Goede voorlichting is noodzakelijk om genoemde bezwaren te overwinnen. Afvoer van besmet product en daarbij behorende vervoersmogelijkheden.</td> </tr> </tbody> </table>			Locatie	Voordelen	Nadelen	Thuis ontsmetten	Uitsluitend voorlichting nodig besmetting	Risico voortduring/uitbreiding Belasting van waterschappen en rioolnetwerk met mogelijk besmet water.	In centra ontsmetten	De mate van individuele besmetting kan worden vastgesteld. Efficiencyvoordelen door schaalomvang. Eventueel noodzakelijk individueel medisch traject kan worden bepaald. Mogelijkheden voor koppeling overige zorgtaken. Tegengaan van verdere verspreiding van besmetting.	Omvangrijke organisatie. Collectiviteit kan weerstanden oproepen. Ook 'persoonlijke bezittingen' en huisdieren moeten ontsmet worden dit kan een obstakel vormen in de behandeling. Etnische verschillen kunnen problemen opleveren (bijv. apart douchen). Goede voorlichting is noodzakelijk om genoemde bezwaren te overwinnen. Afvoer van besmet product en daarbij behorende vervoersmogelijkheden.
Locatie	Voordelen	Nadelen										
Thuis ontsmetten	Uitsluitend voorlichting nodig besmetting	Risico voortduring/uitbreiding Belasting van waterschappen en rioolnetwerk met mogelijk besmet water.										
In centra ontsmetten	De mate van individuele besmetting kan worden vastgesteld. Efficiencyvoordelen door schaalomvang. Eventueel noodzakelijk individueel medisch traject kan worden bepaald. Mogelijkheden voor koppeling overige zorgtaken. Tegengaan van verdere verspreiding van besmetting.	Omvangrijke organisatie. Collectiviteit kan weerstanden oproepen. Ook 'persoonlijke bezittingen' en huisdieren moeten ontsmet worden dit kan een obstakel vormen in de behandeling. Etnische verschillen kunnen problemen opleveren (bijv. apart douchen). Goede voorlichting is noodzakelijk om genoemde bezwaren te overwinnen. Afvoer van besmet product en daarbij behorende vervoersmogelijkheden.										

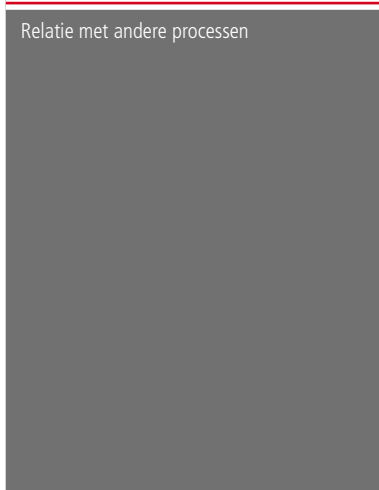

- Afvoeren afvalproducten door de ontsmetting. Bijv. besmet afvalwater moet opgevangen worden zodat geen besmetting plaatsvindt van riolering, bodem en oppervlaktewater. De AGS van DCMR, maar ook waterschappen en rioolzuivering spelen hierbij een belangrijke rol. Dit komt terug in het proces beheer waterkwaliteit en kwantiteit. Informatie-uitwisseling met het team omgevingszorg (Bevolkingszorg) is nodig.
- Inrichten ontsmettingslocaties voor hulpverleningsmaterieel door speciale teams (ter plaatse aangewezen door leidinggevende) op de uitgangstelling of in het rampterrein.
- Ontsmetting van voertuigen gebeurt door het inrichten van 'wasstraten' of vergelijkbare voorzieningen. Op de grens van besmet/onbesmet gebied kan door materieelruil een roulatie systeem worden opgezet, waardoor niet voortdurend hoeft te worden ontsmet
- Afhankelijk van de beschikbare tijd en voorbereidingen worden in ontsmettingscentra gescheiden behandelzones voor verschillende categorieën slachtoffers gecreëerd.

Functionarissen

- Het CoPI heeft de leiding bij het ontsmetten van burgers en hulpverleners in het brongebied; het ROT stuurt het ontsmetten in het effectgebied aan. De brandweer verleent materiële en logistieke ondersteuning.
- Het eerstelijns OGS-optreden wordt uitgevoerd door een tankautospuit (hogedrukstraat). De ontsmettingseenheid (OE) wordt ingezet voor het ontsmetten van hulpverleners (gaspakdragers) en kleine aantallen slachtoffers. Eventueel wordt bijstand geleverd door soortgelijke eenheden uit andere regio's.
- Grootschalige burgerontsmettingen worden uitgevoerd door het CBRNe-peloton onder leiding van de OD CBRNe van de Brandweer.²¹
- Uitvoering van de ontsmetting van de bevolking wordt uitgevoerd na advies van de GAGS en de AGS, deze stemmen onderling af over de inzet. De gemeente verzorgt de communicatie via het proces pers- en publieksvoorlichting.

Relatie met andere processen

Proces	Verantwoordelijke instantie
Crisiscommunicatie	Gemeente, bevolkingszorg
Noodopvang en verzorging	Gemeente, bevolkingszorg
Omgevingszorg	Gemeente, bevolkingszorg
Informatiemanagement (waarnemen en meten)	Brandweertzorg
Bron- en emissiebestrijding	Brandweertzorg
Redden	Brandweertzorg
Waterkwaliteitsbeheer scheepvaartzorg	Waterschappen, waterbeheer- en
Bewaken en beveiligen	Politie, politiezorg
Ordehandhaving	Politie, politiezorg
Search & Rescue	DHMR, Waterbeheerders (waterschappen en
Rijkswaterstaat) en Scheepvaartzorg	
Acute gezondheidszorg	GHOR, geneeskundige zorg
Publieke gezondheidszorg	GHOR, geneeskundige zorg
Informatiemanagement	Alle diensten
Ondersteuning	Alle diensten

²¹ Dit kan een adviseur zijn vanuit de Ambulancedienst of Traumacentrum Zuidwest Nederland

Aandachtspunten en achtergrondinformatie

- Voor een succesvolle uitvoering van dit proces is het van belang besmette mensen en/of dieren zo spoedig mogelijk te isoleren en het effectgebied (hermetisch) af te sluiten. Al het ingezette personeel, materiaal en materieel, maar ook burgers, slachtoffers (en dieren) moeten bij het verlaten van een als besmet bestempeld gebied ontsmet worden.
- Ontsmetting van hulpverleningsmaterieel is essentieel, alleen dan is een goederenstroom mogelijk tussen besmet en onbesmet gebied zonder verdere besmetting.
- Na emissie van chemische, biologische of nucleaire stoffen kunnen hulpverleners, burgers, dieren, infrastructuur, objecten, hulpverleningsmateriaal en voertuigen besmet zijn geraakt met één van deze gevaarlijke stoffen. Om de dreiging van de gevaarlijke stof voor de slachtoffers en hun omgeving weg te nemen, is ontsmetten noodzakelijk. Bij inzet van eenheden (zoals het gaspakkenteam) voor het stabiliseren van een ongevalsituatie vindt ontsmetting van de hulpverleners plaats. Het onderdeel ontsmetten van mens en dier omvat zowel de kleinschalige ontsmetting van hulpverleners, als ook de grootschalige ontsmetting van burgerslachtoffers.
- Bij een ontsmetting in het havengebied maakt de brandweer gebruik van mensen, materieel en middelen van de Havenmeester bij het regelen van vervoer over water van betrokkenen, en bij het ontsmetten van objecten en vaartuigen die alleen over water bereikbaar zijn.
- Er is een landelijk Protocol Grootschalige Burgerontsmetting, dat aansluit op het werkproces van het CBRNe-peloton. Grootschalige ontsmetting van de infrastructuur en eventuele bijstand aan het CBRNe-peloton wordt verleend door het 101e NBC-ontsmettingscompagnie van het Ministerie van Defensie.

4. Informatiemanagement

Doel	<p>Het proces Informatiemanagement binnen de sectie Brandweer draagt zorg voor het tijdig en in zowel de juiste kwaliteit als kwantiteit verwerven, verwerken, veredelen en verstrekken van informatieproducten met als doel een beeld te vormen van de situatie op basis waarvan oordeel- en besluitvorming kan plaatsvinden.</p> <p>Het monodisciplinaire informatieproces bestaat uit: Het verkennen, georganiseerd verzamelen en analyseren van (meet)gegevens en monsters over de aard, ernst en omvang van een incident om beslissingen over de veiligheid van de bevolking en de hulpverleners te kunnen nemen. Informatiemanagement valt voor brandweezorg uiteen in:</p> <ul style="list-style-type: none"> a Advies gevaarlijke stoffen b Meetplanorganisatie (waarnemen en meten)
Doelgroep	De organisaties en personen die bij dit proces betrokken zijn.
Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden	<p>Taken binnen het proces Informatie zijn onder te verdelen in:</p> <p>Organiseren, bewaken en borgen van het informatieproces monodisciplinair:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Binnen 30 minuten na alarmering moeten de eerste meetploegen op de (eerste) meetlocatie aanwezig zijn. Binnen één uur na de eerste melding moet een duidelijk beeld van de grootte van het gevaar in het effectgebied gegeven kunnen worden. De informatie van het waarnemen en meten levert de input voor de analyse van de situatie zowel ter plaatse (brongebied) en bij ongevallen met gevaarlijke stoffen ook in het benedenwindse gebied (effectgebied) uitgevoerd. • Als het gasmeetplan wordt opgestart, wordt automatisch opgeschaald naar GRIP 2 (starttrigger uit de GRIP regeling) dan heeft de HO Brandweer de leiding. Inzet van meetploegen leidt niet altijd tot opstarten van het gasmeetplan. <p>Taken Chemisch adviseur gevaarlijke stoffen (AGS): De AGS informeert en adviseert de (H)OD, of via de OD het CoPI, het bevoegd gezag over:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gevaarlijke stoffen in het brongebied; • het in werking stellen van het regionaal gasmeetplan en het inzetten van één of meerdere meetploegen ter plaatse; • de AGS stuurt de meetplan organisatie aan; • het verkennen van de gevarezone; • het interpreteren van de verkregen gegevens en het adviseren over de mogelijkheden om de gevolgen te beperken, inclusief het waarschuwen en alarmeren van de bevolking. • Taken Waterbeheerders (waterschappen en Rijkswaterstaat): • Meten en monitoren van waterverontreiniging in afstemming met AGS en DCMR. <p>Bijdrage leveren aan het multidisciplinaire informatieproces:</p> <ul style="list-style-type: none"> • het aanleveren van relevante monodisciplinaire informatie bij de Informatiemanager ROT (IM 90.2) • het brengen en halen van informatie bij en het actief afstemmen met de hoofden Informatie van de overige kolommen;
Functionarissen	<p>Waarnemen en meten is een taak van de (regionale) brandweer (Wet veiligheidsregio's); Meetploegen worden geleverd door de brandweer en DHMR. Verder kan de brandweer de meetploegen van 9 bedrijven in het havengebied inzetten, die metingen uitvoeren op het eigen bedrijfsterrein. De AGS informeert en adviseert de (H)OD Brandweer, of via de HO het CoPI, het bevoegd gezag over verschillende zaken. De brandweer levert haar bijdrage voor het multidisciplinaire informatieproces vanuit het Actiecentrum brandweer conform de netcentrische werkwijze. Deze taak is belegd bij de Stafofficier Brandweer. Dit proces is nader uitgewerkt in het handboek Actiecentrum Brandweer.</p>

Relatie met andere processen

Proces

Crisiscommunicatie
 Noodopvang en verzorging
 Omgevingszorg
 Bron- en emissiebestrijding
 Redding
 Ontsmetting
 Ordehandhaving
 Mobiliteit
 Handhaven netwerken
 Bewaken en beveiligen
 Opsporing
 Opsporingsexpertise
 Interventie
 Acute gezondheidszorg
 Publieke gezondheidszorg
 Waterbeheer
 Scheepvaartzorg
 Informatiemanagement
 Ondersteuning

Verantwoordelijke instantie

Gemeente, bevolkingszorg
 Gemeente, bevolkingszorg
 Gemeente, bevolkingszorg
 Brandweer, brandweertzorg
 Brandweer, brandweertzorg
 Brandweer, brandweertzorg
 Politie, politiezorg
 Politie, politiezorg
 Politie, politiezorg
 Politie, politiezorg
 Politie, politiezorg
 Politie, politiezorg
 Politie, politiezorg
 GHOR, geneeskundige zorg
 GHOR, geneeskundige zorg
 Waterbeheerders
 Havenbedrijf (DHMR), RWS en waterschappen
 Alle diensten
 Alle diensten

Aandachtspunten en achtergrondinformatie

- Gevaarlijke stoffen kunnen zich snel kunnen verspreiden, daarom zijn waarnemen en meten zeer belangrijk tijdens de eerste fase van de hulpverlening.
- Bij rampsituaties en ongevallen is het belangrijk snel de beschikking te hebben over informatie over de gevaartoestand zodat de nodige maatregelen getroffen kunnen worden. Dit gebeurt in de vorm van waarnemen en meten door gespecialiseerde meetploegen van de brandweer. De DCMR geeft advies met betrekking tot het meetproces en de betrokken gevaarlijke stoffen.

5. Ondersteuning

Doel	<p>Het beschikbaar stellen, beheren, verzorgen en op peil houden van persoonlijke en materiële middelen die noodzakelijk zijn voor het bestrijden van het incidenten. Aanvullend doel is het waarborgen van optimale verbindingen voor de communicatie tussen de eenheden in het veld, de multidisciplinaire operationele organen (CoPI en ROT) en het Gemeentelijk Beleidsteam (GBT).</p> <p>Vooralsnog voorziet de brandweer voor een deel ook in de multidisciplinaire ondersteuning in het veld. Dit zal zo blijven totdat het ondersteunende multidisciplinaire proces Resource management geïmplementeerd is binnen de VRR.</p>
Doelgroep	Alle bij de hulpverlening betrokken operationele en bestuurlijke diensten.
Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden	<p>Diensten en organisaties zijn zelf verantwoordelijk voor verzorging van het personeel. De brandweer is de beheerder van het sirenenetwerk voor het waarschuwen en alarmeren van de bevolking (WAS).</p> <p>De hoogst leidinggevende van de brandweer of de Leider CoPI bepaalt het moment waarop ondersteuning noodzakelijk is ter plaatse. Taken bij dit proces zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zorgdragen voor een gecoördineerde verzorging; • zorgdragen voor een tijdige aflossing van personeel (zowel elke discipline afzonderlijk als gezamenlijk); • zorgdragen voor een tijdige (her)bevoorrading en vervanging van materieel; • informeren van de operationele centra (actiecentra) rampbestrijdingseenheden dat ondersteuning nodig is. <p>De activiteiten van de stafofficier bij dit proces omvatten (onder verantwoordelijkheid van de hoogst leidinggevende van de brandweer):</p> <ul style="list-style-type: none"> • het maken van een analyse van de informatie uit het operationeel beeld-, oordeels- en besluitvormingsproces. Deze analyse vormt de basis van het op te stellen verzorgingsplan met daarin opgenomen: beleid, het benodigde personele en materiële potentieel, inzetplan voor de verzorging en logistiek. • afstemming met en informeren van de operationele centra en het ROT (voortgangsrapportage en de registratie) met betrekking tot de logistiek. • het beschikbaar krijgen, inzetten en instrueren van het benodigde personele en materiële potentieel. • het aangeven van de noodzakelijke veiligheidsmaatregelen, de aan- en afvoerroutes en distributiepunten; • het verstrekken van richtlijnen betreffende de uitvoeringscoördinatie. <p>Verder geldt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De brandweer is verantwoordelijk voor het regelen en onderhouden van de verbindingen tussen het CoPI en het ROT. Als reguliere telefoonverbindingen uitvallen, wordt teruggevallen op de Nationale Communicatie Voorziening (NCV) en satellietcommunicatie (GMK). • De verschillende disciplines blijven zelf verantwoordelijk voor het onderhouden en in stand houden van hun eigen interne verbindingen. De brandweer kan ondersteuning bieden bij het in stand houden van interne en openbare telefoonnetten, bij aansluitingen op de Nationale Communicatie Voorziening (NCV) en het onderhouden van draadloze verbindingen met de Mobiele Commando Unit (MCU) en de verbindingswagens met de eenheden in het veld en het ROT. • De gemeente is verantwoordelijk voor de communicatiemiddelen voor de gemeente.

Functionarissen	<p>De brandweer is verantwoordelijk voor het leveren van transportcapaciteit (haakarmvoertuigen) voor het vervoer van de haakarmbakken van de GHOR. Na opschaling tot het ROT wordt de logistiek en verzorging gecoördineerd en georganiseerd vanuit de actiecentra.</p> <p>Bij het opschalen van de rampbestrijdingsorganisatie schalen ook de verbindingen mee op. Naast communicatie tussen de leidinggevendenden en eenheden in het veld zal ook de communicatie tussen de verschillende organen zoveel mogelijk gegarandeerd moeten worden. Vanaf GRIP 1 wordt voor het CoPI de Mobiele Commando Unit (MCU) en de Verbindings- en Commandowagen (VC) ingezet met de functionarissen van de verbindingdienst (VD).</p>
Relatie met andere processen	<ul style="list-style-type: none"> • Bevolkingszorg: pers- en publieksvoorlichting: sirenenetwerk dient opgevolgd te worden door communicatie; • Dit proces heeft relaties met alle andere processen die in het Regionaal Crisisplan staan beschreven.
Aandachtspunten en achtergrondinformatie	<ul style="list-style-type: none"> • Omdat doorgaans een lange voorbereidingstijd nodig is om logistieke processen op te starten, moet hier in een vroeg stadium aandacht aan worden geschonken door de leidinggevende in het veld. Onderlinge bijstand bij bevoorrading kan noodzakelijk zijn. Denk hierbij aan het gezamenlijk verstrekken van drank en voedsel aan het ingezette personeel. • Voor een effectieve en efficiënte aanpak van de verzorging en in verband met een mogelijke schaarste is het noodzakelijk dat bij langdurige incidenten het proces van verzorging en logistiek wordt gecoördineerd. Het proces ondersteuning onderscheidt personele en materiële voorzieningen.

Geneeskundige zorg

Algemeen Geneeskundige Zorg

Inleiding

Geneeskundige Zorg omvat de volgende hoofdprocessen (1 en 2) en ondersteunende processen (3 en 4):

1. Acute Gezondheidszorg (AGZ)
2. Publieke Gezondheidszorg (PGZ), bestaande uit:
  - 2a: Psychosociale Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen (PshOR)
  - 2b: Advisering: gezondheidskundige advisering gevaarlijke stoffen, advisering op het gebied van hygiëne en infectiepreventie en advisering op het gebied van gezondheidsonderzoek
  - 2c: Gezondheidsonderzoek (individueel, groepen en gezondheidsmonitoring) en infectieziektenbestrijding (surveillance en registratie, bron- en contactopsporing, beschermende maatregelen, hygiëne maatregelen, isolatie en quarantaine)
3. Informatie
4. Ondersteuning

De processen zijn van toepassing op alle gemeenten in de VRR. In de processen wordt genoemd dat de verantwoordelijkheid voor voorbereiding en uitvoering van de processen ligt bij de Directeur Publieke Gezondheid. De Directeur Publieke Gezondheid is lid van de Veiligheidsdirectie en geeft leiding aan twee organisaties (GHOR en GGD). Dit is geregeld in de Wet veiligheidsregio's (Wvr) en de Wet Publieke Gezondheid (Wpg).

Hulpverlening bij ongevallen en rampen wordt uitgevoerd door reguliere instellingen voor gezondheidszorg. De GHOR draagt zorg voor regie op en coördinatie van ongevallen, rampen en overige crisissituaties. Voorts heeft de GHOR een adviserende rol ten behoeve van de multidisciplinaire incidentenbestrijding. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan een aantal specifieke scenario's zoals:

- Overstromingen
- extreme weersomstandigheden
- uitval nutsvoorzieningen
- terrorisme²²

De GHOR adviseert de besluitvormers over risico's die spelen. Daarbij is communicatie richting de bevolking een

belangrijk proces, vooral over de mogelijke gezondheids-effecten en handelings-adviezen. Vanuit de inhoud van de GHOR processen wordt een bijdrage geleverd aan het proces communicatie (bevolkingszorg).

De GHOR is de schakel tussen de multidisciplinaire incidentenbestrijdingsprocessen en de geneeskundige uitvoering door de betrokken organisaties zoals de regionale ambulancevoorziening, ziekenhuizen, GGD, huisartsen(posten) en GGZ. De reguliere instellingen beschikken ten behoeve van opgeschaalde zorg over planning en specifieke (crisis)functionarissen.

Samenstelling sectie Geneeskundige Zorg

De Algemeen Commandant Geneeskundige Zorg heeft de operationele leiding over de sectie Geneeskundige Zorg en bestaat afhankelijk van de type opschaling uit de volgende GHOR rollen²³;

- Algemeen Commandant Geneeskundige Zorg (AC-GZ)
- Commandant van Dienst Geneeskundig (CvDG)
- Officier van Dienst Geneeskundig (OvDG)
- Gezondheidskundig Adviseur Gevaarlijke Stoffen (GAGS)
- Hoofd Ondersteuning Geneeskundige Zorg (HON-GZ)
- Hoofd Informatie Geneeskundige Zorg (HIN-GZ)
- Ondersteunend medewerker Actiecentrum (OMAc)

De Algemeen Commandant GZ valt functioneel in opgeschaalde situaties onder de Operationeel Directeur GHOR (ODG). De Operationeel Directeur GHOR kan conform de GRIP regeling bij GRIP 3 als strategisch adviseur deel uitmaken van het GBT²⁴ en maakt bij GRIP 4 deel uit van de kernbezetting van het RBT.

De sectie Geneeskundige Zorg kan worden uitgebreid met de volgende adviseurs:

- Adviseur acute gezondheidszorg²⁵
- Adviseur Publieke Gezondheidszorg²⁶

Nazorg

De nazorg richt zich zowel op de materiaal- en materieelaspecten van een inzet bij een incident, als op de personele aspecten. Hiermee wordt ook de nazorg voor het eigen personeel bedoeld.

²² De aanpak van terrorisme is vastgelegd in vertrouwelijke mono- en multidisciplinaire continuïteitsplannen en overige protocollen.

²³ De rollen hoeven niet per se door verschillende mensen vervuld te worden. Eén functionaris kan meerdere rollen vervullen en de taken van één rol kunnen ook door meerdere mensen worden uitgevoerd. Om verwarring tussen de begrippen functionaris en functies te voorkomen, wordt gekozen voor rollen. De werkbaarheid van combinaties van rollen door één functionaris is ter beoordeling van de DPG.

²⁴ De samenstelling van het GBT van Rotterdam is gelijk aan die van het RBT en hierin maakt de ODG deel uit van de kernbezetting

²⁵ Dit kan een adviseur zijn vanuit de Ambulancedienst of Traumacentrum Zuidwest Nederland

²⁶ Dit kan een adviseur zijn vanuit de GGD (bijvoorbeeld arts infectieziekten)

1. Acute Gezondheidszorg (AGZ)

Doel	<p>Minimaliseren van ziekte, blijvend letsel en sterfte van incidentslachtoffers. Het gaat om het garanderen van snelle en adequate geneeskundige hulp ten behoeve van gewonden direct na het ontstaan van een ramp of zwaar ongeval. Hierbij wordt uitgegaan van een keten van samenhangende en georganiseerde geneeskundige handelingen, vanaf het opsporen/redden van gewonden, eerste hulp en transport tot het moment dat verdere behandeling (in een ziekenhuis) niet meer nodig is. Het proces AGZ omvat tijdens incidenten of rampen regie op en coördinatie van:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Triage • Behandelen • Vervoeren
Doelgroep	Gewonde slachtoffers en andere betrokkenen bij het proces AGZ
Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden	<ul style="list-style-type: none"> • Verantwoordelijkheid voor voorbereiding en uitvoering van het proces ligt bij de Directeur • Publieke Gezondheid. Zorgverlenende instellingen blijven zelf verantwoordelijk voor inhoudelijk medische zorg. • Met elke geneeskundige partner is een convenant gesloten om de onderlinge relatie vast te leggen. • De GHOR is verantwoordelijk voor coördinatie en regie bij incidenten en rampen van triage, behandelen en vervoeren. • Taken, functies en verantwoordelijkheden van de GHOR rollen zijn omschreven in de functiespecifieke handboeken.
Operatieve fase en functionarissen in de organisatie	<p>Om adequaat te kunnen reageren op (grootschalige) incidenten is een operationele organisatie gewenst die 24 uur per dag en 365 dagen per jaar beschikbaar is. Voor de GHOR betekent dit dat bij elke fase van opschaling functionarissen kunnen worden opgeroepen die een rol hebben bij de bestrijding van het incident, gericht op een goede hulpverlening aan slachtoffers.</p> <p>Naast de reguliere hulpverleners kunnen de volgende rollen binnen het proces AGZ worden genoemd. Voor elk der rollen is een specifiek operationeel handboek waarin functie, taken, inzetcriteria en verantwoordelijkheden worden benoemd. Daarnaast geldt het algemeen operationeel handboek.</p> <p>GHOR rollen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 Operationeel Directeur GHOR (ODG) 2 Algemeen Commandant Geneeskundig Zorg (AC-GZ) 3 Hoofd Ondersteuning Geneeskundige Zorg (HON-GZ) 4 Hoofd Informatie Geneeskundige zorg (HIN-GZ) 5 Operationeel Medewerker Actiecentrum (OMAc) 6 Gezondheidskundig Adviseur Gevaarlijke Stoffen (GAGS) 7 Commandant van Dienst Geneeskundig (CvDG) 8 Officier van Dienst Geneeskundig (OvDG) 9 Technisch Centralist Verbindingscommandowagen (TCVC) 10 Ambulanceverpleegkundige Geneeskundige Combinatie 11 Ambulancechauffeur Geneeskundige Combinatie 12 Mobiel Medisch Team (MMT / vanuit traumacentrum Zuidwest Nederland) 13 Snel Inzetbare Groep ter Medische Assistentie (SIGMA)

Werkwijze, onderdelen en begrippen AGZ:

Triage

Geneeskundige hulpverlening start met het indelen van slachtoffers. Dit noemt men triage. Schaarste van middelen en mensen zorgt ervoor dat prioriteiten gesteld moeten worden. Ten behoeve van regie en coördinatie zal de procedure eerste ambulance worden gestart. Eén van de taken die valt onder de procedure eerste ambulance is het uitvoeren van de triage. De indeling of classificatie vindt plaats aan de hand van de toestand van de Airway (A), Breathing (B) en Circulation (C). De triageklassen zijn:²⁷

T1: ABC-instabiele patiënten

Onmiddellijk; gewonden die onmiddellijk reanimatieprocedures nodig hebben

T2: ABC-stabiele patiënten

Urgent; gewonden die binnen 6 uur een chirurgische of geneeskundige behandeling nodig hebben

T3: ABC-stabiele patiënten

Uitgesteld; minder ernstig gewonden van wie de behandeling zonder gevaar 6 uur kan worden uitgesteld.

Hoofd- en nevenketen

Om de geneeskundige hulpverleners zo optimaal mogelijk in te kunnen zetten, kan de hulpverleningsketen gesplitst worden in een hoofd- en nevenketen. De hoofdketen is bedoeld voor T1 en T2 slachtoffers die per definitie naar een ziekenhuis moeten worden vervoerd. Bij grote aantallen slachtoffers kunnen deze worden verzameld in een gewondennest.

De nevenketen wordt ingesteld bij een groot aantal gewonden waarbij schaarste van middelen en mensen ervoor zorgt dat prioriteiten gesteld moeten worden en is bedoeld voor

T3 slachtoffers (lichtgewonden en niet-gewonden) die niet in een ziekenhuis hoeven te worden opgenomen, maar worden doorverwezen naar een Bc, huisarts of opvangcentrum. Afhankelijk van het type incident kan secundaire triage van de T3 slachtoffers plaatsvinden. Het tijdig instellen van een nevenketen is een belangrijke methode om capaciteitsknelpunten in de hoofdketen te voorkomen en op te lossen.

Geneeskundige Combinatie (Gnk-C)

De Gnk-C is een organisatorisch samenwerkingsverband van een Mobiel Medisch Team (MMT), twee ambulanceteams en een SIGMA. De Gnk-C verricht een scala van medisch inhoudelijke en organisatorische handelingen, met als doel het verlenen van adequate zorg (op maat) aan slachtoffers. Met de komst van de Gnk-C wordt de medische capaciteit op het rampterrein vergroot zodat ambulances vrijgemaakt kunnen worden voor transport van slachtoffers naar het ziekenhuis. De regio beschikt over 3 combinaties. Standplaatsen zijn in Vlaardingen, Barendrecht en Goedereede.

Gewondennest (Gn)

Een Gn is de eerste plaats waar gewonden worden verzameld en (aanvullende) geneeskundige hulpverlening en verdere triage plaatsvindt. Het inrichten van een Gn vindt alleen plaats als: het aantal aangeboden slachtoffers de vervoerscapaciteit overstijgt en/of het aantal slachtoffers de aanwezige hulpverleningscapaciteit overstijgt en/of de weersomstandigheden zodanig zijn dat beschutting voor zowel slachtoffers als hulpverleners noodzakelijk is.

Behandelcentrum (Bc)

Om in een Gn maximale aandacht te geven aan T1 en T2 slachtoffers worden de T3 slachtoffers (licht gewond) zodra dit mogelijk is naar een Bc gebracht (zo mogelijk gecombineerd met het

²⁷ Triage grootschalig incident conform Landelijk Protocol Ambulancezorg (LPA), versie 7,2

	<p>opvangcentrum van de gemeente). Het gaat om slachtoffers die niet in een ziekenhuis hoeven te worden opgenomen. Zij worden in eerste instantie onder begeleiding naar het Bc gebracht. Zodra de SIGMA ter plaatse is en voldoende capaciteit van SIGMA aanwezig is, kan de SIGMA de T3 slachtoffers begeleiden. Vanaf een aanbod van enkele tientallen lichtgewonden is een Bc gewenst. Een Bc is een plaats waar T3 slachtoffers bijeengebracht worden voor eenvoudige verpleegkundige en/of eenvoudige medische behandeling en/of secundaire triage.</p> <p>Aanlandingsplaats / overnameplaats</p> <p>Soms is het in de afvoer van slachtoffers niet te vermijden dat transportmiddelen moeten worden gewisseld. Dit gebeurt op een aanlandingsplaats (vanaf het water) of overnameplaats (op het land). Een aanlandingsplaats is een locatie waar slachtoffers vanaf het water aan land worden gebracht. Een overnameplaats is een voor ambulances bereikbare locatie waar slachtoffers kunnen worden overgenomen van dragers indien een gewondennest niet voor ambulances bereikbaar is. Bij overnameplaatsen moet ook gedacht worden aan overname van een helikopter of alternatief vervoer.</p> <p>Ambulancestation²⁸</p> <p>Een ambulancestation is nodig om de inzet van een grote hoeveelheid (bijstand)ambulances te coördineren. De Coördinator Gewonden Vervoer (CGV) zal plaats nemen in het ambulancestation en stuurt hier vandaan ambulances aan, onder andere met betrekking tot het gewondenspreidingsplan (GSP). Het station dient zodanig geplaatst te zijn dat het langs de aan- en afvoerroutes ligt van de ambulances.</p>
Relatie met andere processen	<p>Het proces AGZ heeft een relatie met de volgende processen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bevolkingszorg • Brandweezorg • Politiezorg • Waterbeheer- en scheepvaartzorg • Overige Geneeskundige Zorg processen (publieke gezondheidszorg, Informatie en Ondersteuning)
Afspraken met derden	<p>In convenanten en samenwerkingsafspraken heeft de GHOR met zorginstellingen de taken en verantwoordelijkheden van (opgeschaalde) acute zorg beschreven. Hiertoe zijn de volgende convenanten en samenwerkingsafspraken van toepassing:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ziekenhuizen regio Rotterdam Rijnmond en GHOR • GGD Rotterdam-Rijnmond en GHOR • Coöperatie Ambulance Zorg Rotterdam-Rijnmond U.A. (RAV) en GHOR • Centrale huisartsenposten en kringen regio Rotterdam-Rijnmond en GHOR • Nederlands Rode Kruis en GHOR <p>Daarnaast gelden in het kader van het proces AGZ de volgende afspraken:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Intensivering Civiel-Militaire Samenwerking (ICMS) • Aanlandingsplaatsen in het havengebied
Aandachtspunten en achtergrondinformatie	<ul style="list-style-type: none"> • Operationeel handboek GHOR • Functiespecifieke handboeken GHOR

²⁸ De VC 90.2 kan worden gealarmeerd en ingezet worden als ambulancestation. Bij VOR 3, 4, 6, 7, wordt de VC 90.2 automatisch gealarmeerd als ambulancestation

2. Publieke Gezondheidszorg (PGZ)

Het proces PGZ richt zich op (het creëren van randvoorwaarden op het gebied van):

- a Psychosociale Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen (Pshor)
- b Advisering: gezondheidskundige advisering gevaarlijke stoffen, advisering op het gebied van hygiëne en infectiepreventie en advisering op het gebied van gezondheidsonderzoek
- c Gezondheidsonderzoek (individueel, groepen en gezondheidsmonitoring) en infectieziektenbestrijding (surveillance en registratie, bron- en contactopsporing, beschermende maatregelen, hygiëne maatregelen, isolatie en quarantaine)

In het onderstaande worden de deelprocessen beschreven

A. Psychosociale Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen (Pshor)

Doel	<p>Wanneer personen door een plotselinge levensbedreigende gebeurtenis worden overvallen, wordt een groot beroep gedaan op hun probleemoplossende vaardigheden om daarna de draad van hun leven weer op te pakken. Hoe sneller getroffen personen het gevoel van zelfcontrole terugkrijgen, des te groter de kans op een goede verwerking van de gebeurtenis.</p> <p>Psychosociale Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen betreft de collectieve opvang van getroffen personen direct na een schokkende gebeurtenis in gemeentelijke opvangcentra met als doelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bevorderen herstel van het psychische evenwicht van getroffen personen • vroegtijdige herkenning van getroffen personen die een verhoogd risico hebben op het ontwikkelen van een verwerkingsstoornis en het monitoren van deze getroffen personen • identificatie van getroffen personen die dringend psychiatrische hulp nodig hebben en deze verlenen of regelen
Doelgroep	<p>Er zijn twee categorieën te onderscheiden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • direct getroffen: Personen die een schokkende gebeurtenis hebben meegemaakt (aan den lijve hebben ondervonden) en waarbij sprake is van collectieve opvang van getroffen personen in een gemeentelijk opvangcentrum; • indirect getroffen: Personen die de schokkende gebeurtenis niet zelf hebben meegemaakt, maar daar door de relatie met de direct getroffen personen – beroepsmatig of anderszins – betrokken of getroffen worden door de gebeurtenis.

Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden

Verantwoordelijkheid voor voorbereiding en uitvoering van het proces ligt bij de Directeur Publieke Gezondheid.

- Taken en verantwoordelijkheden tussen GHOR en GGD zijn vastgelegd in werkafspraken.
- Taken en verantwoordelijkheden tussen GHOR en PsHOR ketenpartners zijn vastgelegd in convenanten PsHOR. Zorgverlenende instellingen blijven zelf verantwoordelijk voor inhoudelijke psychosociale zorg.
- Taken, functies en verantwoordelijkheden van de sleutelfuncties zijn omschreven in de functiespecifieke handboeken.

Het proces PsHOR is opgedeeld in 3 fasen:

- Acute fase: Beslaat de periode direct na de gebeurtenis en duurt in principe niet langer dan 3 x 24 uur, met een verlengingsmogelijkheid tot maximaal 7 x 24 uur. Na afloop van deze fase worden de opvangteams afgeschaald;
- 1e Nazorgfase: Na sluiting van de (gemeentelijke) opvangcentra wordt het kernteam – na opdracht van de Directeur Publieke Gezondheid – belast met de uitvoering van de voortgezette opvang en begeleiding van getroffen. Deze bestaat vooral uit het organiseren van voorlichtingsbijeenkomsten voor diverse doelgroepen en het inschakelen van deskundigen die deze bijeenkomsten begeleiden. In deze periode worden door het kernteam voorbereidingsmaatregelen getroffen voor overdracht van getroffen die extra hulp nodig hebben in de nazorgfase. Tijdsduur van deze fase is 2 tot 12 weken. De Directeur Publieke Gezondheid neemt in deze fase het initiatief om partijen voor de hulpverlening bij elkaar te roepen en de overdracht van verantwoordelijkheden naar de reguliere hulpverlening te regelen. Deze activiteiten dienen ingebed te worden in het gemeentelijk proces nazorg. Hierbij heeft de GGD een belangrijke rol. Na afloop van deze fase wordt het kernteam afgeschaald;
- 2e Nazorgfase: De start van deze fase is afhankelijk van de behoefte van de getroffen en wordt waar mogelijk al voorbereid. Deze fase kan jarenlang duren. De verantwoordelijkheid ligt bij de GGD.

Operationele fase en functionarissen

Organisatie:

De PsHOR is onder normale omstandigheden een lege organisatie. Wanneer sprake is van een ramp wordt de organisatie opgeschaald in opdracht van de Directeur Publieke Gezondheid. In welke mate de opschaling plaatsvindt, is afhankelijk van de aard en omvang van het incident.

Samenwerking:

Om vorm te geven aan de PsHOR zijn door de Directeur Publieke Gezondheid convenanten afgesloten met diverse partijen in de regio (Geestelijke Gezondheidszorg, Algemeen Maatschappelijk Werk en Slachtofferhulp)

Rollen PsHOR:

- De PsHOR wordt ingevuld door de volgende rollen:
- Leider Kernteam PsHOR (LK)
- Lid Kernteam PsHOR (LiK)
- Leider Psychosociaal Opvangteam (LPO)
- Medewerker Psychosociaal Opvangteam (MPO)
- Medewerker Sectie Ondersteuning PsHOR (MsOT)

Capaciteitsbepaling PsHOR:

Uitgangspunt is één MPO op acht tot tien getroffen. Een opvangteam bestaat uit één LPO en acht tot tien MPO. Desgewenst kan een MsOT ter ondersteuning van de LPO in het opvangcentrum worden toegevoegd. Elk opvangteam kan maximaal acht uur worden ingezet. Bij een (zeer) grote groep getroffen kan ervoor gekozen worden om het aantal hulpverleners per team te verhogen of kunnen meerdere opvangteams worden ingezet. Elk team heeft een eigen LPO en één van de LPO wordt coördinerend leider.

	<p>Alarmering en bereikbaarheid: De leider kernteam is 7 x 24 uur bereikbaar. Overige medewerkers worden gealarmeerd via de leider kernteam. Medewerkers van de organisatie op wie een beroep wordt gedaan stellen zich onmiddellijk beschikbaar, tenzij zwaarwegende omstandigheden dit verhinderen. Het kernteam heeft zitting in het Actiecentrum PSHOR; de opvangteams en de LPO gaan naar de opvangcentra.</p> <p>Nazorg: De PshOR draagt zorg voor de follow-up van de psychische hulpverlening van getroffen. De uitvoering van deze werkzaamheden wordt in principe in handen gelegd van de reguliere (eerste- en tweedelij) hulpverleningsinstellingen die werkzaam zijn in het gebied waar deze mensen wonen, tenzij dit niet realiseerbaar of gewenst is. Uitgangspunt is dat na de acute fase zo snel mogelijk de hulpverlening wordt ingebed in de reguliere zorg.</p> <p>De nazorg voor de PshOR medewerkers wordt verzorgd door de directeurs van de instellingen die ingezet zijn. De LPO heeft tot taak om de MPO tijdens de inzet te begeleiden, te ondersteunen en te zorgen dat zij tijdig worden afgelost. Bij beëindiging van hun inzet, roept de LPO de medewerkers voor een korte evaluatie bijeen.</p>
<p>Relatie met andere processen</p>	<p>Processen zoals omschreven in het GGD Rampen Opvangplan (GROP) van GGD Rotterdam-Rijnmond</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bevolkingszorg: communicatie, publieke zorg, informatie en nafase • Politiezorg: ordehandhaving • Geneeskundige Zorg: AGZ, PGZ, Informatie en Ondersteuning
<p>Afspraken met derden</p>	<ul style="list-style-type: none"> • convenanten met PshOR ketenpartners • samenwerkingsafspraken met GGD Rotterdam-Rijnmond
<p>Aandachtspunten en achtergrondinformatie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Operationeel Handboek GHOR • Functiespecifieke handboeken PshOR

B. Advisering

Doel	<p>Het deelproces advisering richt zich op:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gezondheidskundige Advisering Gevaarlijke Stoffen • Advisering op het gebied van hygiëne en infectiepreventie • Advisering op het gebied van gezondheidsonderzoek <p>De advisering is gericht op:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bescherming van de volksgezondheid bij ongevallen en rampen met een gevaar voor mens en milieu, om zo (extra) gewonden of verergering van letsel te voorkomen; • het proactief voorkómen van incidenten op dit terrein en op het beoordelen van nadelige invloeden op de gezondheid tijdens incidenten door verspreiding via voedsel, drinkwater en leefomgeving en indien nodig maatregelen te laten treffen; • de beheersing van resterende omgevingsrisico's en effecten na een incident
Doelgroep	(besmette) slachtoffers, hulpverleners, omwonenden, burgers in het effectgebied van het incident en overige betrokkenen
Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden	<p>Verantwoordelijkheid voor voorbereiding en uitvoering van het proces ligt bij de Directeur Publieke Gezondheid.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Taken en verantwoordelijkheden tussen GHOR en GGD zijn vastgelegd in werkafspraken en in proces beschreven. • Taken, functies en verantwoordelijkheden van de sleutelfuncties zijn omschreven in functiespecifieke handboeken (GAGS). • De Algemeen Commandant Geneeskundige Zorg (AC-GZ) is operationeel leidinggevende van de GAGS.
Operationele fase en functionarissen	<p>Gezondheidskundige Advisering Gevaarlijke Stoffen:</p> <p>Bij een calamiteit verzorgt de brandweer meestal de eerste respons. Bij een (milieu-)calamiteit betreft dit onder andere het vaststellen van het gevaarsgebied en het nemen van beschermende maatregelen voor de bevolking tegen acuut gevaar. De bestrijding van ongevallen met chemische stoffen wordt door de brandweer uitgevoerd door de (Hoofd)Officier van Dienst Brandweer, al dan niet ondersteund door een Adviseur Gevaarlijke Stoffen (AGS).</p> <p>De OvdG, CvDG, AC-GZ of ODG laat zich voor de gezondheidskundige risicobeoordeling, de gezondheidseffecten op zowel korte als lange termijn en de te nemen maatregelen adviseren door de Gezondheidskundig Adviseur Gevaarlijke Stoffen (GAGS). De AGS/MPL informeert de GAGS over aard en hoeveelheid stof, bronsterkte, meetresultaten en concentraties.</p> <p>Bij kleinschalige incidenten waarbij sprake is van gevaarlijke stoffen (zonder inzet van OvdG/CvDG) kan de GAGS rechtstreeks worden geconsulteerd door een ambulanceverpleegkundige of de SEH van een ziekenhuis.</p> <p>Aard van de gevaarlijke stoffen:</p> <p>Gevaarlijke stoffen worden onderverdeeld conform de CBRN systematiek (chemisch, biologisch, radiologisch en nucleair).</p> <p>Chemische calamiteiten:</p> <p>Onder de C-categorie vallen incidenten en rampen met giftige (chemische) stoffen die zich via de lucht, water of land kunnen verplaatsen.</p> <p>In geval van een chemische calamiteit heeft de GHOR in de repressieve fase een rol bij de behandeling van slachtoffers (behandeladviezen aan hulpverleners en artsen) en de bescherming van slachtoffers, hulpverleners en bevolking (advies over beschermende maatregelen).</p>

Gezondheidskundige advisering met betrekking tot chemische calamiteiten houdt in:

- beoordeling gezondheidseffecten op de korte en lange termijn;
- risicobeoordeling stoffen en effect;
- advies bij triage, behandeling en beschermende maatregelen
- advies over maatregelen ter bescherming van de gezondheid: decontaminatie en besmettingsgevaar, schuilen of ontruimen/evacuëren;
- advies over noodzaak gezondheidsonderzoek;
- leveren van inhoudelijke input voor voorlichting en crisiscommunicatie, gedrags- en handelingsadviezen bevolking;
- advies over inschakelen externe deskundigen: de GAGS voert namens de GHOR de contacten met externe deskundigen en dient als lokale liaison voor de GHOR;
- advies bij meetplan;
- advies over maatregelen bij (rest)besmetting van landbouwgrond, drinkwater, zwemwater, besmette consumptiegewassen etc.

Biologische calamiteiten:

Onder de B-categorie worden incidenten of rampen gerekend die voortkomen uit één van de volgende groepen:

- biologische agentia: levende micro-organismen die het vermogen hebben om mens en dier ziek te maken (pathogenen) of om planten te vernietigen (bijvoorbeeld bepaalde virussen, bacteriën, schimmels)
- toxines: worden geproduceerd door levende organismen
- biologische vectoren: vectoren die geïnfecteerd zijn met een pathogeen om de reikwijdte van het pathogeen te vergroten (parasieten);
- bioregulatoren: dit zijn natuurlijk voorkomende chemicaliën die in kleine hoeveelheden een bepaalde functie in het lichaam uitoefenen. In verhoogde concentraties kunnen ze verlamming, bewustzijnsverlies of de dood tot gevolg hebben;
- biologische componenten zoals eiwitten of prionen. Te denken valt hierbij aan eiwitten in latex, meel, pollen of andere biologische allergenen.

De (grootschalige) infectieziektenbestrijding valt hier niet onder. Hiervoor is het incidentenbestrijdingsplan infectieziekten (Ibpi) ontwikkeld (zie deelproces C). In dit plan zijn onder meer de calamiteiten met een biologische agens en taken omschreven. De arts infectieziekten heeft hierbij een belangrijke adviserende rol.

Radiologische en nucleaire calamiteiten:

Onder de RN-categorie worden gerekend:

- incidenten of rampen met radioactief materiaal of een radioactieve bron;
- incidenten of rampen met nucleaire installaties.

Voor de bestrijding van RN-calamiteiten wordt onderscheid gemaakt tussen A en B objecten. A objecten leiden altijd tot incidenten of rampen die op een landelijk schaalniveau

plaatsvinden of waarvoor inschakeling van de rijksoverheid noodzakelijk is (zoals kernreactoren). Ongevallen met B-objecten hebben in principe uitsluitend lokale gevolgen (zoals B-laboratoria). De stralingsdeskundige heeft een belangrijke adviserende rol. Advisering met betrekking tot RN-calamiteiten houdt in:

- beoordeling gezondheidseffecten op de korte en lange termijn;
- risico karakterisering;
- advies over triage en behandeling;
- advies over beschermende maatregelen, afscherming, gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen, decontaminatie en besmettingsgevaar;
- advisering risicocommunicatie aan bevolking en persberichten;

	<ul style="list-style-type: none"> • advies over maatregelen bij (rest)besmetting van landbouwgrond, drinkwater, zwemwater, bemette consumptiegewassen, al dan niet ondersteund door externe deskundigen. <p>De GAGS heeft een adviserende rol en wordt bij RN-calamiteiten geadviseerd door de stralingsdeskundige (van het betrokken object). De GAGS treedt hierbij waar nodig op als intermediair binnen de veiligheidsregio.</p> <p>Advisering over hygiëne- en infectiepreventie: Hierbij gaat het om advisering over (hygiëne) maatregelen om infecties te voorkomen, zoals ontsmetting, medicatie of vaccinatie. Denk hierbij aan preventieve vaccinatie tegen hepatitis B in geval van bebloede slachtoffers of hygiënemaatregelen na overstromingen.</p> <p>Advisering over gezondheidsonderzoek De Directeur Publieke Gezondheid adviseert het hoogst bevoegd gezag, meestal de burgemeester, met betrekking tot het doen van gezondheidsonderzoek na een calamiteit. De Directeur Publieke Gezondheid kan hierover advies inwinnen bij het RIVM (cGM), arts infectieziekten en bij de GAGS. Het cGM kan ook overgaan tot ongevraagde advisering (via Directeur Publieke Gezondheid dan wel ODG of AC-GZ). De GHOR faciliteert eventueel te starten gezondheidsonderzoek en creëert randvoorwaarden hiervoor. De GGD verzorgt het uitvoerende deel van het gezondheidsonderzoek (zie deelproces C). Ook kan het onderzoek uitgevoerd worden door landelijke instituten, zoals het cGM van het RIVM.</p> <p>De beslissing over de uitvoering van het gezondheidsonderzoek wordt genomen door de burgemeester. Dit gebeurt bij voorkeur in de repressieve fase of anders zo snel mogelijk daarna.</p>
Relatie met andere processen	<p>Het deelproces advisering is een cruciaal onderdeel van het informatienetwerk binnen de regionale crisisorganisatie, omdat zij mono- en multidisciplinaire koppelvlakken kent. Het deelproces advisering heeft een relatie met de volgende processen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bevolkingszorg: communicatie, publieke zorg, omgevingszorg (milieu), ondersteuning- en informatie • Brandweerzorg: redding, bron- en emissiebestrijding, Informatie (waarnemen en meten) en ontsmetting; • Politiezorg: mobiliteit, bewaken en beveiligen, ordehandhaving en opsporingsexpertise; • Waterbeheer- en scheepvaartzorg; • Geneeskundige Zorg: AGZ, PGZ, Ondersteuning en Informatie
Afspraken met derden	GGD Rotterdam-Rijnmond
Aandachtspunten en achtergrondinformatie	<p>Taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden tussen GHOR en GGD zijn omschreven in werkafspraken (o.a. de afstemming tussen GROF en RCP en de eventuele op- dan wel afschaling)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bescherming hulpverleners • Afstemming en informatie-uitwisseling binnen de witte kolom (zoals RAV, GHOR/GAGS, SEH ziekenhuizen, huisartsen) en AGS <p>Overige informatie is onder meer terug te vinden in:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Operationeel handboek GHOR • Functiespecifieke handboeken GHOR • Handreiking decontaminatie • Concept protocol schuilen of ontruimen/evacueren (SOE) • Protocol verdachte objecten (PVO) • Plan van aanpak asbestbrand

C. Gezondheidsonderzoek en Infectieziektenbestrijding

Doel	<p>Dit deelproces richt zich op het creëren van randvoorwaarden op het gebied van:</p> <p>a Gezondheidsonderzoek (individueel, groepen en gezondheidsmonitoring)</p> <p>b Infectieziektenbestrijding (surveillance en registratie, bron- en contactopsporing, beschermende maatregelen, hygiënemaatregelen, isolatie en quarantaine).</p> <p>Gezondheidsonderzoek: gericht op het bijdragen aan het herstel van de lichamelijke en psychische gevolgen van een ramp bij betrokkenen.</p> <p>Infectieziektenbestrijding: gericht op het voorkómen en beperken van de effecten van besmetting met biologische agentia (zoals virussen of bacteriën) via lucht, voedsel of lichamelijk contact.</p>
Doelgroep	<p>Besmette slachtoffers, hulpverleners, omwonenden, burgers in het effectgebied van het incident en andere betrokkenen.</p>
Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden	<ul style="list-style-type: none"> • Verantwoordelijkheid voor voorbereiding en uitvoering van het proces ligt bij de Directeur Publieke Gezondheid • Taken en verantwoordelijkheden tussen GHOR en GGD zijn vastgelegd in werkafspraken • Taken, functies en verantwoordelijkheden van de sleutelfuncties zijn omschreven in functiespecifieke handboeken
Operationele fase en functionarissen	<p>Incidentenbestrijdingsplan Infectieziekten:</p> <p>Als in de regio sprake is van een grootschalige uitbraak van een infectieziekte, of als sprake is van een pandemie, kan het incidentenbestrijdingsplan infectieziekten in werking treden. Hierin is de aanpak van algemene en specifieke infectieziektenbestrijding beschreven. In het plan is tevens de rolverdeling tussen GGD en GHOR tijdens opschaling beschreven. In geval van opschaling vanwege een grootschalige uitbraak infectieziekte of pandemie heeft de GHOR tijdens de repressieve fase een coördinerende rol bij beschermende en medische maatregelen en taken als:</p> <ul style="list-style-type: none"> • isolatie, quarantaine en bewegingsbeperking van grote aantallen mensen; • diagnostiek, medicatie en vaccinatie; • griepsprekuren. <p>Als er sprake is van een bedreiging van de volksgezondheid door een infectieziekte-uitbraak, ligt de verantwoordelijkheid in eerste instantie bij de GGD op basis van de Wet Publieke gezondheid.</p> <p>De minister van VWS geeft leiding aan de bestrijding van een (dreigende) epidemie van een infectieziekte behorend tot groep A (oa polio, pokken, SARS). De voorzitter veiligheidsregio draagt zorg voor de bestrijding van een (dreigende) epidemie van een infectieziekte behorend tot groep A. De minister kan de voorzitter van de veiligheidsregio opdragen hoe de bestrijding ter hand te nemen, waaronder begrepen het opdragen tot het toepassen van maatregelen waartoe de voorzitter bevoegd is (Wvr).</p> <p>De burgemeester geeft leiding aan de bestrijding van de infectieziekten behorend tot groep B1, B2 en C. De burgemeester die het aangaat kan de minister verzoeken de bestrijding van een infectieziekte behorend tot deze groepen over te nemen; de burgemeester voert uit (Wpg).</p> <p>De minister van I&M kan bevelen geven aan de gezagvoerder van een schip of een luchtvaartuig inzake de (lucht)haven van aankomst. De burgemeester – of voorzitter veiligheidsregio ten aanzien van een infectieziekte behorend tot groep A – kan maatregelen treffen inzake passagiers en goederen.</p>

Relatie met andere processen	<ul style="list-style-type: none"> • Bevolkingszorg: communicatie, publieke zorg (o.a. bijzondere uitvaartzorg), omgevingszorg (milieu) en informatie (o.a. registratie); • Brandweezorg: redding, bron- en emissiebestrijding, informatie (waarnemen en meten) en ontsmetting; • Politiezorg: mobiliteit, bewaken en beveiligen, ordehandhaving; • Waterbeheer- en Scheepvaartzorg; • Geneeskundige Zorg: AGZ, PGZ, Ondersteuning- en Informatie.
Afspraken met derden	<ul style="list-style-type: none"> • GGD Rotterdam-Rijnmond • Port Health Authority Rotterdam • Convenanten Huisartsen(posten)
Aandachtspunten en achtergrondinformatie	<ul style="list-style-type: none"> • Achtergrondinformatie is terug te vinden in: • Incidentenbestrijdingsplan infectieziekten • Handreiking gezondheidsonderzoek na rampen (cGM) • Operationeel handboek GHOR • Functiespecifieke handboeken GHOR

3. Informatie

Doel	<p>Het proces Informatie binnen de sectie Geneeskundige Zorg draagt zorg voor het tijdig en in zowel de juiste kwaliteit als kwantiteit verwerven, verwerken, veredelen en verstrekken van informatieproducten met als doel een geneeskundig beeld te vormen op basis waarvan oordeel- en besluitvorming kan plaatsvinden.</p>
Doelgroep	<ul style="list-style-type: none"> • Alle bij de hulpverlening betrokken operationele en bestuurlijke diensten; • Ketenpartners witte kolom.
Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden	<p>Verantwoordelijkheid voor voorbereiding en uitvoering van het proces ligt bij de Directeur Publieke Gezondheid.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uitvoering van de taken hangt nauw samen met processen van overige partners binnen de witte kolom. Hiertoe dient nauwe afstemming met overige partners binnen de witte kolom plaats te vinden. • Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden zijn beschreven in de functiespecifieke handboeken van de rollen binnen het proces informatie (Hoofd Informatie Geneeskundige Zorg/HIN-GZ). • Het HIN valt organisatorisch onder leiding van de Algemeen Commandant Geneeskundige Zorg (AC-GZ). <p>Taken binnen het proces Informatie zijn onder te verdelen in:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organiseren, bewaken en borgen van het informatieproces monodisciplinair: • Regie voeren over en samenstellen van een geneeskundig beeld van het incident, gebaseerd op informatie van coördinatoren zorginstellingen (bijvoorbeeld via crisiscoördinator ziekenhuis), overige rollen binnen de sectie Geneeskundige Zorg (bijvoorbeeld OvDG, CvDG, GAGS et c.), preparatieve data zoals GHOR4all, risicokaarten en gegevens uit het systeem voor netcentrisch werken. • Analyseren van beschikbare planvorming als bijdrage aan beeld-, oordeel- en besluitvorming. • Analyseren en verifiëren van de verkregen informatie en het maken van een mono- en multidisciplinair onderscheid daarbij. • Het delen van informatie met partners in de witte kolom op basis van vooraf vastgestelde informatiebehoefte. • Inwinnen van deskundig advies. • Zorg dragen voor relevante informatie die aan het plot kan worden toegevoegd. • Het (laten) vullen en het up-to-date houden van het geneeskundig beeld. • Bijdrage leveren aan de evaluatie van de inzet en het leveren van gevraagde informatie voor multidisciplinaire evaluaties. <p>Bijdrage leveren aan het multidisciplinaire informatieproces:</p> <ul style="list-style-type: none"> • het aanleveren van relevante monodisciplinaire informatie bij de Informatiemanager ROT (IM 90.2); • het brengen en halen van informatie bij en het actief afstemmen met de hoofden Informatie van de overige kolommen.
Operationele fase en functionarissen in de organisatie	<p>Activiteiten binnen het proces informatie zijn in het bovenstaande en in de operationele handboeken van de desbetreffende rollen beschreven.</p> <p>Rollen informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hoofd Informatie Geneeskundige Zorg (HIN-GZ) • Medewerker ondersteuning Actiecentrum GHOR (OMAc)

Relatie met andere processen	<p>Het proces informatie binnen de sectie Geneeskundige Zorg is een cruciaal onderdeel van het netwerk in de regionale crisisorganisatie met mono- en multidisciplinaire raakvlakken. Het proces heeft een relatie met de volgende processen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bevolkingszorg • Brandweezorg • Politiezorg • Waterbeheer- en Scheepvaartzorg • Geneeskundige Zorg: AGZ, PGZ en Ondersteuningmanagement
Afspraken met derden	<p>De volgende convenanten en samenwerkingsafspraken zijn van toepassing:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ziekenhuizen regio Rotterdam-Rijnmond en GHOR • GGD Rotterdam-Rijnmond en GHOR • Coöperatie Ambulance Zorg Rotterdam-Rijnmond U.A. (RAV) en GHOR • Convenanten PSHOR • Centrale huisartsenposten en kringen regio Rotterdam-Rijnmond en GHOR <p>In de convenanten zijn afspraken opgenomen met betrekking tot het uitwisselen van informatie die onder andere bijdraagt tot het samenstellen van het geneeskundig beeld. In de convenanten met de ziekenhuizen zijn tevens afspraken conform de Handreiking afspraken tussen Openbaar Bestuur en Ziekenhuizen voor slachtofferinformatie bij rampen en crises (versie 1.3) opgenomen.</p>
Aandachtspunten en achtergrondinformatie	<p>Het HIN vergaart, verwerkt en deelt vertrouwelijke informatie. De vertrouwelijkheid van informatie kan botsen met de noodzaak informatie te delen ten behoeve van de (multidisciplinaire) besluitvorming en inzet (bijv persoonsgegevens van gewonden). Het HIN adviseert de AC-GZ (en eventueel de Directeur Publieke Gezondheid) over de afwegingen die hierin gemaakt moeten worden.</p>

4. Ondersteuning

Doel	<p>Het proces Ondersteuning binnen de sectie Geneeskundige Zorg richt zich op alle personele en facilitaire voorzieningen in samenhang met de informatievoorzieningen die nodig zijn om de crisisorganisatie – in het bijzonder de Geneeskundige Zorg – te laten functioneren. Het gaat hierbij om het tijdig en in de juiste kwaliteit en kwantiteit ter beschikking stellen van facilitaire en personele voorzieningen en capaciteit ten behoeve van de sectie Geneeskundige Zorg.</p> <p>Het proces onderscheidt ondersteuning op het gebied van facilitaire voorzieningen, personele voorzieningen, informatievoorzieningen én stemt af met betrekking tot zorgcontinuïteit in relatie tot ketenpartners in de witte kolom.</p> <p>Het proces draagt tevens zorg voor het beschikbaar stellen, beheren, verzorgen en op peil houden van persoonlijke en materiële middelen die noodzakelijk zijn voor het bestrijden van het incident, de ramp of het zware ongeval. Een verbijzondering betreft de verbindingen ten behoeve van informatievoorzieningen en interne communicatie.</p>
Doelgroep	<ul style="list-style-type: none"> • Alle bij de hulpverlening betrokken operationele en bestuurlijke diensten; • Ketenpartners in de witte kolom met betrekking tot continuïteit van zorg.
Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden	<p>Verantwoordelijkheid voor voorbereiding en uitvoering van het proces ligt bij de Directeur Publieke Gezondheid.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uitvoering van de taken hangt nauw samen met processen van overige partners binnen de witte kolom (o.a. RAV). Hiertoe dient nauwe afstemming met overige partners binnen de witte kolom plaats te vinden. • Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden zijn beschreven in de functiespecifieke handboeken van de rollen binnen het proces Ondersteuning (Hoofd Ondersteuning Geneeskundige Zorg/HON-GZ, Technisch Centralist/TCVC, Ondersteunend medewerker Actiecentrum/OMAC). • Het HON-GZ valt organisatorisch onder leiding van de Algemeen Commandant Geneeskundige Zorg (AC-GZ). <p>Taken bij het proces ondersteuningmanagement omvatten o.a.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • (toezien op) het inzetten van de juiste mensen en juiste middelen op de juiste plaats en het juiste tijdstip, daarbij het bewaken van de voortgang en het controleren van en aanspreken op (niet nagekomen) afspraken; • signaleren en benoemen van vraagstukken op het gebied van capaciteit van mensen en middelen, benodigde expertise en zorgcontinuïteit; • opstellen van een aflossing- en afschalingsplan; • afstemmen van acties met o.a. RAV, bijvoorbeeld ten aanzien van ambulancecapaciteit (ook eventuele bijstand), gewondenspreidingsplan (in afstemming met AC-GZ en HIN-GZ); • informeren van ziekenhuizen over aard en omvang van het incident, het aantal te verwachten slachtoffers en eventuele behandeladviezen en protocollen (in afstemming met AC-GZ en HIN-GZ); • zorg dragen voor planning, uitvoering en bewaking van de logistieke en facilitaire ondersteuning zoals materiaal, voeding en veiligheidsmateriaal. Hiertoe ook multidisciplinair afstemmen; • zorg dragen voor situatie rapportage (SITRAPs), logboeken en het geneeskundig beeld in het tabblad GHOR binnen het systeem van netcentrisch werken; • zorg dragen voor registratie van slachtofferinformatie; • zorg dragen voor en in stand houden van verbindings- en communicatiemiddelen; • onderhouden van contacten met partners in de witte keten (in afstemming met AC-GZ en HIN-GZ). <p>Zorgcontinuïteit van de witte keten Calamiteiten en rampen kunnen een grote invloed hebben op de zorgvraag en het zorgaanbod</p>

	<p>en daarmee op de continuïteit van zorg binnen de gehele zorgsector. Wanneer er sprake is van een disbalans tussen de vraag naar en het aanbod van zorg is dit een bedreiging voor de zorgcontinuïteit. Organisaties in de witte keten dienen zich voor te bereiden op de gevolgen van calamiteiten en rampen. Elke calamiteit of ramp heeft, ongeacht het type of de omvang van de ramp, bepaalde gevolgen die, vaak in combinatie met elkaar, optreden. Uit de praktijk is gebleken dat er een zevental gevolgen is waarmee een organisatie te maken kan krijgen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 Sluiting van (delen van) de locatie; 2 Verplaatsen van patiënten; 3 Groot aanbod van patiënten; 4 Tekort aan personeel; 5 Uitbraak van infectieziekten; 6 Uitval nutsvoorzieningen, apparatuur en ICT-middelen; 7 Logistieke stagnatie.
Operatieve fase en functionarissen in de organisatie	<p>Activiteiten binnen het proces ondersteuningmanagement zijn in het bovenstaande en in de operationele handboeken van de desbetreffende rollen beschreven.</p> <p>Rollen ondersteuningmanagement:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hoofd Ondersteuning Geneeskundige Zorg (HON-GZ) • Medewerker ondersteuning Actiecentrum GHOR (OMAc) • Technisch centralist Verbindingscommando-unit (TCVC)
Relatie met andere processen	<p>Het proces ondersteuningmanagement binnen de sectie Geneeskundige Zorg is een cruciaal onderdeel van het netwerk in de regionale crisisorganisatie met mono- en multidisciplinaire raakvlakken.</p> <p>Het proces heeft een relatie met de volgende processen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bevolkingszorg • Brandweezorg • Politiezorg • Waterbeheer- en Scheepvaartzorg; • Geneeskundige Zorg: AGZ, PGZ en Informatie • VCMS (Versterking Civiel-Militaire Samenwerking)
Afspraken met derden	<p>De volgende convenanten en samenwerkingsafspraken zijn van toepassing:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ziekenhuizen regio Rotterdam-Rijnmond en GHOR • GGD Rotterdam-Rijnmond en GHOR • Coöperatie Ambulance Zorg Rotterdam-Rijnmond U.A. (RAV) en GHOR • Convenanten PshOR • Centrale huisartsenposten en kringen regio Rotterdam-Rijnmond en GHOR
Aandachtspunten en achtergrondinformatie	<p>Crisiscoördinatie zorginstellingen:</p> <p>Het doel van crisiscoördinatie zorginstellingen is dat iedere zorginstelling beschikt over een crisisplan en een crisiscoördinator.</p> <p>De zorginstellingen zijn verantwoordelijk voor het opstellen van een crisisplan. Hierin worden de maatregelen voor continuering van verantwoorde zorg onder grootschalige en/of bijzondere omstandigheden en de samenwerking met de regionale crisisorganisatie vastgelegd. De crisiscoördinator is de schakel tussen de zorginstelling en de regionale crisisorganisatie. Feitelijk gaat het om het inspelen op een acuut, grootschalig aanbod van slachtoffers en een (dreigende) disbalans in de zorgcontinuïteit.</p>

Politiezorg

Algemeen politiezorg

Inleiding

In dit deel worden de processen van politiezorg nader uitgewerkt. Binnen de context van gemeenschappelijke veiligheidsaanpak levert de politie op basis van systematisch vergaarde informatie probleemgericht en in samenwerking met partners herkenbaar maatwerk. De primaire processen van de politie daarbij zijn; ordehandhaving, mobiliteit, bewaken en beveiligen, handhaven netwerken, opsporing, opsporingsexpertise en (speciale) interventies. Deze hoofdprocessen zijn weer onderverdeeld in deelprocessen.

Functionarissen in de organisatie

Binnen de Eenheid Rotterdam heeft de politiechef de coördinatie en leiding over de politieke inzet en de multidisciplinaire afstemming daarvan. Tijdens dagelijkse coördinatie van middelgrote incidenten en/of rampen met een klein effectgebied worden aangestuurd door een Officier van Dienst Politie (OvD-P). Hij kan daarin bijgestaan worden door een Staf Grootschalig en Bijzonder Optreden (SGBO) onder leiding van een Algemeen Commandant Politiezorg. Bij opschaling volgens de GRIP regeling gaat het SGBO over in een actiecentrum politie waarbij de Algemeen Commandant Politiezorg plaats zal nemen in het ROT.

De kernstaf van een SGBO bestaat uit een Algemeen Commandant Politiezorg met adviesteam, bestaande uit een stafofficier Crisisbeheersing, Communicatie en Beleid- en bestuurszaken, en hoofden van de volgende taak-organisaties:

- Ordehandhaving;
- Opsporing;
- Informatie;
- Ondersteuning;
- Mobiliteit.

De staf kan naar behoefte worden uitgebreid met hoofden voor de volgende taakorganisaties:

- Bewaken en Beveiligen;
- Handhaven netwerken;
- Opsporingsexpertise;
- (Speciale) Interventie.
- Evacuatie²⁹

Relatie met GRIP:

De Algemeen Commandant Politiezorg heeft – bij opschaling daartoe – zitting in het Regionaal Operationeel Team (ROT) en adviseert de Leider ROT. Hierbij wordt hij vergezeld door de stafofficier Crisisbeheersing uit zijn adviesteam. De Algemeen Commandant Politiezorg bepaalt aan de hand van de problematiek en behoefte van andere diensten welke hoofden (knoppen) vanuit het SGBO geactiveerd zullen worden ten behoeve van het actiecentrum Politie. Bij fysieke scheiding tussen het ROT en Actiecentrum zal er sprake zijn van een buddysysteem, waarbij de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de Algemeen Commandant worden waargenomen door een hoofd Ordehandhaving in de rol van plv. Algemeen Commandant Politiezorg. Uiteindelijk blijft de Politiechef van de Eenheid Rotterdam eindverantwoordelijk.

Tevens dient opgemerkt te worden dat de Koninklijke Marechaussee (KMar) verantwoordelijk is voor de politieprocessen bij militaire- en luchtvaart complexen. De werkwijze van de KMar kan enigszins afwijken hier beschreven is.

Politiefunctionarissen in crisisstaven en commando's

Regionaal Beleidsteam (RBT)

- Eenheidsleiding
- Stafofficier Beleids- en Bestuurszaken

Gemeentelijk Beleidsteam (GBT)

- Eenheidsleiding (optioneel)
- Stafofficier Beleids- en Bestuurszaken (Optioneel)

Regionaal Operationeel Team (ROT)

- Algemeen Commandant Politiezorg
- Stafofficier Crisisbeheersing Politie

Actiecentrum Politie (SGBO)

- Plv. Algemeen Commandant Politiezorg
- Hoofd Ordehandhaving (optioneel)
- Hoofd Mobiliteit (optioneel)
- Hoofd bewaken en beveiligen (optioneel)
- Hoofd Handhaven Netwerken (optioneel)
- Hoofd Opsporing (optioneel)
- Hoofd Opsporingsexpertise (optioneel)
- Hoofd Interventie (optioneel)

²⁹ Het proces evacuatie zal per 1 juli 2014 worden overgedragen aan de Bevolkingszorg. Er volgt dan een update van het Regionaal Crisisplan Rotterdam-Rijnmond.

- Hoofd Ondersteuning (optioneel)
- Hoofd Informatie (optioneel)
- Minimaal 2 meldkamer centralisten

Commando Plaats Incident

- Officier van Dienst Politie

Prestatie Indicatoren:

De Algemeen Commandant Politiezorg en alle proce-shoofden worden aangewezen door het daartoe bevoegde gezag en vervolgens voor deze functie opgeleid en jaarlijks getraind. De Algemeen Commandant Politiezorg, stafofficier crisisbeheersing en hoofden van de kernstaf zijn 24/7 bereikbaar en beschikbaar op basis van een regionale alarmeringsregeling.

1. Ordehandhaving

Doel	<p>Het ordelijk laten verlopen van bijeenkomsten van groepen mensen op de openbare weg. Indien nodig zullen de wanordelijkheden worden beëindigd.</p> <p>Onder het hoofdproces Ordehandhaving vallen de drie deelprocessen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Crowdmanagement & Crowdcontrol • Riotcontrol • Recherchemaatregelen
Doelgroep	Doelgroep van het proces omvat alle personen en organisaties op en/of rondom een (incident) gebied. Bijvoorbeeld het publiek, journalisten, hulpverleners, slachtoffers en de ordeverstoorers.
Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden	<p>Het hoofd Ordehandhaving (HOha) is primair verantwoordelijk voor het ordelijk en profijtelijk laten verlopen van bijeenkomsten van groepen mensen op de openbare weg. Hiervoor kunnen maatregelen genomen worden gericht op het scheppen van de gewenste orde en/of op het handhaven van de bestaande orde om rellen en andere wanordelijkheden te voorkomen of te beëindigen.</p> <p>Tevens worden er, indien nodig, recherchemaatregelen genomen worden. Bijvoorbeeld het afzetten van een plaats delict. De taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden zijn beschreven in de geldende wet- en regelgeving.</p> <p>De HOha voert doorgaans regie over de inzet van de volgende eenheden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Openbare ordegroepen • Voetbaleenheid • Mobiele Eenheid • Hondengeleiders • Beredenen • Waterwerper • Aanhoudingseenheid • Ondersteuningseenheid <p>Indien de 'knoppen' Hoofd Mobiliteit, Handhaven Netwerken en Bewaken en beveiligen niet worden geactiveerd vallen deze taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden ook onder het Hoofd Ordehandhaving.</p>
Functionarissen	<ul style="list-style-type: none"> • Hoofd Ordehandhaving: Is verantwoordelijk voor de ordehandhaving en de recherchemaatregelen in het gehele (effect)gebied. • Operationeel Commandant: Verzorgt de operationele coördinatie ten aanzien van de ordehandhaving en de recherchemaatregelen in een (effect)gebied. • Officier van Dienst Politie: Is verantwoordelijk voor de ordehandhaving en de recherchemaatregelen in een (bron)gebied. • Taakcommandant Ordehandhaving: Verzorgt de operationele coördinatie ten aanzien van de ordehandhaving en de recherchemaatregelen in een (bron)gebied. (Bijvoorbeeld ME commandanten)
Relatie met andere processen	Bij ieder incident is het randvoorwaardelijk dat burgers de hulpverleners ordelijk en doeltreffend hun werk laten doen. Hierdoor heeft dit proces met de meeste andere processen een relatie.

Afspraken met derden

Bij evenementen zal de organisator primair verantwoordelijk worden gesteld ten aanzien van Crowdmanagement & Crowdcontrol op basis van de vergunningsvoorschriften. Goede afstemming tussen de evenementenorganisatie en politie is hiervoor van belang. Deze afspraken worden vastgelegd in de vergunningsvoorwaarden en het veiligheidsplan van het evenement.

Aandachtspunten en achtergrond informatie

Door de toenemende publiek- private samenwerking bij evenementen in de eenheid Rotterdam is een afstemming t.a.v. het proces Ordehandhaving tussen alle betrokken organisaties van groot belang. De Ordehandhaving vraagstukken worden gecoördineerd vanuit het actiecentrum politie of door de commandant ter plaatse. Voorkomen dient te worden dat andere publieke- en/of private organisaties tegenstrijdige maatregelen nemen. Om dit te voorkomen kunnen deze publieke- en/of private organisaties eventueel in overleg met het SGBO aansluiten bij een "evenementenstaf". (Bijvoorbeeld de evenementenorganisator bij grote evenementen.)

2. Mobiliteit

Doel	<p>De veilige geleiding van verkeer over de weg, water, rail en lucht zodat hulpdiensten zo min mogelijk verkeershinder ondervinden tijdens de hulpverlening.</p> <p>Onder het hoofdproces Mobiliteit vallen de twee deelprocessen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Statisch Verkeersmanagement • Dynamisch Verkeersmanagement
Doelgroep	<p>De bij de hulpverlening betrokken organisaties, personen, weggebruikers en wegbeheerders. De doelgroep is niet limitatief, maar hierbij kan gedacht worden aan brandweer, ambulances, gemeenten, Rijkswaterstaat en het openbaar vervoer</p>
Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden	<p>Het Hoofd Mobiliteit (HMOB) is primair verantwoordelijk voor de verkeersveiligheid door middel van dynamische- en statische verkeersgeleiding. De statische verkeersgeleiding zal zo spoedig mogelijk worden overgedragen aan de wegbeheerder. De taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden zijn beschreven in de geldende wet- en regelgeving.</p> <p>De HMOB voert doorgaans regie over de inzet van de volgende eenheden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Motorrijders verkeerspolitie • Voertuigen verkeerspolitie • Andere politie-eenheden met een verkeersregulerende taak • Verkeers- en evenementenregelaars (in afstemming met evenementenorganisator of wegbeheerder) <p>Indien de 'knop' Hoofd Mobiliteit niet wordt geactiveerd vallen zijn taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden onder het Hoofd Ordehandhaving.</p>
Functionarissen	<ul style="list-style-type: none"> • Hoofd Mobiliteit: Is verantwoordelijk voor het statische- en dynamische verkeersmanagement in het gehele (effect)gebied. • Chef Mobiliteit: Verzorgt de operationele coördinatie ten aanzien van het statische- en dynamische verkeersgeleiding in een (effect)gebied. • Officier van Dienst Politie: Is verantwoordelijk voor het statische- en dynamische verkeersmanagement in een (bron)gebied. • Taakcommandant Mobiliteit: Verzorgt de operationele coördinatie ten aanzien van het statische- en dynamische verkeersgeleiding in een (bron)gebied.
Relatie met andere processen	<p>Door de drukke en complexe infrastructuur in de eenheid heeft het proces Mobiliteit direct of indirect met bijna alle processen een relatie. Door het reguleren van de het verkeer is en blijven het alle betrokken locaties bij een incident bereikbaar voor de hulpdiensten.</p>
Afspraken met derden	<p>Rijkswaterstaat en de waterschappen hebben een ondersteunende rol als wegbeheerders ten aanzien van het hoofdproces mobiliteit. Voor provinciale- en rijkswegen is in de eenheid samen met Rijkswaterstaat de CAR regeling (Calamiteiten Alternatieve Route) en incidentmanagement ontwikkeld.</p> <p>Het stremmen op het water is taak van de havenmeester.</p> <p>Overige specifieke afspraken met externen zijn geborgd in de werkinstructies van de meldkamer.</p>

Aandachtspunten en achtergrond informatie

Door de toenemende complexiteit van de infrastructuur in de eenheid Rotterdam is een afstemming t.a.v. het proces Mobiliteit tussen alle betrokken organisaties van groot belang. De mobiliteitsvraagstukken worden gecoördineerd vanuit het actiecentrum politie of de OvD-P ter plaatse. Voorkomen dient te worden dat andere publieke- en/of private organisaties zonder overleg met het Hoofd Mobiliteit aansluiten in het ROT teneinde acties te ondernemen die het proces mobiliteit betreft. (bijv. RET, Rijkswaterstaat e.d.) Een liaison van deze publieke- en/of private organisaties kunnen eventueel plaats nemen in de nabijheid van het actiecentrum politie.

3. Handhaven netwerken

Doel	<p>Het betrekken van publieke- en private netwerken tijdens de hulpverlening om deze te ondersteunen en/of te versterken.</p> <p>Onder het hoofdproces Handhaven Netwerken vallen de twee deelprocessen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Publieke netwerken • Private netwerken
Doelgroep	<p>De publieke- en private netwerken welke bij de hulpverlening worden of kunnen worden betrokken. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden beveiligingsorganisaties, bewonersverenigingen, actiegroepen, supportersverenigingen en wijkcentra.</p>
Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden	<p>Het hoofd Handhaven Netwerken is verantwoordelijk voor de afstemming met netwerkpartners. Tevens is hij bevoegd en verantwoordelijk voor het monitoren van de gemaakte afspraken met betrekking tot de politieprocessen indien taken door externe organisaties uit het netwerk worden uitgevoerd.</p> <p>Indien de 'knop' Hoofd Handhaven netwerken niet wordt geactiveerd vallen zijn taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden onder het Hoofd Ordehandhaving.</p>
Functionarissen	<ul style="list-style-type: none"> • Hoofd Handhaven Netwerken: Is verantwoordelijk voor het handhaven van netwerken in het hele (effect)gebied. • Chef Handhaven netwerken: Verzorgt de operationele coördinatie ten aanzien van het handhaven van netwerken in een (effect)gebied. • Officier van Dienst Politie: Is verantwoordelijk voor het handhaven van netwerken in een (bron)gebied. • Taakcommandant Handhaven netwerken: Verzorgt de operationele coördinatie ten aanzien van het handhaven van netwerken in een (bron)gebied.
Relatie met andere processen	<p>Door de grote diversiteit in de bevolkingssamenstelling in de eenheid heeft het proces Handhaven Netwerken vaak betrekking op incidenten waarbij maatschappelijke onrust een belangrijke rol speelt. Door het reguleren van belangen en gevoeligheden kunnen de netwerken zelf betrokken worden bij het oplossen c.q. wegnemen van de onrust. Hierdoor zal dit proces vaak een relatie hebben met de gemeentelijk en geneeskundige hulpverlening.</p>
Afspraken met derden	<p>Bij ieder groot evenement en/of een crisis zal er een netwerk van actoren ontstaan waarmee afspraken gemaakt worden voor een effectief politieoptreden. Dit netwerk zal doorgaans tijdelijk en divers van aard zijn. Desondanks zullen bijvoorbeeld beveiligingsorganisatie en evenementenorganisatie met regelmaat in dit netwerk een plaats krijgen.</p>
Aandachtspunten en achtergrond informatie	<p>Dit proces is in de Eenheid Rotterdam nog niet vaak gebruikt en zal de komende jaren nog doorontwikkeld worden.</p>

4. Bewaken en beveiligen

Doel	<p>Het waarborgen van de veiligheid van objecten/diensten en subjecten indien er een reële objectieve dreiging is.</p> <p>Onder het hoofdproces bewaken en beveiligen vallen de twee deelprocessen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bewaking en Beveiliging Objecten/Diensten • Bewaking en Beveiliging Subjecten
Doelgroep	<p>De personen, objecten en diensten voorvloeiend uit het Stelsel Bewaken en Beveiligen en andere hoogwaardigheidsbekleders worden bij dit proces worden betrokken. Tevens zal er extra aandacht zijn voor de objecten welke vallen onder het Alarmeringssysteem terrorismebestrijding (Atb).</p>
Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden	<p>Het Hoofd Bewaken en Beveiligen (HBB) is verantwoordelijk voor de beveiliging van bedreigde personen, objecten en/of diensten. Hij is bevoegd en verantwoordelijk voor de advisering van maatregelen, uitvoering van de maatregelen en het monitoren van de genomen maatregelen.</p> <p>De HBB voert doorgaans regie over de inzet van de volgende eenheden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Persoonsbeveiliging • VIP begeleiding • H&K schutters (ME) • Verscherpt Rijdend Toezicht • Statische objectbeveiliging <p>Indien de 'knop' Hoofd Bewaken en Beveiligen niet wordt geactiveerd vallen zijn taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden onder het Hoofd Ordehandhaving.</p>
Functionarissen	<ul style="list-style-type: none"> • Hoofd Bewaken en Beveiligen: Is verantwoordelijkheid voor het bewaken en beveiligen in het hele (effect)gebied. • Chef Bewaken en Beveiligen: Verzorgt de operationele coördinatie ten aanzien van het bewaken en beveiligen in een (effect)gebied. • Officier van Diens Politie: Is verantwoordelijkheid voor het bewaken en beveiligen in een (bron) gebied. • Taakcommandant Bewaken en Beveiligen: Verzorgt de operationele coördinatie ten aanzien van het bewaken en beveiligen in een (bron)gebied.
Relatie met andere processen	<p>Afhankelijk van de dreiging op personen, objecten en/of diensten kan het betrekking krijgen op alle processen in de crisisbeheersing. Dit is echter sterk afhankelijk van de risico-inschatting en de te nemen maatregelen.</p>
Afspraken met derden	<p>De genomen maatregelen in het kader van het Stelsel Bewaken en Beveiligen worden genomen onder leiding van de Hoofdofficier van Justitie. De maatregelen in het kader het Alarmeringssysteem terrorismebestrijding (Atb) worden genomen onder leiding van het NCTV. Er vinden structureel overleggen plaats met het NCTV en de Hoofdofficier van Justitie en de aangesloten sectoren in het kader van dit proces.</p>
Aandachtspunten en achtergrond informatie	<p>Indien dit proces geactiveerd wordt is de kans groot dat er verschillende landelijke diensten zoals het NCC, NCTV en AIVD worden betrokken. Niet alle informatie kan in dat geval gedeeld worden met de andere diensten.</p>

5. Opsporing

Doel	<p>Het verzorgen van een (grootschalig) opsporingsonderzoek naar aanleiding van een incident en/of strafbare feiten.</p> <p>Onder het hoofdproces Opsporing valt het deelproces:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Grootschalige Opsporing
Doelgroep	<p>Alle personen betrokken bij een incident kunnen worden betrokken bij het opsporingsonderzoek. Uiteraard betreft dit ook de hulpverleners ingezet voor de aanpak van het incident. Doorgaans zal dit zijn als getuige.</p>
Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden	<p>Het Hoofd Opsporing (HOps) is verantwoordelijk voor het onderzoek naar aanleiding van een incident en/of strafbare feiten. Hij is bevoegd en verantwoordelijk voor de coördinatie en uitvoering van het (strafrechtelijk) onderzoek.</p> <p>De HOps voert doorgaans regie over de inzet van de volgende eenheden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Arrestantentransport • Forensische Opsporing • Recherche-eenheden • Arrestantenafhandeling • Teams Grootschalige Opsporing (TGO's) <p>Indien de 'knoppen' Hoofd Opsporingsexpertise en Interventie niet worden geactiveerd vallen deze taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden ook onder het Hoofd Opsporing.</p>
Functionarissen	<ul style="list-style-type: none"> • Hoofd Opsporing: Is verantwoordelijk voor de opsporing in het hele (effect)gebied. • Chef Opsporing: Verzorgt de operationele coördinatie ten aanzien van de opsporing in een (effect)gebied. • Officier van Diens Politie: Is verantwoordelijk voor de opsporing in een (bron)gebied. • Taakcommandant Opsporing: Verzorgt de operationele coördinatie ten aanzien van de opsporing in een (bron)gebied.
Relatie met andere processen	<p>Afhankelijk van het onderzoek kunnen alle processen in de crisisbeheersing te maken krijgen met dit proces. Dit is echter sterk afhankelijk van de omvang en het type incident.</p>
Afspraken met derden	<p>Indien het plaats incident door de politie tot Plaats Delict (PD) wordt benoemd dienen alle hulpverleners rekening te houden met onderzoek dat later plaats zal vinden. Van alle commandanten zal later gevraagd worden welke hulpverleners op het PD zijn geweest en wat zij voor handelingen hebben verricht. De kans bestaat dat deze hulpverleners later als getuige zullen worden gehoord.</p>
Aandachtspunten en achtergrond informatie	<p>Het strafrechtelijk onderzoek vindt plaats onder leiding van een Officier van Justitie (OvJ). De OvJ wordt in deze eenheid bij een GRIP opschaling niet standaard betrokken bij de incidentfase. Niet altijd kan de informatie uit dit proces worden gedeeld met alle andere diensten.</p>

6. Opsporingsexpertise

Doel	<p>Het verzorgen van opsporingsexpertise ten behoeve van het opsporingsonderzoek naar aanleiding van een incident en/of strafbare feiten.</p> <p>Onder het hoofdproces Opsporingsexpertise vallen de drie deelprocessen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Technisch Forensische Opsporing • Onderhandelaars • Bijzondere Opsporing
Doelgroep	<p>Met name slachtoffers en verdachten van incidenten en/of strafbare feiten zullen te maken krijgen met dit proces.</p>
Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden	<p>Het Hoofd Opsporingsexpertise (HOpex) is verantwoordelijk voor de specialistische opsporing naar aanleiding van een incident en/of strafbare feiten. Hij is bevoegd en verantwoordelijk voor de coördinatie en uitvoering van dit deel van het onderzoek. Bij een eventuele interventie kunnen capaciteiten van de HOpex tijdelijk worden overgenomen door de HInt.</p> <p>De HOpex voert doorgaans regie over de inzet van de volgende eenheden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Technische- en Ongevallendienst van de verkeerspolitie • Korpsonderhandelaar • Observatieteam • Sectie Technische Ondersteuning • Dienst Specialistische Recherche Toepassingen • Regionaal Interceptie Centrum • (Landelijk Team) Forensische Opsporing • Explosievenverkenning <p>Indien de 'knop' Hoofd Opsporingsexpertise niet wordt geactiveerd vallen zijn taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden onder het Hoofd Opsporing.</p>
Functionarissen	<ul style="list-style-type: none"> • Hoofd Opsporingsexpertise: Is verantwoordelijkheid voor de opsporingsexpertise in het hele (effect)gebied. • Chef Opsporingsexpertise: Verzorgt de operationele coördinatie ten aanzien van de opsporingsexpertise in een (effect)gebied. • Officier van Diens Politie: Is verantwoordelijkheid voor de opsporingsexpertise in een (bron) gebied. • Taakcommandant Opsporingsexpertise: Verzorgt de operationele coördinatie ten aanzien van de opsporingsexpertise in een (bron)gebied.
Relatie met andere processen	<p>Afhankelijk van het onderzoek kunnen alle processen in de crisisbeheersing te maken krijgen met dit proces. Voornamelijk met het deelproces Technisch Forensische Opsporing zullen hulpverleningsdiensten vaker te maken hebben.</p>
Afspraken met derden	<p>Bij een overleden persoon is geen sprake meer van het deelproces redding (Brandweezorg). Overleden personen zullen pas na onderzoek van Forensische Opsporing worden geborgen. Hierbij kan worden samengewerkt met het Team Brandonderzoek van de brandweer.</p>
Aandachtspunten en achtergrond informatie	<p>Het strafrechtelijk onderzoek vindt plaats onder leiding van een Officier van Justitie (OvJ). De OvJ wordt in deze eenheid bij een GRIP opschaling niet standaard betrokken bij de incidentfase. Niet altijd kan de informatie uit dit proces worden gedeeld met alle andere diensten.</p>

7. Interventie

Doel	<p>Het proces (speciale) interventie is erop gericht om een gevaarlijke situatie en/of een gevaarlijk persoon te stoppen en aan te houden.</p> <p>Onder het hoofdproces Opsporingsexpertise vallen de twee deelprocessen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Arrestatie en Ondersteuning • Speciale Interventies
Doelgroep	<p>Dit proces heeft met name betrekking op verdachten en slachtoffers van een incident. Dit proces zal altijd tegelijk met andere politieprocessen worden ingezet.</p>
Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden	<p>Het Hoofd Interventie (HInt) is verantwoordelijk voor de (speciale) interventies naar aanleiding van een incident en/of strafbare feiten. Hij is bevoegd en verantwoordelijk voor de coördinatie en uitvoering van dit deel van het onderzoek. Voor toestemming van inzet van bijzondere eenheden en/of middelen dient hij hier vooraf toestemming voor te vragen van het bevoegd gezag.</p> <p>De HInt voert doorgaans regie over de inzet van de volgende eenheden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Regionale Interventie Eenheid • Aanhoudings- en Ondersteuningsteams <p>Dit hoofd kan tevens de coördinatie voor interventie relevante capaciteiten aan op het terrein van opsporingsexpertise kunnen aansturen.</p> <p>Indien de 'knop' Hoofd Interventie niet wordt geactiveerd vallen zijn taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden onder het Hoofd Opsporing. Bij speciale interventies zal het Hoofd Interventie altijd geactiveerd te worden.</p>
Functionarissen	<ul style="list-style-type: none"> • Hoofd Interventie: Is verantwoordelijk voor de interventie in het hele (effect)gebied. • Chef Interventie: Verzorgt de operationele coördinatie ten aanzien van de interventie in een (effect)gebied. • Officier van Dienst Politie: Is verantwoordelijk voor de interventie in een (bron)gebied. • Taakcommandant Interventie: Verzorgt de operationele coördinatie ten aanzien van de interventie in een (bron)gebied.
Relatie met andere processen	<p>Een (speciale) interventie zal indien mogelijk plaatsvinden in een door de politie afgezette omgeving. Het kan hierdoor voorkomen dat het optreden in het kader van andere processen wordt vertraagd ten behoeve van de veiligheid van de hulpverleners.</p>
Afspraken met derden	<p>Bij de inzet van de Dienst Speciale Interventies van het Landelijke Eenheid is altijd sprake van de inzet van een Hoofd (Speciale) Interventies, afkomstig van die dienst.</p>
Aandachtspunten en achtergrond informatie	<p>Bij inzet van de DSI wordt dit proces altijd geactiveerd. Dit houdt niet in dat automatisch het SGBO wordt geactiveerd. De Hoofden Interventie maken gebruik van een landelijk piketregeling.</p>

8. Informatie

Doel	Het verzorgen van adequate en geverifieerde informatie ten behoeve de beeldvorming, oordeelsvorming en besluitvorming ten aanzien van het (politie)optreden.
Doelgroep	De verkregen informatie wordt primair gedeeld met de interne organisatie van de politie. Te delen informatie zal door het actiecentrum beschikbaar worden gesteld middels het LCMS voor andere diensten.
Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden	<p>Het Hoofd Informatie (HIn) is verantwoordelijk voor de adequate en geverifieerde informatievoorziening naar aanleiding van - en ter voorkoming van - een incident of strafbare feiten. Hij is bevoegd en verantwoordelijk voor de coördinatie en uitvoering van de informatievergaring.</p> <p>De HIn voert doorgaans regie over de volgende taken en eenheden uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Een informatieteam • Informatie verschaffen ten behoeve van briefings • Opstellen van situatierapportages • Journaalvorming in - en het monitoren van - het Landelijk Crisis Management Systeem (LCMS) • Luchtsteun • Verkenningseenheid • Cameratoezicht
Functionarissen	<ul style="list-style-type: none"> • Hoofd Informatie: Is verantwoordelijk voor de informatie over het hele (effect)gebied. • Chef Informatie: Verzorgt de operationele coördinatie ten aanzien van de informatie over een (effect)gebied. • Officier van Dienst Politie: Is verantwoordelijk voor de informatie over een (bron)gebied. • Taakcommandant Informatie: Verzorgt de operationele coördinatie ten aanzien van de informatie over een (bron)gebied.
Relatie met andere processen	De informatie verkregen in dit proces zal worden gebruikt ten behoeve van de andere politieprocessen. Tevens zal deze informatie gedeeld worden middels LCMS met de andere diensten. Mochten er vragen zijn kunnen een informatiemanager of Hoofd Informatie van een andere dienst contact opnemen om informatie beter te kunnen duiden.
Afspraken met derden	Het Hoofd Informatie verzorgt het algemene beeld van de politie middels LCMS en is daardoor het aanspraakpunt van de Informatiemanager. De informatie over de overige processen worden door de knoppen zelf in LCMS bijgehouden.
Aandachtspunten en achtergrond informatie	Bij het verstrekken van informatie wordt rekening gehouden met de mogelijkheden en onmogelijkheden van de Wet Politiegegevens en het rubriceringbeleid van Politie.

9. Ondersteuning

Doel	Het verzorgen van capaciteiten en middelen (resources) ten behoeve van de uitvoering van de politieprocessen.
Doelgroep	De capaciteiten en middelen worden primair gedeeld met de interne organisatie van de politie. Indien nodig zal er afstemming plaats vinden van de andere diensten en het LOCC.
Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden	<p>Het Hoofd Ondersteuning (HON) is verantwoordelijk voor het verzorgen van de benodigde capaciteiten en middelen naar aanleiding van - en ter voorkoming van - een incident of strafbare feiten. Hij is bevoegd en verantwoordelijk voor de coördinatie en uitvoering hiervan. De daadwerkelijke verdeling van capaciteiten en middelen zal door het actiecentrum worden gemaakt op basis van prioriteiten.</p> <p>De HON voert regie over de inzet van de volgende eenheden:</p> <ul style="list-style-type: none"> Verbindingsofficier politie Capaciteitsmanagers Facilitair managers Kadi-wagen
Functionarissen	<p>Hoofd Ondersteuning: Is verantwoordelijk voor de ondersteuning in het hele (effect)gebied.</p> <p>Chef Ondersteuning: Verzorgt de operationele coördinatie ten aanzien van de ondersteuning in een (effect)gebied.</p> <p>Officier van Dienst Politie: Is verantwoordelijk voor de ondersteuning in een (bron)gebied.</p> <p>Taakcommandant Ondersteuning: Verzorgt de operationele coördinatie ten aanzien van de ondersteuning in een (bron)gebied.</p>
Relatie met andere processen	Het proces ondersteuning vanuit de politie is parallel georganiseerd binnen andere diensten. Afstemming tussen deze processen ondersteuning wordt sterk aangeraden.
Afspraken met derden	Voor bijstand van capaciteiten en middelen zijn de regelingen en procedures van het LOCC kracht. Hiervoor zal door de Algemeen Commandant Politiezorg toestemming worden gevraagd aan het bevoegd gezag.
Aandachtspunten en achtergrond informatie	Het vroegtijdig in scenario's denken binnen het ROT en CoPI is voor het proces ondersteuning van belang om tijdig voldoende capaciteiten en middelen te kunnen organiseren. Met name als er mogelijk sprake zal zijn van bijstand.

10. Evacuatie

Doel	Het op een voorbereide wijze op bevel van het bevoegd gezag laten verlaten van een gebied of woonplaats wegens een veiligheidsrisico.
Doelgroep	DAlle diensten worden betrokken bij een evacuatie. Tevens behoren alle bewoners, dieren, publieke- en private organisaties en musea tot de doelgroep om geëvacueerd te worden. Het betreft immers een grootschalige verplaatsing van mens en dier.
Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden	<p>Het Hoofd Evacuatie (HEc) is verantwoordelijk voor het prepareren van een plan van aanpak voor de evacuatie. Dit plan wordt geprepareerd in samenwerking met het evacuatieteam waarin alle relevante diensten zijn vertegenwoordigd. Het plan van aanpak wordt afhankelijk van het niveau van opschaling ter goedkeuring voorgelegd aan de Veiligheidsstaf en/ of het ROT. Voor de coördinatie en uitvoering van dit plan is het ROT samen met de actiecentra bevoegd en verantwoordelijk.</p> <p>De HEc voert regie over de inzet van:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het evacuatieteam <p>Indien de 'knop' Hoofd Evacuatie niet wordt geactiveerd, vallen zijn taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden onder de Algemeen Commandant.</p>
Functionarissen	<ul style="list-style-type: none"> • Hoofd Evacuatie: Is verantwoordelijk voor het prepareren van de evacuatie in het hele gebied. • Leden evacuatieteam: Zijn vanuit hun eigen organisatie verantwoordelijk voor het prepareren van de evacuatie in het hele gebied.
Relatie met andere processen	Alle processen uit de crisisbeheersing kunnen aan de orde komen bij het prepareren van een evacuatie. Met deze reden sluiten alle disciplines aan in het evacuatieteam namens hun eigen actiecentrum.
Afspraken met derden	Afspraken met derden alsmede de invulling van dit proces worden nader uitgewerkt in een handboek evacuatie.
Aandachtspunten en achtergrond informatie	Het proces evacuatie is het op een voorbereide wijze laten verlaten van een gebied. Het ontruimen is een adhoc maatregel op eigenstandige bevoegdheid van de operationele diensten en valt derhalve niet onder dit proces. Ieder zal vanuit zijn eigen expertise en gebleken noodzaak invulling geven aan deze maatregel. De coördinatie hiervan ligt bij de initiatiefnemer van de ontruiming. De opvang van mens en dier is en blijft wel een verantwoordelijkheid van bevolkingszorg.

Waterbeheer en Scheepvaartzorg

1 Waterbeheer

Inleiding

Het hoofdproces Waterbeheer gaat over het integrale waterbeheer bij normale bedrijfsvoering (incidentmanagement) en in buitengewone omstandigheden (crisisituaties). Het hoofdproces waterbeheer wordt onderverdeeld in twee deelprocessen:

- Waterkwantiteitsbeheer en waterkeren (1.1);
- Waterkwaliteitsbeheer (1.2).

Ten aanzien van Waterbeheer gelden verschillende bevoegdheden. Per proces worden deze verantwoordelijkheden en bevoegdheden nader gespecificeerd.

Tabel 6 Verantwoordelijkheid per organisatie

Organisatie	Verantwoordelijkheid
Minister van Infrastructuur en Milieu	Toezichthouder Beheer van waterkeringen en (Rijks)wateren
Waterschappen	beheer van waterkeringen en (regionale) wateren
Provincie	houdt toezicht op de waterbeheerders
Gemeenten	beheerders van rioleringsstelsels die aansluiten op rioolwaterzuiveringsinstallaties en kunnen overstorten op oppervlaktewateren

Bij incidenten en buitengewone weer- en terreinomstandigheden is het proces Waterbeheer van toepassing indien ongewenste effecten optreden voor bevolking (mens en dier), bedrijven en milieu. In geval van multidisciplinair optreden wordt opgeschaald volgens de GRIP-regeling van de VRR en aanvullende afspraken die met de waterbeheerders zijn gemaakt.

De wijze van afstemming van de coördinatiefasen van de waterschappen met de GRIP-regeling van de VRR is vastgelegd in het convenant van de VRR met de waterschappen.

Achtergrondinformatie en wettelijk kader

- Bestuurlijke netwerkkaarten Crisisbeheersing
- Convenant VRR met waterschappen (2012)³⁰
- Convenant VRR met Rijkswaterstaat Zuid-Holland (2012)³⁰
- Convenant Incidentbestrijding Benedenrivieren (1998)
- GRIP-regeling VRR
- Samenwerkingsregeling Rijkswaterstaat Zuid-Holland met Havenbedrijf Rotterdam N.V. Divisie Havenmeester (2007)
- Scheepvaartverkeerswet
- Waterwet 2009
- Wet beheer Rijkswaterstaatwerken
- Wet op de veiligheidsregio's

³⁰ Rijkswaterstaat Zuid-Holland is per 1-4-2013 Rijkswaterstaat West-Nederland Zuid (WNZ)
Rijkswaterstaat Noordzee is per 1-4-2013 Rijkswaterstaat Zee en Delta (ZD)

1.1 Waterkeren en waterkwantiteitsbeheer

Doel	Het beheren en in stand houden van waterkeringen om veiligheid te bieden tegen overstromingen vanuit rijks- en regionale wateren. De zorg voor het reguleren van waterhoeveelheden (peilbeheer) in rijks- en regionale wateren.
Doelgroep	Alle instanties die betrokken zijn bij het beheer van waterkeringen en bij het waterkwantiteitsbeheer. Specifiek zijn dit: Rijkswaterstaat, de waterschappen, de Provincie Zuid-Holland, de gemeenten en de VRR.
Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden	<p>Taken:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Waterkeren: het in stand houden van waterkeringen volgens de veiligheidsnormen zoals bepaald in de Wet op de waterkeringen en Provinciale Verordening op Regionale Waterkeringen. • Waterkwantiteitsbeheer: het handhaven van de vastgestelde peilen in de rijkswateren, zoals vastgelegd in de Wet beheer rijkswateren. Voor de regionale wateren is dit vastgelegd in de door de waterschappen vastgelegde Peilbesluiten. • Zorgen voor droge voeten en voor voldoende water (niet te veel en niet te weinig). <p>Verantwoordelijkheden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Waterbeheerders zorgen voor het beheersen en het verminderen van bestaande risico's op overstromingen, wateroverlast en watertekort. • In buitengewone omstandigheden nemen de waterbeheerders maatregelen om de effecten (schade en slachtoffers) voor mens, dier en milieu te beperken. Hierbij moet onderscheid worden gemaakt tussen binnendijkse en buitendijkse gebieden. In het buitendijkse gebied zijn de gemeenten verantwoordelijk voor bestrijdingsmaatregelen. <p>Bevoegdheden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • In de Bestuurlijke Netwerkkarten worden de bevoegdheden voor het beheer van waterkeringen en wateren beschreven. In het boek 'Crisis en Recht' (Ministerie van BZK) worden deze bevoegdheden schematisch nader toegelicht.
Functionarissen	<ul style="list-style-type: none"> • Burgemeesters; • Commissaris van de koning Zuid-Holland; • Voorzitter veiligheidsregio VRR; • Dijkgraaf Hoogheemraadschap van Delfland; • Dijkgraaf Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard; • Dijkgraaf waterschap Hollandse Delta; • Hoofdingenieur Directeur Rijkswaterstaat ZD; • Hoofdingenieur Directeur Rijkswaterstaat WNZ; • Minister van Infrastructuur en Milieu; • Rijkshavenmeester/Havenmeester Rotterdam.
Relatie met andere processen	<ul style="list-style-type: none"> • Beheer waterkwaliteit; • Nautisch verkeersmanagement; • Communicatie (interne en externe communicatie en pers- en publiekvoorlichting: bevolkingszorg); • Ordehandhaving (evacuatie: politiezorg); • Bij specifieke ramptypen kunnen andere processen in beeld komen, in geval van overstromingen bijvoorbeeld de processen grootschalige evacuatie en SAR. In geval van brand het proces bron- en effectbestrijding (onttrekking bluswater aan oppervlaktewater). • De calamiteitenteams van de waterbeheerders voorzien in de uitvoering van ondersteunende processen.

Afspraken met derden

- Ten aanzien van beweegbare waterkeringen hebben de Waterbeheerders afgestemd met: ProRail (spoorinfrastructuren), Havenbedrijf Rotterdam (beweegbare keringen in het havengebied) en gemeenten.

Aandachtspunten en achtergrondinformatie

Aandachtspunten:

- Keren en beheren van oppervlaktewater zijn vitale processen die bij uitval maatschappelijke ontwrichting kunnen veroorzaken.
- De calamiteitenplannen van de waterbeheerders moeten zijn afgestemd op het Regionaal Crisisplan.
- Het beleidsplan van de veiligheidsregio moet zijn afgestemd met het beleidsplan van de waterschappen.
- Het onderscheid tussen rijkswateren en regionale wateren is opgenomen in de Waterwet 2009.
- Het Regionaal Crisisplan bevat afspraken met andere partijen die mogelijk bij rampen en crisis zijn betrokken, zoals de waterbeheerders.
- Het onttrekken van bluswater aan oppervlaktewater is van invloed op het peilbeheer in regionale watersystemen.

Achtergrondinformatie:

- Bestrijdingsplannen waterkeringen
- Bestrijdingsplannen wateroverlast
- Bestrijdingsplannen watertekort
- Calamiteitenplannen Waterschappen
- Calamiteitenplan Rijkswaterstaat
- Convenant VRR/ waterschappen
- Gemeentelijke hoogwaterplannen t.a.v. buitendijkse gebieden
- Kleinschalige wateraanvoer Midden-west Nederland
- Landelijk Draaiboek Hoogwater en Overstromingen (LCO)
- Landelijk Draaiboek Watertekort (LCW)
- Regionaal Coördinatieplan Overstromingen
- Regionale Verdringingsreeks provincie Zuid-Holland
- Samenwerkingsovereenkomst Rijkswaterstaat Zuid-Holland /Havenbedrijf Rotterdam
- Waterakkoord Hollandse IJssel-Lek
- Handboek Waterrand
- Coördinatieplan Dijkkring 14/15

1.2 Waterkwaliteitsbeheer

Doel	De zorg voor de kwaliteit van het water en het behoud van het afgesproken niveau of herstel naar dat niveau, inclusief het opruimen van (opdrijvende) stoffen of objecten op water of oevers die het waterbeheer en/of het nautisch beheer hinderen.
Doelgroep	Alle instanties die betrokken zijn bij het waterkwaliteitsbeheer. Als waterkwaliteitsbeheerders worden aangemerkt: Rijkswaterstaat, provincie, waterschappen en gemeenten.
Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden	<p>Taken:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De waterkwaliteitsbeheerder draagt zorg voor het toezicht op de kwaliteit van het oppervlakte- en grondwater. Verontreiniging van deze wateren kan veroorzaakt worden door bijvoorbeeld: het lozen van olie, verontreinigd bluswater, thermische verontreiniging, nucleaire besmetting, botulisme en blauwalg. <p>Verantwoordelijkheden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De waterkwaliteitsbeheerders in rijkswateren (Rijkswaterstaat) of de regionale wateren (de waterschappen) zijn verantwoordelijk voor het beheer van de kwaliteit van water. • Binnen het gebied van de regio ligt het opperbevel in geval van een ramp dan wel zwaar ongeval bij de burgemeester. • De provincie heeft bijzondere bevoegdheden en kan bijvoorbeeld een acute sluiting van zwemwater gelasten. • De minister van Infrastructuur & Milieu is verantwoordelijk voor de Noordzee. <p>Bevoegdheden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De Bestuurlijke Netwerkaarten beschrijven de bevoegdheden voor het waterkwaliteitsbeheer. • In 'Crisis en Recht' (Ministerie van BZK) worden deze bevoegdheden schematisch toegelicht.
Functionarissen	<ul style="list-style-type: none"> • Burgemeesters; • Coördinerend burgemeester van de VRR; • Dijkgraaf Hoogheemraadschap van Delfland; • Dijkgraaf Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard; • Dijkgraaf waterschap Hollandse Delta; • Hoofd ingenieur Directeur Rijkswaterstaat ZD; • Hoofd ingenieur Directeur Rijkswaterstaat WNZ; • Rijkshavenmeester/Havenmeester Rotterdam; • Commissaris van de Koning in de provincie Zuid-Holland.
Relatie met andere processen	<ul style="list-style-type: none"> • Waterkeren en waterkwaliteitsbeheer; • Nautisch verkeersmanagement; • Brandweerzorg: bron- en emissiebestrijding, ontsmetting; • Omgevingszorg (milieuzorg: bevolkingszorg); • De calamiteitenteams van de waterbeheerders voorzien in de uitvoering van ondersteunende processen.

Afspraken met derden

- DCMR: Netwerk Milieuhandhaving Bodem, Lucht en Water
- Deltalinqs (Rode boekje)
- Zeehavenpolitie en douane
- Samenwerkingsregeling Rijkswaterstaat Zuid-Holland met Divisie Havenmeester

Aandachtspunten en achtergrondinformatie

Aandachtspunten:

- Beheren van de waterkwaliteit is een vitaal proces dat bij uitval maatschappelijke ontwrichting kan veroorzaken.
- Bestrijdingsplannen bij verminderde waterkwaliteit staan omschreven in het calamiteitenbestrijdingsplan van Rijkswaterstaat, Divisie Havenmeester en de waterschappen.
- Bestrijding Kustverontreiniging op stranden is afgeleid van de zorg voor de waterkwaliteit op rijkswateren (Noordzee).
- Lozen van verontreinigd (blus)water in de grond of in het oppervlaktewater leidt tot vermindering van de waterkwaliteit.
- De afvoer van verontreinigd bluswater via oppervlaktewater en/of rioolstelsels kan leiden tot verminderde waterkwaliteit.
- Binnen het beheergebied HbR dienen verontreinigingen op het water gemeld te worden aan de havenmeester (Havenbeheersverordening Rotterdam 2010), buiten het beheergebied HbR gaat de melding naar de waterkwaliteitsbeheerder.

Achtergrondinformatie:

- Bestrijdingsplannen waterverontreiniging Rijkswaterstaat, DHMR en de waterschappen
- Convenant VRR/waterschappen
- Havenbeheersverordening Rotterdam 2010
- Regeling Crisisbeheersing DHMR (incidentenregeling)
- Samenwerkingsregeling Afhandeling besmeurde vogels 2009
- Samenwerkingsregeling Bestrijding Kustverontreiniging RWS diensten 2007
- Samenwerkingsregeling RWS en DHMR
- Waterwet 2009
- Wet voorkoming verontreiniging door schepen
- Incidentbestrijdingsplan Noordzee
- Werkafspraken indirecte lozingen 2013
- Handboek Waterrand

Waterbeheer en Scheepvaartzorg

2. Scheepvaartzorg

Inleiding

Het hoofdproces Scheepvaartzorg heeft betrekking op de integrale scheepvaartzorg in crisissituaties. Er wordt onderscheid gemaakt in:

- Nautisch verkeersmanagement (2.1)
- Search and Rescue (2.2)

Binnen de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond hebben meerdere organisaties bevoegdheden ten aanzien van scheepvaartzorg, elk in een specifiek verzorgingsgebied:

Organisatie	Verantwoordelijkheid voor scheepvaartzorg
Rijkswaterstaat	Op rijkswateren buiten het nautisch beheergebied van de (Rijks)havenmeester Rotterdam-Rijnmond
(Rijks-)Havenmeester Rotterdam-Rijnmond	In havens en op Rijkswateren binnen de gemeenten Rotterdam, Schiedam Vlaardingen en Maassluis
Waterschappen	Op regionale wateren binnen het beheergebied van de waterschappen

Achtergrondinformatie en wettelijk kader

- Bestuurlijke netwerkkaarten Crisisbeheersing
- GRIP-regeling VRR
- Handboek Waterrand
- Operationeel Plan SAR
- Incidentbestrijdingsplan Noordzee
- Samenwerkingsregeling RWS Zuid-Holland/ HbR (DHMR)³¹
- Scheepvaartverkeerswet
- Wet beheer Rijkswaterstaatwerken
- Wet op de veiligheidsregio's
- Waterwet 2009
- Wrakkenwet
- Convenanten VRR met respectievelijk KWC, (Rijks) Havenmeester, RWS-WNZ, Waterschappen

³¹ In de samenwerkingsregeling RWS Zuid-Holland - Havenbedrijf Rotterdam (Divisie Havenmeester) staat de geografische omvang van het samenwerkingsgebied beschreven.

2.1 Nautisch verkeersmanagement

Doel	Een vlotte en veilige doorstroming van de scheepvaart op vaarwegen en binnenwateren.								
Doelgroep	<p>Primaire doelgroep is het scheepvaartverkeer.</p> <p>De Rijkshavenmeester Rotterdam-Rijnmond en Rijkswaterstaat kunnen beide optreden in het kader van nautisch verkeersmanagement. Waterschappen treden in het kader van nautisch verkeersmanagement op in regionale wateren.</p>								
Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden	<p>Taken:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verkeersbegeleiding; • Verkeersplanning; • Stremming/Regulering in geval van wijzigingen en toegangsbeperking; • Aanwijzen ligplaatsen. <p>Verantwoordelijkheden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De nautisch beheerder is verantwoordelijk voor de veilige en vlotte afwikkeling van het scheepvaartverkeer rond de plaats van het incident. <table border="0" data-bbox="718 1025 1436 1265"> <tr> <td>Nautisch beheerder</td> <td>Verantwoordelijkheid</td> </tr> <tr> <td>Rijkswaterstaat</td> <td>Op rijkswateren buiten het nautisch beheergebied van de (Rijks)havenmeester Rotterdam-Rijnmond</td> </tr> <tr> <td>(Rijks-)Havenmeester Rotterdam-Rijnmond</td> <td>In havens en op Rijkswateren binnen de gemeenten Rotterdam, Schiedam Vlaardingen en Maassluis</td> </tr> <tr> <td>Waterschappen</td> <td>Op regionale wateren binnen het beheergebied van de waterschappen</td> </tr> </table> <ul style="list-style-type: none"> • Naast Rijkswaterstaat en Rijkshavenmeester Rotterdam-Rijnmond kunnen de Provincie Zuid-Holland en gemeenten het beheer hebben over bruggen en sluizen in regionale (vnl. binnendijkse) wateren. <p>De bevoegdheden zijn opgenomen in de Scheepvaartverkeerswet en aanverwante wetgeving.</p>	Nautisch beheerder	Verantwoordelijkheid	Rijkswaterstaat	Op rijkswateren buiten het nautisch beheergebied van de (Rijks)havenmeester Rotterdam-Rijnmond	(Rijks-)Havenmeester Rotterdam-Rijnmond	In havens en op Rijkswateren binnen de gemeenten Rotterdam, Schiedam Vlaardingen en Maassluis	Waterschappen	Op regionale wateren binnen het beheergebied van de waterschappen
Nautisch beheerder	Verantwoordelijkheid								
Rijkswaterstaat	Op rijkswateren buiten het nautisch beheergebied van de (Rijks)havenmeester Rotterdam-Rijnmond								
(Rijks-)Havenmeester Rotterdam-Rijnmond	In havens en op Rijkswateren binnen de gemeenten Rotterdam, Schiedam Vlaardingen en Maassluis								
Waterschappen	Op regionale wateren binnen het beheergebied van de waterschappen								
Functionarissen	<ul style="list-style-type: none"> • Commissaris van de koning; • Dijkgraaf Hoogheemraadschap van Delfland; • Dijkgraaf Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard; • Dijkgraaf waterschap Hollandse Delta; • Hoofdingenieur-directeur (HID) RWS ZD; • HID RWS WNZ; • Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT); • Zeehavenpolitie (voor handhaving binnen HbR beheergebied). • KLPD (voor handhaving buiten HbR beheergebied); • Provincie (ten aanzien van bruggen); • Rijkshavenmeester Rotterdam-Rijnmond. 								

Relatie met andere processen	<ul style="list-style-type: none"> • Beheer kwantiteit en waterkeringen; • Beheer waterkwaliteit; • Search and rescue (bij scheepvaartongevallen); • Politiezorg: Mobiliteit (verkeer regelen), Opsporing (strafrechtelijk onderzoek bij scheepvaartongeval/strafrechtelijk onderzoek Zeehavenpolitie Rotterdam).
Afspraken met derden	Samenwerkingsregeling Rijkswaterstaat Zuid-Holland met de Divisie Havenmeester.
Aandachtspunten en achtergrondinformatie	<p>Aandachtspunten:</p> <p>Primair wordt voor de communicatie met de scheepvaart gebruik gemaakt van de marifoon (bij recreatievaart moet van alternatieve communicatiemiddelen gebruik worden gemaakt zoals cellbroadcasting of andere methoden). Indien nodig kan ondersteuning gevraagd worden aan: Kustwachtcentrum (op zee) Zeehavenpolitie/KLPD</p> <p>Achtergrondinformatie:</p> <p>Calamiteitenplannen (regionale) vaarwegen Scheepvaartverkeerswet Binnenvaart PolitieReglement (BPR)</p>

2.2 Search and rescue

Doel	Opsporing en redding van in nood verkerende mensen en dieren op/onder water in de periode dat er nog overlevingskansen zijn.
Doelgroep	Personen/ drenkelingen
Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden	<p>Taken:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De coördinatie van Search and Rescue wordt uitgevoerd door de nautisch beheerder die belast is met de afwikkeling van de scheepvaart. • Op het Haringvliet wordt SAR uitgevoerd door de Kustwacht, in samenwerking met de KNRM. <p>Verantwoordelijkheden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • SAR is primair de verantwoordelijkheid van de Brandweer <p>Bevoegdheden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Instellingsbesluit Kustwacht. • Samenwerkingsregeling Kustwacht en HbR/ DHMR. • Operationele overeenkomst tussen de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond, Havenbedrijf Rotterdam N.V. en de (Rijks-) havenmeester Rotterdam-Rijnmond betreffende de ondersteuning bij incidentbestrijding.
Functionarissen	<ul style="list-style-type: none"> • Burgemeester; • Directeur Kustwacht; • Hoofdingenieur Directeur (HID) Rijkswaterstaat ZD; • Hoofdingenieur Directeur (HID) Rijkswaterstaat WNZ; • (Rijks-)havenmeester Rotterdam-Rijnmond.
Relatie met andere processen	<ul style="list-style-type: none"> • Brandweezorg • Geneeskundige zorg • Politiezorg: Mobiliteit (verkeer regelen), Opsporing (strafrechtelijk onderzoek bij scheepvaartongeval/strafrechtelijk onderzoek Zeehavenpolitie Rotterdam); • Bevolkingszorg.
Afspraken met derden	<ul style="list-style-type: none"> • Convenanten met respectievelijk: GB, RWS, DHMR, KWC en de waterschappen • Duikers (brandweer/defensie); • Loodswezen; • Luchtondersteuning (Kustwacht, Defensie, privaat); • Reddingboten KNRM; • Reddingsbrigades; • Zeehavenpolitie.
Aandachtspunten en achtergrondinformatie	<p>Aandachtspunten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verplichte burgerparticipatie: veilig gebied en nazorg <p>Achtergrondinformatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Afspraken Divisie Havenmeester met KWC en KNRM; • Handboek Waterrand; • Operationeel plan SAR; • SAR convenant KWC/KNRM/Veiligheidsregio; • Samenwerkingsregeling Rijkswaterstaat/ DHMR; • Incidentbestrijdingsplan Noordzee.

3. Informatiemanagement

Doel	<p>Koppeling van informatiebronnen en -systemen ten behoeve van eenduidige beeldvorming in de algemene kolom en in de waterkolom. Optimale ontsluiting en beschikbaarheid van informatie in de voorbereiding op en ten tijde van een incident ten behoeve van de crisisbeheersing.</p> <p>Afstemming over welke informatie door alle partijen gedeeld moet worden en hoe kolomspecifieke informatie verwerkt moet worden om buiten de kolom gebruikt te kunnen worden.</p> <p>Vastlegging van gegevens ten behoeve van evaluatie.</p>
Doelgroep	<ul style="list-style-type: none"> • Alle in de preparatie betrokken partijen; • De besluitvormende overleggroepen en operationele actiecentra die betrokken zijn bij de bestrijding van een aan deze processen gerelateerd incident.
Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden	<p>Taken:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uitwisseling van informatie op het gebied van; <ul style="list-style-type: none"> -Gedeeld gezamenlijk beeld, -Nautisch verkeersbeeld, -Scheepsinformatie, lading, opvarenden, -Incidentregistratie, -Waterbeeld, waterkwaliteit, Hydro-Meteo; • Vertalen van gedetailleerde, kolomspecifieke informatie in hoofdlijnen of eindconclusies die noodzakelijk zijn voor de beeldvorming en/of besluitvorming in de andere kolom en/of de eigen kolom; • Zorgen voor verslaglegging van de overleggen, waarbij genomen besluiten expliciet worden gemaakt en met alle andere partijen in het proces worden gedeeld; • Zorgen voor het bijhouden van een logboek per betrokken functionaris, liaison en/of actiecentrum; • Zorgen voor archivering van documenten, bestanden, beeldmaterialen en andere gegevens met betrekking tot een incident.
Functionarissen	<ul style="list-style-type: none"> • Functionarissen die binnen de eigen ondersteuningsgroepen, operationele teams en/of besluitvormende overleggen benoemd zijn met het informatiemanagement voor de desbetreffende organisatie.
Relatie met andere processen	<ul style="list-style-type: none"> • Andere ondersteunende processen
Afspraken met derden	<ul style="list-style-type: none"> • Organisaties maken indien nodig afspraken met systeembeheerders over de beschikbaarheid van de systemen en helpdeskfunctionarissen en het maken van back-ups tijdens incidenten.
Aandachtspunten en achtergrondinformatie	<p>Aandachtspunten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Met informatiemanagement belaste functionarissen dienen te zijn opgeleid en geoefend in hun werkzaamheden en specifiek de multidisciplinaire informatie-uitwisseling; • Beveiliging van informatie is een blijvend aandachtspunt.

Deel 3 Convenanten, multidisciplinaire operationele plannen en draaiboeken

A Convenanten (zijn opgenomen in LCMS, zie voor een overzicht bijlage 4)

B Operationele plannen en regelingen (worden ontsloten via de digitale versie RCP, een overzicht van de beschikbare plannen en regelingen is opgenomen in bijlage 5)

C Draaiboeken gemeenten

Bijlage 1 Vaststellingsbesluit

Het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond, gelezen het voorstel van het Dagelijks Bestuur van de VRR d.d. 18 november 2013, overwegende en/of gelet op artikel 16 van de Wet veiligheidsregio's;

Besluit

Het Regionaal Crisisplan Rotterdam-Rijnmond 2014-2017 voor de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond voor vier jaar vast te stellen.

Aldus vastgesteld in de vergadering van 16 december 2013 (AB),

De Voorzitter,
A. Aboutaleb

De Secretaris,
A. Littooi

Bijlage 2 Afkortingen

A	AB	Algemeen Bestuur
	ABC	Airway, Breathing, Circulation
	Ac	Actiecentrum
	AC	Algemeen Commandant
	ACbz	Algemeen Commandant Bevolkingszorg
	AC-GZ	Algemeen Commandant Geneeskundige Zorg
	ACPZ	Algemeen Commandant Politie Zorg
	AGS	Chemisch Adviseur Gevaarlijke Stoffen
	AGZ	Acute Gezondheidszorg
	AIVD	Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst
	AMPDS	Advanced Medical Priority Dispatch System
	Atb	Alarmeringssysteem terrorismebestrijding
B	Bc	Behandelcentrum
	BOT	Bedrijfsopvang Team
	BPR	Binnenvaartpolitiereglement
	BRZO	Besluit Risico's Zware Ongevallen
C	CAR	Calamiteiten Alternatieve Route
	CBRNe	chemische, biologische, radiologische en/of nucleaire middelen, eventueel in combinatie met explosieven
	CC	Compagniecommandant
	cGM	centrum Gezondheid en Milieu
	CIN	Centraal Incidenten Nummer
	CoPI	Commando Plaats Incident
	CvDG	Officier van Dienst Geneeskundig
CvdK	Commissaris van de Koning	
D	DCMR	Dienst Centraal Milieubeheer Rotterdam
	DHMR	Divisie Havenmeester: Uitvoeringsorganisatie van de (Rijks-) havenmeester Rotterdam-Rijnmond, onderdeel van het Havenbedrijf Rotterdam N.V.
	Directie R&C	Directie Risico- en Crisisbeheersing
	DPG	Directeur Publieke Gezondheid

G	GAGS	Gezondheidskundige Adviseur Gevaarlijke Stoffen	
	GB	Gezamenlijke Brandweer	
	GBT	Gemeentelijk Beleidsteam	
	GGD	Gemeentelijke of Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst	
	GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg	
	GHOR	Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio	
	GIS	Geografisch Informatie Systeem	
	GMK	Gemeenschappelijke Meldkamer	
	GMS	Geïntegreerd Meldkamersysteem	
	GMT	Gemeentelijk Management Team	
	Gn	Gewondennest	
	Gnk-C	Geneeskundige Combinatie	
	GRIP	Gecoördineerde Regionale Incidentenbestrijdingsprocedure	
	GSP	Gewondenspreidingsplan	
	H	HBB	Hoofd Bewaken en Beveiligen
HbR		Havenbedrijf Rotterdam	
HCC		Haven Coördinatie Centrum (actiecentrum van DHMR)	
HEc		Hoofd Evacuatie	
HID		Hoofdingenieur-Directeur	
HIn		Hoofd Informatie	
HIN-GZ		Hoofd Informatie Geneeskundige Zorg	
HInt		Hoofd Interventie	
HMoB		Hoofd Mobiliteit	
HO		Hoofdofficier van dienst	
HOha		Hoofd Ordehandhaving	
HOn		Hoofd Ondersteuning	
HON-GZ		Hoofd Ondersteuning Geneeskundige Zorg	
HOpex		Hoofd Opsporingexpertise	
HOps		Hoofd Opsporing	
I		Ibpi	Incidentbestrijdingsplan Infectieziekten
		ICCB	Interdepartementale Commissie Crisisbeheersing
	ICMS	Intensivering Civiel-Militaire Samenwerking	
	ICT	Informatie- en communicatietechnologie	
	ILT	Inspectie Leefomgeving en Transport	
	IM	Informatiemanagement	
K	KLPD	Korps Landelijke Politiediensten	
	KMar	Koninklijke Marechaussee	
	KNRM	Koninklijke Nederlandse Redding Maatschappij	
	KVT	Kazernevolgordetabel	
	KWC	Kustwachtcentrum	

L	LBCB	Landelijk Beraad Crisisbeheersing
	LCMS	landelijk crisis management systeem
	LCO	Landelijke Coördinatiecommissie Overstromingsdreiging
	LCW	Landelijke Coördinatiecommissie Waterverdeling
	LiK	Lid Kernteam
	LK	Leider Kernteam
	LOCC	Landelijk Operationeel Coördinatie Centrum
	LPO	Leider Psychosociaal Opvangteam
	LTFO	Landelijk Team Forensische Opsporing
	LTO/ LNV	Land- en Tuinbouw Organisatie/ Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij
M	MCCb	Ministeriële Commissie Crisisbeheersing
	MCU	Mobiele Commando Unit
	ME	Mobiele Eenheid
	Ministerie I&M	Ministerie van Infrastructuur en Milieu
	MMARRR	Multidisciplinaire modelalarmregeling Rotterdam-Rijnmond
	MMT	Mobiel Medisch Team
	MPO	Medewerker Psychosociaal Opvangteam
	MsOT	Medewerker sectie Ondersteuning
N	NCC	Nationaal Crisiscentrum
	NCTV	Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid
	NCV	Nationale Communicatie Voorziening
O	OD	Officier van Dienst
	ODG	Operationeel Directeur GHOR
	OE	Ontsmettingseenheid
	OM	Openbaar Ministerie
	OMAc	Ondersteunend medewerker Actiecentrum
	OSC	On Scene Coördinator (binnenwateren)
	OSC	On Scene Commander (Noordzeegebied)
	OvD Bz	Officier van Dienst Bevolkingszorg
	OvD DHMR	Officier van Dienst Divisie Havenmeester Rotterdam
	OvD G	Officier van Dienst Geneeskundig
	OvD P	Officier van Dienst Politie
	OvJ	Officier van justitie
	P	PC
PGZ		Publieke Gezondheidszorg
Plv		Plaatsvervanger
PsHOR		Psychosociale Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen
PVO		Protocol verdachte objecten

R	R&C	Risico- en Crisisbeheersing
	RAV	Regionale Ambulancevoorziening
	RBT	Regionaal Beleidsteam
	RCONT	Regionaal Crisis Opvang- en Nazorgteam
	RCP	Regionaal Crisisplan
	RET	Rotterdamse Elektrische Tram
	RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieuhygiëne
	RMC	Regionaal Militair Commando West
	RN	Radiologisch en Nuclear
	ROC	Regionaal Operationeel Centrum
	ROL	Regionaal Operationeel Leider
	ROT	Regionaal Operationeel Team
	RVC	Regionale Verkeerscentrale (nautisch verkeersmanagement)
	RWS	Rijkswaterstaat
	RWS WNZ	Rijkswaterstaat West-Nederland Zuid (voorheen Zuid-Holland)
	RWS ZD	Rijkswaterstaat Zee en Delta (voorheen Noordzee resp. Zeeland)
S	SAR	Search and Rescue
	SEH	Spoedeisende Hulp
	SGBO	Staf Grootchalig en/of Bijzonder Optreden
	SIGMA	Snel Inzetbare Groep ter Medische Assistentie
	SIS	Slachtoffer Informatie Systematiek
	SITRAP	situatierapportage
T	TBz	Team Bevolkingszorg
	TCVC	Technische Centralist Verbindingscommandowagen
	TGO	Team Grootchalige Opsporing
	TS	Tankautospuit

V	VC	Verbindings- en Commandowagen
	VCMS	Versterking Civiel-Militaire Samenwerking
	VD	Verbindingsdienst
	V&J	Ministerie van Veiligheid en Justitie
	VRH	Veiligheidsregio Hollands Midden
	VRH	Veiligheidsregio Haaglanden
	VRMWB	Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant
	VRR	Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond
	VRU	Veiligheidsregio Utrecht
	VRZ	Veiligheidsregio Zeeland
	VRHZ	Veiligheidsregio Zuid Holland Zuid
	VWS	Ministerie Volksgezondheid Welzijn en Sport
	W	WAS
Wpg		Wet Publieke Gezondheid
Wvr		Wet veiligheidsregio's

Bijlage 3 Verzendlijst

VRR

- de algemeen directeur VRR
- de directeur Risico- en Crisisbeheersing
- de leden van de Adviesraad Risico- en Crisisbeheersing
- de leden van de Werkgroep Oefenen en de Werkgroep RBP
- de Centrale Ondernemingsraad van de VRR

GHOR

- de directeur Ambulancedienst
- de directeur Publieke Gezondheid Rotterdam-Rijnmond
- directie Ambulancezorg Rotterdam-Rijnmond/BIOS-groep
- Bestuur van de Huisartsenposten (namen en e-mailadressen via de GHOR).
- Voorzitter Regionaal Overleg Acute Zorg (ROAZ)
- GHOR Nederland / Raad van DPG'en raden van bestuur van ziekenhuizen in de regio Rotterdam-Rijnmond
- de Regionaal inspecteur voor de Gezondheidszorg
- het Nederlandse Rode Kruis

Gemeenten

- de burgemeesters en loco-burgemeesters van de VRR
- de directeur van de Directie Veiligheid van de gemeente Rotterdam
- de colleges van burgemeester en wethouders
- de gemeenteraden van de VRR
- de gemeentesecretarissen van de VRR
- de ambtenaren rampenbestrijding van de VRR

Brandweer

- de directeur Brandweer
- de Nederlandse Vereniging voor Brandweezorg en
- Rampenbestrijding

Havenbedrijf Rotterdam N.V.

- de directeur van het Havenbedrijf Rotterdam N.V.
- de (Rijks-)Havenmeester Rotterdam-Rijnmond, tevens Port Security Officer en de plv. Havenmeester

GMK

- de directeur Gemeenschappelijke Meldkamer
- Hoofd Gemeenschappelijke Meldkamer (GMK) VRR

Waterschappen

- de dijkgraven en directeurs van de Waterschappen in de regio Rotterdam-Rijnmond
- de calamiteitencoördinatoren van de Waterschappen in de regio Rotterdam-Rijnmond

Politie

- de Politiechef van de Eenheid Rotterdam en leden van de eenheidsleiding
- de districtscheFs van de Politie Eenheid Rotterdam

Rijkswaterstaat

- de Hoofdingenieur-Directeur Rijkswaterstaat West-Nederland Zuid
- de Hoofdingenieur-Directeur Rijkswaterstaat Zee en Delta
- de Directeur Netwerkmanagement van Rijkswaterstaat West-Nederland Zuid
- de Directeur Netwerkmanagement van Rijkswaterstaat Zee en Delta
- de crisiscoördinatoren van Rijkswaterstaat West-Nederland Zuid
- de crisiscoördinatoren van Rijkswaterstaat Zee en Delta
- de directeur van de Gezamenlijke Brandweer in het haven- en industriegebied

Ministeries

- de minister van het ministerie V&J
- het Hoofd Inspecteur Openbare Orde en Veiligheid van het ministerie van V&J
- de accountmanager veiligheidsregio van het ministerie van V&J
- de Directeur van de Kamer van Koophandel (als Economisch Commissaris voor de minister van EZ)
- de Regionaal Inspecteur VROM

- de directeuren van de aangrenzende veiligheidsregio's
- Gedeputeerde Staten Zuid-Holland
- de Commissaris van de Koning in Zuid-Holland
- de Commissaris van de Koning in Zeeland
- de Commissaris van de Koning in Brabant
- de hoofdofficier en de plv. van justitie arrondissement Rotterdam
- de directeur van de DCMR Milieudienst Rijnmond en de directiewacht
- de Regionale Militair Commandant – Regio West
- de Regionale Directeur van LNV
- het hoofd Belastingdienst douane district Rotterdam
- de voorzitter van het bestuur van de Stichting Deltalinqs
- de directeuren van de (Brzo-)bedrijven met rampbestrijdingsplan
- de KNRM Hoek van Holland
- het Instituut Fysieke Veiligheid (IFV)
- het Infopunt Veiligheid
- de Nationaal coördinator terrorisme bestrijding
- de Directeur van de Kustwacht
- het Landelijk Operationeel Coördinatie Centrum
- de directie van het Feijenoord Stadion
- de directie van Rotterdam Airport
- de directie van de RET
- de directie van de NS
- de directie van ProRail
- de directie van Arriva
- de directie van Connexxion
- de directie van Stedin
- de directie van Evides
- de directie van Duinwaterbedrijf Zuid-Holland
- de directie van RTV-Rijnmond
- KMAR Rotterdam The Hague Airport
- de directie van Het Leger des Heils
- de directie van Monuta
- het Nationaal Coördinatie Centrumde directeur Landelijke Faciliteit Rampenbestrijding
- het Nationaal Coördinatie Centrum

Bijlage 4 Overzicht Convenanten

In het overzicht hieronder zijn de multidisciplinaire convenanten/ overeenkomsten opgenomen. De convenanten/ overeenkomsten van de monodisciplinaire disciplines zijn hierin niet meegenomen.

Soort Afspraak	In het beheer bij afdeling	Partner	Bijzonderheden
Convenant	Crisisbeheersing VRR	RMC-West	Naam: Convenant VRR-RMC-W met bijlagen
			Wettekst/ grondslag: Civiel Militaire Bestuursafspraken (landelijk)
Overeenkomst	Crisisbeheersing VRR	STEDIN	Naam: Gegevens leveringsovereenkomst E en G stations
			Wettekst/ grondslag: Geen. Uitwerking van convenant
Convenant	Crisisbeheersing VRR	Netbeheerders Energie	Naam: Convenant voor samenwerkingsafspraken tussen VRR, politie en Netbeheerders van gas en elektriciteit (Tennet, Gasunie en Stedin)
			Wettekst/ grondslag: De energiesector door het Kabinet aangemerkt is als vitaal voor de Nederlandse samenleving. En de energiebedrijven in het wetgevingstraject van de Wet veiligheidsregio's benoemd zijn tot crisispartner van de Veiligheidsregio's
Convenant	Crisisbeheersing VRR	RET	Naam: Convenant Regionale vervoersregeling bij evacuatie tussen Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond en RET N.V.
			Wettekst/ grondslag: De VRR heeft tot taak het regionaal coördineren van de voorbereiding van de processen op het gebied van rampbestrijding en crisisbeheersing vastleggen van beleidskaders etc. De RET tot taak heeft het verrichten van stedelijk openbaarvervoer

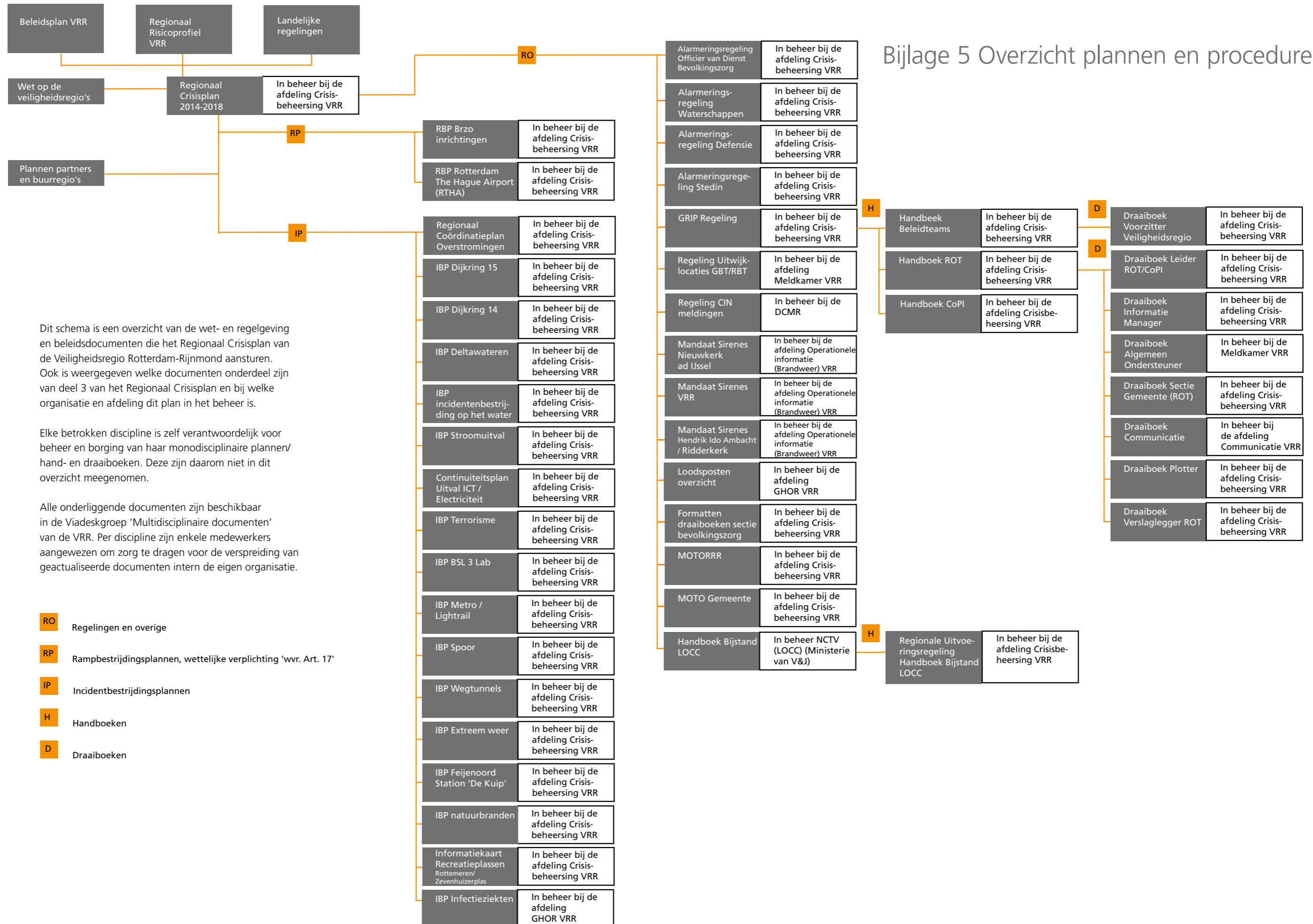
Soort Afspraak	In het beheer bij afdeling	Partner	Bijzonderheden
Convenant	Crisisbeheersing VRR	Waterschappen binnen VRR	Naam: Convenant voor samenwerkingsafspraken tussen Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond, Hoogheemraadschap van Delfland, Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard en Waterschap Hollands Delta
			Wetstekst/ grondslag: Gezien hun verschillende elkaar rakende wettelijke taken en daarmee samenhangende belangen in geval van een ramp of crisis binnen hun onderscheiden geheel of gedeeltelijk samenvallende en/of rakende geografische beheersgebieden op regionaal niveau
Contract	Crisisbeheersing VRR	LCMS contract met Gemeente VRR	Naam: Gebruikersovereenkomst LCMS
			Wetstekst/ grondslag: Gaat mee in G.R. LCMS contracten met gemeente over informatiedeling en interregionale contracten en procedures gezamenlijk gebruik ISC infrastructuur. Alle contracten over naar LCMS
Overeenkomst	Crisisbeheersing VRR	SLA GMK-RC	Naam: SLA GMK-RC
			Wetstekst/ grondslag:
Convenant	Crisisbeheersing VRR	Rijkswaterstaat	Naam: Convenant voor samenwerkingsafspraken tussen VRR en Dienst RWS ZH
			Wetstekst/ grondslag: Partijen, gezien hun verschillende elkaar rakende wettelijke taken en daarmee samenhangende belangen in geval van een ramp of crisis binnen hun onderscheiden geheel of gedeeltelijk samenvallende en/of rakende geografische beheersgebieden op regionaal niveau
Convenant	Crisisbeheersing VRR	Drinkwatersector	Naam: Convenant voor regionale samenwerkingsafspraken tussen de drinkwatersector (drinkwaterbedrijf Evides, Dunea en Oasen, veiligheids- en politieregio's
			Wetstekst/ grondslag: De drinkwaterbedrijven in het wetgevingstraject van de Wet veiligheidsregio's benoemd zijn tot crisispartner van de veiligheidsregio's
Convenant	Crisisbeheersing VRR	VRR, VRZHZ, VRZ, VRMWB	Naam: Wetstekst/ grondslag: in 2011 met de vier regio's in het benedenrivierengebied (VRR, VR-ZHZ, VR-Z en VR-MWB) in overleg om tot één gezamenlijke afstemming te komen, daarbij worden ook de oude convenanten herzien.

Soort Afspraak	In het beheer bij afdeling	Partner	Bijzonderheden
Convenant	Crisisbeheersing VRR	VRR, VRH, VRU (Bovenregionale coördinatieplan Dijkkring 14)	Naam: Bovenregionale coördinatieplan Dijkkring 14
			Wetstekst/ grondslag: Voorbereiding op overstroming in Dijkkring 14, 15 en 44
Intentieverklaring	Crisisbeheersing VRR	Interregionale samenwerking tussen de veiligheidsregio's in provincie Zuid-Holland (VRH, VRHM, VRR, VRZH)	Naam: Convenant voor de interregionale samenwerking tussen de Veiligheidsregio's in de provincie Zuid-Holland
			Wetstekst/ grondslag: Er zich situaties kunnen voordoen waarin bij rampen of crisis van meer dan plaatselijke of van meer dan regionale betekenis coördinatie en afstemming tussen twee of meerdere veiligheidsregio's wenselijk of noodzakelijk is
Overeenkomst	Operationele informatie / Brandweer VRR	Havenbedrijf Rotterdam	Naam: Operationele overeenkomst tussen de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond, Havenbedrijf Rotterdam N.V. en de (Rijks-)havenmeester Rotterdam-Rijnmond betreffende de ondersteuning bij incidenten
			Wetstekst/ grondslag: Het samenwerkingsgebied en operationele ondersteuning in het beheersgebied verlenen
Convenant	Operationele informatie / Brandweer VRR	Kustwacht en KNRM	Naam: Convenant voor samenwerking tussen Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond, Kustwacht en Koninklijke Nederlandse Redding Maatschappij. Search-And-Rescue (SAR) en Maritieme Hulpverlening
			Wetstekst/ grondslag: Wetvoorstel Wet veiligheidsregio's, resultaten project waterrand en aanbeveling min van BZK
Convenant	Communicatie VRR	RTV Rijnmond	Naam: RTV Rijnmond / calamiteitenzender
			Wetstekst/grondslag:

Bijlage 5 Overzicht plannen en procedures

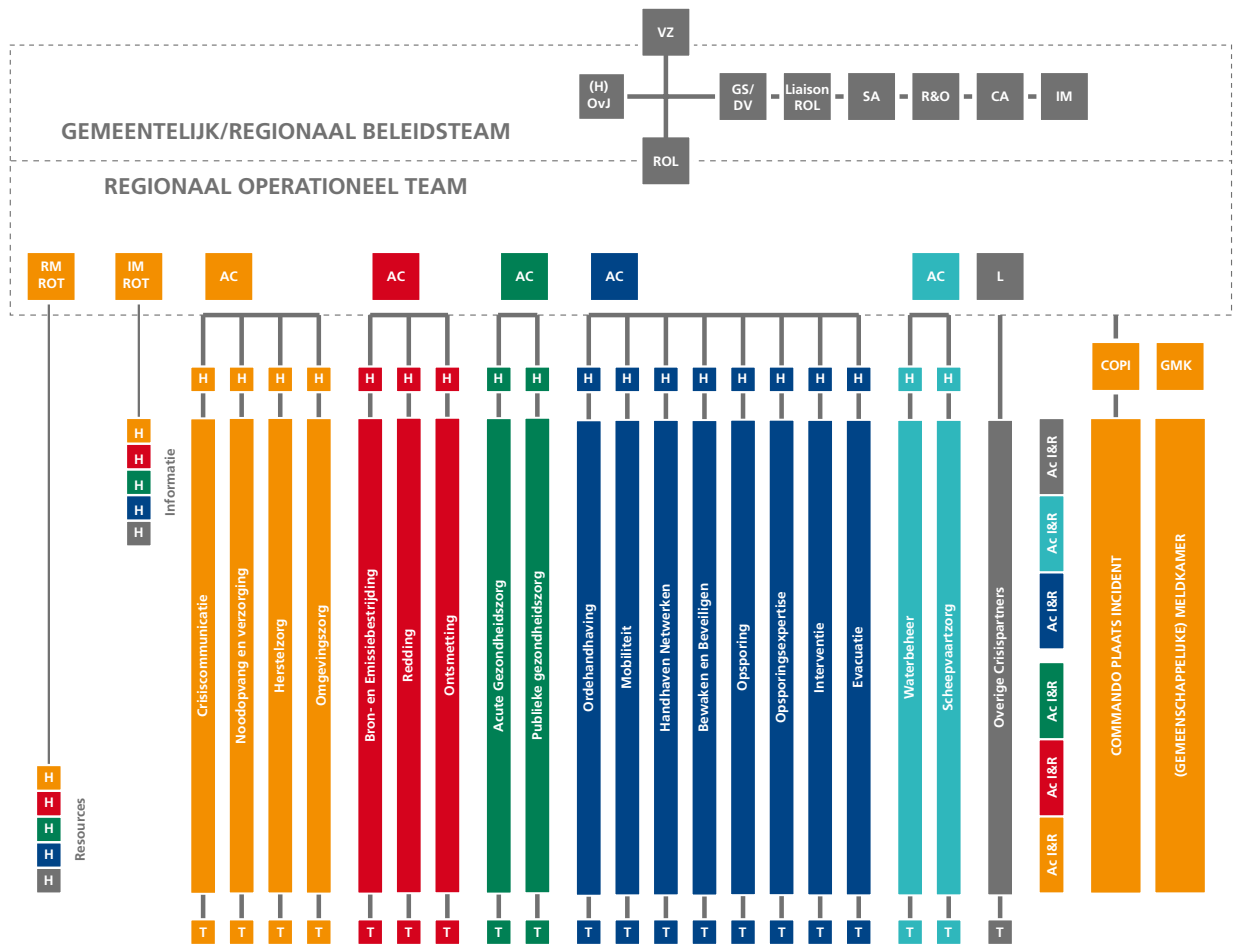
Dit schema is een overzicht van de wet- en regelgeving en beleidsdocumenten die het Regionaal Crisisplan van de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond aansturen. Ook is weergegeven welke documenten onderdeel zijn van deel 3 van het Regionaal Crisisplan en bij welke organisatie en afdeling dit plan in het beheer is.

Elke betrokken discipline is zelf verantwoordelijk voor beheer en borging van haar monodisciplinaire plannen/ hand- en draaiboeken. Deze zijn daarom niet in dit overzicht meegenomen.

Alle onderliggende documenten zijn beschikbaar in de Viadeskgroep 'Multidisciplinaire documenten' van de VRR. Per discipline zijn enkele medewerkers aangewezen om zorg te dragen voor de verspreiding van geactualiseerde documenten intern de eigen organisatie.

Bijlage 6 Structuur multidisciplinaire crisisbeheersing VRR

VZ voorzitter GBT/RBT
 (H)OvJ (Hoofd) Officier van Justitie
 GS / DV Gemeentesecretaris/ Directeur Veiligheid (gem. R'dam)
 Liaison ROL Liaison Regionaal Operationeel Leider
 SA Strategisch Adviseurs
 R&O Rijksheren & overigen
 CA Communicatieadviseur
 IM Informatiemanager GBT/RBT

ROL Regionaal Operationeel Leider
 AC Algemeen Commandant
 L Liaison overige crisispartners
 IM ROT Sectie Informatie management ROT
 RM ROT Sectie Resource management ROT
 H Hoofd (procesverantwoordelijke)
 T Teamleider
 Ac I&R Actiecentrum Informatie en Resources

Samenwerken aan **veiligheid**

Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond

Postbus 9154
3007 AD Rotterdam

Wilhelminakade 947
3072 AP Rotterdam

T (010) 446 89 00
F (010) 446 89 99

www.veiligheidsregio-rr.nl
info@veiligheidsregio-rr.nl